

Σημειώσεις Παραδόσεων Εμπορικού Δικαίου II (Δικαίου εταιρειών) 2020-2021

Αθανασίου, 19.10.2020

A. Το εταιρικό δίκαιο ως πλαίσιο επιχειρηματικής δράσης

1. Κανόνες που διέπουν τις ενώσεις προσώπων
2. Πηγές: εθνικό δίκαιο – ενωσιακό δίκαιο
3. Ενοποίηση βασικών ρυθμίσεων (εταιρικές οδηγίες)
4. Νομολογία ενωσιακών δικαστηρίων (π.χ. ελευθερία εγκατάστασης)
5. Κινητικότητα ελληνικού δικαίου- νέος νόμος για ΑΕ □ Ν. 4548/2018 + για μετασχηματισμούς → Ν. 4601/2019

B. Ενώσεις προσώπων: χαρακτηριστικά & σημασία

1. Ιδρύεται με δικαιοπραξία για επιδίωξη κοινού σκοπού-νομικώς Οργανωμένη συνεργασία προσώπων & συγκέντρωση κεφαλαίων
2. Επιδίωξη κοινού εταιρικού σκοπού
3. Εξυπηρέτηση «εταιρικού συμφέροντος»
 - συγκρούσεις συμφερόντων
 - ατομικά vs. εταιρικά συμφέροντα
 - - έννοια εταιρικού συμφέροντος (μονιστική – πλουραλιστική άποψη) – κρατούσα: το μακροπρόθεσμο μετοχικό συμφέρον
4. Διάκριση από άλλες έννομες σχέσεις:
 - Διαφέρει από ίδρυμα (108ΑΚ) – γιατί; περιουσία σκοπού όχι ένωση προσώπων προς επίτευξη εταιρικού σκοπού
 - Διαφέρει από ΝΠΔΔ - δημόσιος σκοπός όχι κοινός (δημοσίου συμφέροντος)
 - Διαφέρει από κοινωνία (785ΑΚ) - δεν υπάρχει επιδίωξη κοινού σκοπού
5. Δύο βασικές κατηγορίες: εταιρεία & σωματείο

Γενικά:

1. Εταιρεία ΑΚ (741ΑΚ) : Βάση για τις προσωπικές εμπορικές εταιρείες
2. Σωματείο (78ΑΚ) : βάση για τις κεφαλαιουχικές εταιρείες
3. Numerus clausus – Ελευθερία επιλογής
4. Ενίσχυση ιδιωτικής βούλησης. Με ποια κριτήρια;
5. Προσέγγιση δύο μορφών: Ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία (ΙΚΕ)
6. Το εταιρικό δίκαιο μελετά σχέσεις προς τα έσω & σχέσεις προς τα έξω

I. Εταιρείες με νομική προσωπικότητα: κέντρο βάρους

- Σύναψη εταιρικής σύμβασης-ολοκλήρωση με διατυπώσεις δημοσιότητας
- Νέο υποκείμενο δικαίου
- Επωνυμία, ιθαγένεια, έδρα
- Φορέας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων
- Εκφράζει βούληση με δικά του όργανα
- Αυτοτελής περιουσία (αρχή χωρισμού)
- Σχετικοποίηση ανάλογα με εταιρική μορφή
- Όλες οι κεφαλαιουχικές, οι σημαντικότερες προσωπικές (οε, εε, ΕΟΟΣ)
- Lex societatis (καταστατική ν. Πραγματική έδρα)

II. Εταιρείες χωρίς νομική προσωπικότητα

- έλλειψη αυτοτέλειας
- έλλειψη βουλήσεως
- δεν αποτελεί υποκείμενο δικαίου
- έλλειψη δικαιοπρακτικής & αδικοπρακτικής ικανότητας
- παραδείγματα: αφανής, αστική εταιρεία, συμπλοιοκτησία
- Εταιρείες χωρίς ΝΠ αλλά με περιορισμένη ικανότητα δικαίου
- μη καταχωρισμένη ΟΕ
- εμφανιζόμενη προς τα έξω κοινοπραξία

Όλες οι κεφαλαιουχικές είναι εταιρείες με νομική προσωπικότητα, ενώ οι προσωπικές εντοπίζονται και με και χωρίς νομική προσωπικότητα. η συντριπτική πλειοψηφία των εταιρικών μορφωμάτων είναι με νομική προσωπικότητα (οι βασικές είναι με νομική προσωπικότητα, π.χ. ΑΕ). Χωρίς νομική προσωπικότητα εταιρείες έχουν όλα τα αντίθετα χαρακτηριστικά από αυτές με(π.χ. αφανής) :

ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

- Με βάση εταιρεία ΑΚ (με ή χωρίς νομική προσωπικότητα)
- Ολιγομελείς -Έμφαση στο πρόσωπο- πιο ελεύθερη ρύθμιση του νόμου
- Ενοχικός δεσμός με προσωποπαγή χαρακτήρα (intuitus personae)
- Αρχή της ισότητας
- Συμμετοχή στη διοίκηση (αυτοδιαχείριση)
- Υποχρέωση πίστης – σχέση εμπιστοσύνης
- Προσωπική ευθύνη εταίρων
- Εμπορικές κατά το ουσιαστικό σύστημα: πρέπει ο σκοπός τους να συνίσταται στη διενέργεια εμπορικών πράξεων

Έντονος προσωποπαγής χαρακτήρας με συνέπειες ΑΡΧΗ ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΑΡΧΗ ΠΙΣΤΗΣ, ΑΡΧΗ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ, ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ.

Εμπορικές κατά το ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ σύστημα, άρα ενδιαφέρει ο εμπορικός σκοπός, η διενέργεια εμπορικών πράξεων.

B. ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

- ο Έμφαση στη συγκέντρωση κεφαλαίων
- ο Σωματειακή δομή (πολυμελείς – ανοικτός αριθμός εταίρων) - πιο αυστηρή ρύθμιση
- ο Το πρόσωπο του μετόχου καταρχήν αδιάφορο
- ο Κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των εταιρικών οργάνων
- ο Ευθύνη εταιρείας και όχι μετόχων
- ο Ευθύνη διοικητών
- ο Ζήτημα προστασίας δανειστών
- ο Ζήτημα προστασίας μειοψηφίας
- ο Εμπορικές κατά το τυπικό σύστημα: ανεξαρτήτως σκοπού

Σωματειακή δομή άρα δεν ισχύει η αρχή της αυτοδιαχείρισης, άρα ευθύνη εταιρείας και ΔΙΟΙΚΗΤΩΝ όχι μετόχων καταρχήν.

Οι εισφορές στις προσωπικές εταιρείες είναι πιο ελεύθερες από ότι στις κεφαλαιουχικές!

Βασικοί νόμοι:

N. 4072/2012 (άρθ. 249-294) – Προσωπικές εταιρείες

ΑΚ 748επ.

N. 4548/2018 – ΑΕ

3190/1955 – ΕΠΕ

4072/2012 (άρθ. 43επ.)- ΙΚΕ

ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

A. Νομοθετικό πλαίσιο

N. 4072/2012 (έβδομο μέρος)

ΑΚ (ρυθμίσεις για αστική εταιρεία)

Διατάξεις ΟΕ εφαρμόζονται αναλογικά και στην αστική εταιρεία με νομική προσωπικότητα

B. Αρχές που διέπουν την ΟΕ

- Έχει νομική προσωπικότητα – εταιρική επωνυμία
- Συστήνεται με σύμβαση – δημοσιότητα στο ΓΕΜΗ
- Εμπορική κατά το ουσιαστικό σύστημα
- Εταιρική περιουσία
- Ατομική διαχείριση και εκπροσώπηση
- Εταίροι ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον για τις εταιρικές υποχρεώσεις – βραχυπρόθεσμη παραγραφή
- Επί πτωχέσεως εταιρείας, συμπτωχεύουν οι ομόρρυθμοι εταίροι

Αθανασίου, 21.10.2020

ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Τι είναι;

«είναι η εταιρεία με νομική προσωπικότητα που επιδιώκει εμπορικό σκοπό και για τα χρέη της οποίας ευθύνονται παράλληλα όλοι οι εταίροι απεριόριστα και εις ολόκληρον»[άρθ. 249 παρ. 1]

Πώς συστήνεται; Α. σύμβαση, Β. Δημοσιότητα

A. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

- Τουλάχιστον 2 εταίροι
- Αναλαμβάνουν την υποχρέωση επιδίωξης κοινού (εμπορικού) σκοπού
- Άτυπη, ακόμη και σιωπηρή
- Αν και δεν απαιτείται έγγραφο, στην πράξη είναι ο κανόνας
- Ενδεχομένως τύπος, ανάλογα με τη φύση της εισφοράς
- Νομική φύση: ενοχική σύμβαση διάρκειας, με έντονο οργανωτικό στοιχείο όταν συστήνεται εταιρεία με νομική προσωπικότητα –
- Αμφ. αν είναι αμοτεροβαρής (μάλλον ιδιότυπη): δέσμευση έναντι όλων για εκπλήρωση κοινού σκοπού

Πρακτικό ερώτημα 1:

Στην εταιρική σύμβαση έχουν συμβληθεί 4 εταίροι, εκ των οποίων ένας ανήλικος και ένας σε κατάσταση μέθης. Ποια η τύχη της ο.ε., αν υποθεθεί ότι έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις δημοσιότητας; Ποια η τύχη της αν η εταιρεία είχε συσταθεί εικονικά;

- Ελαττώματα εταιρικής σύμβασης επιφέρουν κατά τις γενικές διατάξεις ακυρότητα ή ακυρωσία , π.χ. Ελαττώματα βούλησης, έλλειψη τύπου, παράνομος ή αθέμιτος σκοπός
- Ex tune ανυπαρξία της εταιρείας δεν νοείται
- Ακυρότητα δρα *μόνο για το μέλλον*
- Εξαίρεση για τους ανήλικους
- Αν ελάττωμα βούλησης ενός μόνο εταίρου, η εταιρεία μπορεί να συνεχισθεί με τους υπόλοιπους
- Εικονικότητα δεν προβάλλεται στους τρίτους (ΑΚ 139)

Τι περιλαμβάνει η εταιρική σύμβαση;

- Εξατομίκευση εταιρείας
 - **Εταίροι, έδρα** (πραγματική έδρα στην Ελλάδα)
- **Εταιρική επωνυμία.** Πώς σχηματίζεται; (άρθ. 250)
- Όνομα εταίρων ή αντικείμενο δραστηριότητας και «Ο.Ε.» (ολογράφως ή ως ακρωνύμιο) / με ελληνικούς ή λατινικούς χαρακτήρες
- Αποχώρηση εταίρου αλλά δυνατότητα διατήρησης ονόματος με συγκατάθεση (αποχωρήσαντος ή κληρονόμων)
- **Σκοπός:** Πρωταρχικής σημασίας – αοριστία σύμβασης αν απουσιάζει
- Προς τα έξω λειτουργία: πλαίσιο δράσης
- Προς τα έσω λειτουργία: **αμοιβαία υποχρέωση εταίρων για επιδίωξη κοινού σκοπού – affectio societatis !**

1. Εταιρική επωνυμία (Άρθ. 250 - νέο)

«1. Η επωνυμία της ομόρρυθμης εταιρείας σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης είτε από άλλες λεκτικές ενδείξεις. Η επωνυμία της εταιρείας μπορεί να αποδίδεται ολόκληρη ή εν μέρει με λατινικούς χαρακτήρες. Στην επωνυμία της ομόρρυθμης εταιρείας πρέπει να περιέχονται σε κάθε περίπτωση ολογράφως οι λέξεις "Ομόρρυθμη Εταιρεία" ή το ακρωνύμιο "Ο.Ε.". Για τις διεθνείς συναλλαγές, οι ανωτέρω λέξεις εκφράζονται ως "General Partnership" ή/και το ακρωνύμιο "G.P".».

2. Εταιρικές υποχρεώσεις:

- Ιδίως εισφορές
- Οποιαδήποτε παροχή μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εισφοράς (πράγμα, χρήματα, άυλα αγαθά, εργασία, παροχή δανείου, τήρηση συμπεριφοράς κλπ)
- Εκτός αντίθετης συμφωνίας, υποχρέωση καταβολής ίσων εισφορών (ΑΚ 742)
- Σε περίπτωση αδυναμίας ή υπερμερίας, δικαίωμα καταγγελίας (ΑΚ 743), αποζημίωσης (ΑΚ 770), αποκλεισμός (771)

- Δεν υπάρχει υποχρέωση συμπληρωματικής εισφοράς, εκτός αν προβλεφθεί στο καταστατικό (ΑΚ 745)

Οι εισφορές στις προσωπικές εταιρείες είναι πιο ελεύθερες από ότι στις κεφαλαιουχικές!

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΕΛΕΓΧΩ ΤΟΝ ΕΙΔΙΚΟ ΝΟΜΟ ΑΛΛΙΩΣ ΠΗΓΑΙΝΩ ΑΚ

Γενικές αρχές- ερμηνευτικοί κανόνες- ρυθμίζονται και στο καταστατικό:

- Δικαιώματα (περιουσιακά – διοικητικά) + λοιπές υποχρεώσεις
- **Αρχή της ελευθερίας της βούλησης ως προς τη διαμόρφωση των εταιρικών σχέσεων – πρώτος ερμηνευτικός κανόνας - ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ (v.1)**
- Νομική θέση του εταίρου: εταιρική συμμετοχή (έννομη σχέση + γενικό δικαίωμα)
- Περιορισμοί από το νόμο, από την αρχή προστασίας των εταίρων, την ασφάλεια των συναλλαγών, την προστασία των τρίτων
- Αρχή της ισότητας ως προς τα εταιρικά δικαιώματα (δεν είναι αναγκαστικό δίκαιο)
- Αρχή της ίσης μεταχείρισης: κανείς εταίρος δεν μπορεί να τεθεί σε δυσμενέστερη μοίρα χωρίς εύλογη αιτία και χωρίς συγκατάθεση

B. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ! Δεύτερο στάδιο σύστασης.

- Υποχρεωτική καταχώριση στο ΓΕ.ΜΗ (και δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο ΓΕ.ΜΗ)
- Υπόχρεοι όλοι από κοινού (251 παρ. 1)
- Στοιχεία καταχώρισης
- **Συστατική** καταχώριση
- Καταχωρούνται και οι τροποποιήσεις του καταστατικού
- **Υπό σύσταση ΟΕ: αστική εταιρεία με ευθύνη εταίρων (ΑΚ 759)-δικαιώματα και υποχρεώσεις μεταβιβάζονται αυτομάτως στην εταιρεία (ΑΚ 758)**

ΣΟΣ Ποιες είναι οι διατάξεις που αποδεικνύουν την κοινή ευθύνη των εταίρων άρθρα 249 παρ.1 ΚΑΙ άρθρο 251 παρ.1!

Ελαττωματική σύσταση:

- Ατελής καταχώριση: δεν θεραπεύεται λόγω δημοσιότητας- εταιρεία υποστατή αλλά μπορεί να ζητηθεί ακυρότητα – δρα για το μέλλον
- **Δημοσίευση δεν θεραπεύει ελαττώματα ουσίας !!! Αθέμιτος σκοπός για παράδειγμα δεν θεραπεύεται από δημοσίευση.**
- Άκυρη ή ακυρώσιμη εταιρεία
- Ακυρότητα δεν μπορεί να προβληθεί έναντι καλοπίστων τρίτων

Πρακτικό ερώτημα 2:

Σε μία ο.ε. εισέρχεται νέος εταίρος Κ, με τροποποίηση εταιρικής σύμβασης χωρίς όμως τήρηση διατυπώσεων δημοσιότητας. Ευθύνεται έναντι τρίτων; Βλ. Σελ 17

Μη καταχωρισμένη ΟΕ! ΣΟΣ

- Παλαιότερα πρόβλημα με κοινοπραξίες και αλλοδαπές εταιρείες που δεν είχαν τηρήσει διατυπώσεις σύστασης στην Ελλάδα
- Επίλυση θέματος με **άρθ. 251 παρ. 3.** – άρα οι μη καταχωρισμένες εταιρείες (Α.Ε, κεφαλαιουχικές κ.ο.κ) *αντιμετωπίζονται ως ομόρρυθμες, άρα οι εταίροι ευθύνονται απεριορίστως!*
- Εμπορική δραστηριότητα πριν το ΓΕ.ΜΗ: εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις περί ο.ε.
- Η μη καταχωρισθείσα ενεργή εταιρεία έχει ικανότητα δικαίου και πτωχευτική ικανότητα – ξεχωριστή περιουσία - αναγνώριση νομικής υπόστασης εταιρείας χωρίς δημοσιότητα
- ΠΡΟΣΟΧΗ: εφαρμόζεται σε όλες τις εταιρείες (ΑΕ, επε, ΙΚΕ, εε) που έχουν συσταθεί ακύρως
- Τελικώς λίγες διαφορές με νομική προσωπικότητα

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΤΑΙΡΩΝ

Δικαιώματα διοικητικά και περιουσιακά

Α. Δικαιώματα διοίκησης

- Δικαίωμα διαχείρισης εν ευρεία εννοία
 - ο (δικαίωμα+ υποχρέωση)
- Δικαίωμα ψήφου
- Δικαίωμα ελέγχου & ενημέρωσης

Κανόνες διαχείρισης στην ο.ε.:

- Δικαίωμα & υποχρέωση όλων των εταίρων (άρθ. 254)
- *Αρχή της αυτοδιαχείρισης*
- *Νόμιμη διαχείριση: ΑΤΟΜΙΚΗ* χωρίς συγκατάθεση αλλά με δικαίωμα εναντίωσης/*καταστατική διαχείριση*
- Ατομική διαχείριση αφορά πράξεις **συνήθους** διαχείρισης
- Για μέτρα εκτός συν. διαχ.: απαιτείται η συναίνεση όλων
- Τέλεση παρά την εναντίωση: έγκυρη πράξη αλλά ευθύνη έναντι εταίρων (αν. 257 παρ. 3)

Αθανασίου, 26.10.2020

-ομόρρυθμη-

Ίδρυση

- ✓ Εταιρική σύμβαση
- ✓ Δημοσιότητα (συστατική)
Αν δεν τηρηθούν οι ως άνω διατυπώσεις δεν έχω ο.ε.
Αν, άνευ τήρησης διατυπώσεων, η εταιρεία δραστηριοποιείται θεωρείται μη καταχωρισμένη ο.ε. και εφαρμόζονται αντίστοιχες διατάξεις.
- ✓ Μη καταχωρισμένη ο.ε. (άρθ. 251 παρ.3)
ΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΜΕΝΗ Ο.Ε. ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΚΥΡΕΣ Ή ΑΔΗΜΟΣΙΕΥΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ.

Κατηγορίες δικαιωμάτων: διοικητικά και περιουσιακά

Α. Δικαιώματα διοίκησης

1. Δικαίωμα διαχείρισης εν ευρεία εννοία
(προς τα έσω & και προς τα έξω – εκπροσώπηση)
2. Δικαίωμα ψήφου
3. Δικαίωμα ελέγχου & ενημέρωσης

1. Δικαίωμα διαχείρισης εν ευρεία εννοία

- **Ι. Τι περιλαμβάνει;** Σύνολο δραστηριοτήτων για επιδίωξη κοινού σκοπού
 - ο Διαχείριση προς τα έσω: διαχείριση εν στενή εννοία (με βάση την εταιρική σύμβαση)
 - ο Διαχείριση προς τα έξω: **εκπροσώπηση** (εξουσία **δέσμευσης** της εταιρείας)
Η εξουσία εκπροσώπησης είναι ευρύτερη, έτσι ώστε να προστατεύονται οι καλόπιστοι τρίτοι!!!
- Νομική διάκριση
- Ενδεχόμενη μη ταύτιση – διαφορετικές συνέπειες
- Ευρύτερη η εξουσία εκπροσώπησης για λόγους προστασίας των τρίτων
- Αν υπέρβαση ορίων εκπροσωπευτικής: η πράξη δεν δεσμεύει την εταιρεία

Πρακτική άσκηση 3

Οι ομόρρυθμοι εταίροι Α, Β, Γ λαμβάνουν αποφάσεις για την οργάνωση της παραγωγής, τη διεκπεραίωση της εμπορικής αλληλογραφίας και την τήρηση των εμπορικών βιβλίων. Τι είδους πράξεις ενεργούν;

Διενεργούν πράξεις διαχείρισης, εν στενή εννοία διαχείρισης, προς τα έξω, καθώς οι πράξεις αφορούν τα εσωτερικά της εταιρείας.

Ο ομόρρυθμος εταίρος προβαίνει σε πρόσληψη προσωπικού, προμήθειες πρώτων υλών και μίσθωση χώρων γραφείου, καταρτίζοντας τις αντίστοιχες συμβάσεις. Τι είδους πράξεις ενεργεί; Διενεργεί πράξεις διαχείρισης, εκπροσώπησης, καθώς συναλλάσσεται με τρίτους.

Οι ομόρρυθμοι εταίροι Α, Β, Γ αποφασίζουν τη μεταφορά της έδρας. Είναι διαχειριστική πράξη; Δεν είναι διαχειριστική πράξη, γιατί δεν είναι πράξη συνήθους διοίκησης, άρα είναι εκτός διαχειριστικής εξουσίας. Άρθρο 254 παρ.3

Πρακτική άσκηση 4

Οι Α, Β, Γ & Δ συστήνουν ομόρρυθμη εταιρεία παροχής τουριστικών υπηρεσιών. Δεν προβλέπουν τίποτα στο καταστατικό για τη διοίκηση της εταιρείας. Πώς θα γίνεται αυτή; Ποιες άλλες επιλογές θα είχαν; Μπορούν να ενεργήσουν όπως θέλουν; Άρθρα 254, 257

II. Κανόνες διαχείρισης

- Διάκριση **νόμιμης – καταστατικής** διαχείρισης. *Τι σημαίνει;*

Στις ο.ε. ισχύει κατ'αρχήν ισχύει η αρχή της **ατομικής διαχείρισης**. Τα μέρη μπορούν να προβλέψουν στην εταιρική σύμβαση ό,τι θέλουν περί διαχείρισης. Τότε η διαχείριση ονομάζεται καταστατική, διαφορετικά καλείται νόμιμη. Στην νόμιμη διαχείριση κάθε εταίρος ενεργεί μόνος! Άρα η νόμιμη διαχείριση είναι ατομική με δικαίωμα εναντίωσης. Άρθρο 254 παρ.2 (διάταξη ενδοτικού δικαίου).

- Στην αστική εταιρεία:

- **Νόμιμη** είναι η **συλλογική διαχείριση** – ομοφωνία (748ΑΚ) – ατομική για επείγοντα μέτρα. Και εδώ η διάταξη είναι ενδοτικού δικαίου, άρα μπορεί να προβλεφθεί οτιδήποτε στην σύμβαση.

Διαφορά με ο.ε. όπου ισχύει η ατομική διαχείριση, λόγω ταχύτητας των συναλλαγών. Στο εμπορικό δίκαιο είναι επιθυμητή η ταχύτητα, ενώ στο αστικό οι συναλλαγές είναι πιο στατικές. Και στις δύο περιπτώσεις μπορεί να αποφασισθεί στην σύμβαση οτιδήποτε, με τη διαφορά ότι ξεκινάω από αντιδιαμετρικό σημείο (ατομική-συλλογική).

- **Καταστατική:** *κατά πλειοψηφία* (με βάση αριθμό εταίρων αν δεν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά)

- Καταστατική: διορισμός διαχειριστών (749ΑΚ)
- Καταστατική: ατομική με δικαίωμα εναντίωσης (750 ΑΚ)

Κανόνες διαχείρισης στην ο.ε.:

- Δικαίωμα & υποχρέωση όλων των εταίρων (άρθ. 254)
- *Αρχή της αυτοδιαχείρισης*
- Νόμιμη διαχείριση: ΑΤΟΜΙΚΗ χωρίς συγκατάθεση αλλά με δικαίωμα εναντίωσης
- Ατομική διαχείριση αφορά πράξεις *συνήθους* διαχείρισης
- Για μέτρα εκτός συνήθους διαχείρισης: απαιτείται η συναίνεση όλων
- Τέλεση παρά την εναντίωση: έγκυρη πράξη αλλά ευθύνη έναντι εταίρων (αν. 257 παρ. 3)

Νομική θέση διαχειριστή

- Υποχρεωτικά εταίρος (αναπόσπαστα συνδεδεμένη με **εταιρική ιδιότητα**)-λόγω πορσωπικού στοιχείου της ο.ε. (ν.2 διαφορά με κεφαλαιουχικές εταιρείες)
- Ως προς τα δικαιώματα και υποχρεώσεις εφαρμόζονται *διατάξεις περί εντολής* (754, 714-723ΑΚ) –συμπληρωματικά.
- Δεν έχει δικαίωμα να υποκαταστήσει άλλον στην εκτέλεση των καθηκόντων του – **δεν μπορεί να μεταβιβάσει τη διαχειριστική του εξουσία.**
- Δεν έχει αξίωση για αμοιβή - Οφείλει λογοδοσία – Ευθύνεται για κάθε πταίσμα

Πρακτική άσκηση 5

Στην ομόρρυθμη εταιρεία Χ, έχει ορισθεί ως διαχειριστής ο εταίρος Α. Οι λοιποί εταίροι Β, Γ, Δ και Ε θεωρούν ότι ο Α διαχειρίζεται πλημμελώς και προς ίδιον συμφέρον τις εταιρικές υποθέσεις και θέλουν να τον απαλλάξουν από τα καθήκοντά του. Μπορούν; Ποια θα ήταν η απάντησή σας, αν ασκούσαν όλοι οι εταίροι ατομική διαχείριση; έχει ορισθεί=καταστατική διαχείριση

-Πρώτον θα μπορούσαν να τον ανακαλέσουν βάσει ΑΚ752. Σε ακραία περίπτωση μπορούν να τον αποκλείσουν (απώλεια εταιρικής ιδιότητας) με αξίωση αποζημίωσης.

Η ανάκληση χωρεί μόνο στην καταστατική διαχείριση! Στην ανάκληση απαιτείται ομοφωνία όλων των υπολοίπων. Αν ανακληθεί ο μοναδικός διαχειριστής, επιστρέφουμε στην νόμιμη διαχείριση.

-Αν όλοι οι εταίροι ασκούσαν ατομική διαχείριση (νόμιμη), η λύση θα ήταν ο αποκλεισμός του εταίρου κατόπιν ομόφωνης απόφασης ή πριν από αυτό διορισμός δικαστικού επιμελητή.

- Παύση: λόγω λύσης εταιρείας, παραίτησης, θανάτου, πτώχευσης ή ανάκλησης διαχειριστή
- Ανακαλείται μόνο η καταστατική διαχείριση, για σπουδαίο λόγο (ΑΚ 752!)
- Απαιτείται ομοφωνία, ενδοτικό δίκαιο
- Αν μοναδικός διαχειριστής, επανερχόμεθα στη νόμιμη διαχείριση

Κανόνες εκπροσώπησης

- Mutatis mutandis όσα για τη διαχείριση
- Αρχή της ατομικής εκπροσώπησης, εκτός αν ορίζεται άλλως- άρθρ. 257
- Αντίθεση με αστ.ετ. – εξυπηρέτηση ταχύτητας συναλλαγών
- Υπογραφή εκπροσώπου κάτω από εταιρική σφραγίδα
- Δυνατές άλλες καταστατικές διαμορφώσεις
- Δικαστική και εξώδικη εκπροσώπηση, ακόμα εκτός συνήθους διαχείρισης

Χαρακτηριστικά εκπροσωπευτικής εξουσίας

- **Απεριόριστη:** ακόμη και εκτός εταιρικού σκοπού, εκτός αν ο τρίτος κακόπιστος (**άρθρ. 257 παρ. 3**)
 - **Μη περιορίσιμη:** από εταιρική σύμβαση ή από απόφαση εταίρων, ακόμη και αν δημοσιεύθηκαν στο ΓΕ.ΜΗ (αντίθετα στην αστ.ετ.: περιορισμένη από νόμο & περιορίσιμη από ετ. σύμβ.)
- Σκοπός: προστασία καλόπιστων τρίτων!

Ισχύουν και στις κεφαλαιουχικές εταιρείες άρα και στην Α.Ε. όχι στην αστική (διαφορά!).

Πρακτική άσκηση 6

Στην ο.ε. Κ έχει ορισθεί διαχειριστής ο εταίρος Α. Ο εταίρος Β αντιτίθεται στην εμπορική μίσθωση ακινήτου στο Κολωνάκι, την οποία θεωρεί πολύ ακριβή και ενημερώνει σχετικά το διαχειριστή και τον εκμισθωτή πριν την υπογραφή. Ποιες οι συνέπειες και ποια τα δικαιώματα του Β; Ποια θα ήταν η απάντηση αν επρόκειτο για αστική εταιρεία;

-Άρθρο 257 παρ. 3, εκπροσωπευτική εξουσία μη περιορίσιμη, άρα η σύναψη της σύμβασης θα είναι έγκυρη. Ασήμαντη η ενημέρωση του τρίτου βάσει τελευταίου εδαφίου παραγράφου 3 (α άποψη). Άλλη προσέγγιση περιορισμός προστασίας στον καλόπιστο τρίτο (β άποψη). Ο Β μπορεί να ανακαλέσει, να αποκλείσει ή και να ζητήσει αποζημίωση. Για αστική εταιρεία ΑΚ750.

Πρακτική άσκηση 7

Ο διαχειριστής αποφασίζει τη συγχώνευση της ο.ε. με ανταγωνίστρια επιχείρηση. Είναι έγκυρη η απόφασή του;

-Στην εκπροσωπευτική εξουσία δεν ισχύει η διάκριση συνήθους και ασυνήθους διοίκησης! Ωστόσο, δεν δύναται να θίγει εκπροσωπευτική πράξη την υπόσταση της εταιρείας. ΑΚΡΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ. Άρα μη έγκυρη απόφαση.

Πρακτική άσκηση 8

Ο διαχειριστής ο.ε. κάνει μεγάλη δωρεά στα χωριά SOS. Ο εταίρος Β επικαλείται μη δέσμευση της εταιρείας λόγω υπέρβασης σκοπού. Ποια είναι η άποψή σας;

Η εκπροσωπευτική εξουσία είναι απεριόριστη. Άρα η εταιρεία δεσμεύεται. Για μη δέσμευση θα έπρεπε να είναι τα χωριά ΣΟΣ να είναι κακόπιστα, και το βάρος απόδειξης θα είχε ο Β, ως επικαλών την κακοπιστία.

2. Δικαίωμα ψήφου

- Δικαίωμα σύμπραξης στη λήψη εταιρικών αποφάσεων
- Ασκείται αυτοπροσώπως
- Προς το συμφέρον της εταιρείας (υποχρέωση πίστης- ενέργεια προς συμφέρον της εταιρείας ΚΑΙ αποχή από πράξεις ανταγωνιστικές)
- Υποχρέωση αποχής σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων

Λήψη αποφάσεων

- Πράξεις εκτός συνήθους διαχείρισης ή πράξεις που δεν υπάγονται στην έννοια της διαχείρισης: απαιτείται η συναίνεση όλων (π.χ. τροποποίηση καταστατικού) – *άρθ. 253*
- Ενδεχομένως, άλλες καταστατικές διαμορφώσεις, π.χ. πλειοψηφία
- Αν πλειοψηφία, τότε με βάση αριθμό εταίρων, αν δεν έχει προβλεφθεί άλλως
- Χωρίς απαιτούμενο αριθμό ψήφων, απόφαση άκυρη
- Για τροποποιήσεις καταστατικού, απαιτείται και δημοσιότητα

3. Δικαίωμα ελέγχου & ενημέρωσης

- Δικαίωμα αυτοπρόσωπης ενημέρωσης (ΑΚ 755)
- Δικαίωμα εξέτασης βιβλίων
- Αποκλεισμός ή περιορισμός : άκυρος
- Ουσιώδεις για τους μη διαχειριστές εταίρους

B. Περιουσιακά δικαιώματα

1. Συμμετοχή στα κέρδη και τις ζημίες

- Άρθ. 255: Σύνταξη λογαριασμού βάσει του οποίου διανέμονται κέρδη
- Με βάση ποσοστό συμμετοχής, εκτός αν προβλέπεται άλλως (255, βλ. όμως για αστική εταιρεία ΑΚ 763)
- Λεόντειος εταιρεία – ΑΚ 764
- Γενικό δικαίωμα και απαίτηση καταβολής κερδών

2. Δικαίωμα απολήψεων

Απόληψη: λήψη εσόδων πριν την λήξη έτους

- Ρύθμιση στο καταστατικό – συνήθως συμψηφίζεται με απαίτηση για κέρδη

3. Δικαίωμα στο προϊόν της εκκαθάρισης

- Κατά το λόγο μερίδας στα κέρδη – μεταβιβαστό (ΑΚ 760, 782)

Εταιρικές υποχρεώσεις:

A. Υποχρέωση καταβολής εισφοράς

B. Υποχρέωση πίστης

- Σχέση εμπιστοσύνης – υποχρέωση προάσπισης εταιρικών συμφερόντων
- ΑΚ 747: Αρνητικό περιεχόμενο (απαγόρευση διενέργειας πράξεων που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της εταιρείας)
- Υποχρέωση παράλειψης πράξεων ανταγωνισμού
- Δικαίωμα εταιρείας να ζητήσει αποζημίωση ή εκπλήρωση
- Υποχρέωση εχεμύθειας

Αθανασίου, 02.11.2020

Ο.Ε. – Δικαιώματα εταίρων

Πρακτική άσκηση 9

Η ο.ε. ορίζει ως διαχειριστή τον Α. Ο άλλος εταίρος Β εκδίδει επιταγή 10.000 ευρώ. Δεσμεύεται η εταιρεία να την πληρώσει; Ο Α εκδίδει επιταγή αφού ανακληθεί αλλά πριν επέλθει η δημοσιότητα. Δεσμεύεται η εταιρεία;

Καταστατική διαχείριση

Εκπροσωπευτική εξουσία δεν έχει ο Β και δεν δεσμεύει την εταιρεία. Άρθρα 254 και 257 παρ.1

Άρθρο 251 παρ. 1 αντιτάξιμη έναντι τρίτων είναι η ανάκληση από την στιγμή της δημοσίευσης, μέχρι τότε ο Α δεσμεύει την εταιρεία.

B. Περιουσιακά δικαιώματα

I. Συμμετοχή στα κέρδη και τις ζημίες

- Άρθ. 255: Σύνταξη λογαριασμού βάσει του οποίου διανέμονται κέρδη
- Με βάση ποσοστό συμμετοχής, εκτός αν προβλέπεται άλλως (255, βλ. όμως για αστική εταιρεία ΑΚ 763)
- Έγκριση από εταίρους
- Λεόντειος εταιρεία – ΑΚ 764 η εταιρεία στην οποία ένας συμφωνείται να μην παίρνει καθόλου κέρδη ή κάποιος να απαλάσσεται πλήρως από τις ζημίες. Άκυρη συμφωνία.
- Γενικό δικαίωμα και απαίτηση καταβολής κερδών

II. Δικαίωμα απολήψεων

Δικαίωμα να λαμβάνονται κέρδη και πριν το τέλος του εταιρικού έτους.

- Ρύθμιση στο καταστατικό – συνήθως συμφωνίζεται με απαίτηση για κέρδη

III. Δικαίωμα στο προϊόν της εκκαθάρισης

- Κατά το λόγο μερίδας στα κέρδη – μεταβιβάστο (ΑΚ 760, 782)

Εταιρικές υποχρεώσεις:

A. Υποχρέωση καταβολής εισφοράς

B. Υποχρέωση πίστης

- Σχέση εμπιστοσύνης – υποχρέωση προάσπισης εταιρικών συμφερόντων (θετικό περιεχόμενο)
- ΑΚ 747: Αρνητικό περιεχόμενο (απαγόρευση διενέργειας πράξεων που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της εταιρείας) – ενδοτικό δίκαιο
- **Υποχρέωση παράλειψης πράξεων ανταγωνισμού**
- Δικαίωμα εταιρείας να ζητήσει αποζημίωση ή εκπλήρωση
- Υποχρέωση εχεμύθειας

Κεντρικής σημασίας το θετικό και αρνητικό περιεχόμενο. Στις κεφαλαιουχικές δεν υπάρχει υποχρέωση πίστης.(ν.3)

Πρακτική άσκηση 10

Οι Α, Β και Γ είναι εταίροι στην ο.ε. Κ που παρέχει υπηρεσίες κομμωτικής. Αν και η επιχείρηση έχει ανάπτυξη, ο Β αρνείται να συναινέσει στην παράταση της διάρκειάς της που λήγει το 2021. Ο Α πληροφορείται ότι ο Β συνεργάζεται ήδη με ένα άλλο κομμωτήριο, το οποίο διαφημίζει στους πελάτες με σκοπό την απόσπαση πελατείας. Ποιες συμβουλές θα δίνετε στους Α και Γ;

Α, Β και Γ ομόρρυθμοι εταίροι άρα υποχρέωση πίστης

Ο Β δρα εναντίον της Κ.

Θα μπορούσε να υποχρεωθεί να συνεχίσει στην εταιρεία ο Β;

Θα μπορούσε η παράταση της εταιρείας να θεωρηθεί απότοκο της υποχρέωσης πίστης (θετικό περιεχόμενο).

Ο Β προβαίνει σε πράξεις ανταγωνισμού (ΑΚ747-Υποχρέωση πίστης με αρνητικό περιεχόμενο)

Οι Α και Γ θα μπορούσαν να ζητήσουν άρση της προσβολής και παράλειψη στο μέλλον. Θα μπορούσαν επίσης να ζητήσουν αποζημίωση.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΥΘΥΝΗΣ

- **Ο.Ε. ευθύνεται με την περιουσία της ως αυτοτελές υποκείμενο δικαίου**
- **Παράλληλα** προς την εταιρεία, ευθύνονται *απεριόριστα και εις ολόκληρον* οι εταίροι (άρθ. 249 παρ.1)

Χαρακτηριστικά ευθύνης:

- Εκ του νόμου
- Αναγκαστικό δίκαιο (βλ. και άρθ. 258 παρ. 1)
- Προσωπική, απεριόριστη & μη περιορίσιμη
- Άμεση εξωτερική – πρωτογενής
- Για αλλότριο χρέος - παρακολουθηματική
- Παθητική ενοχή εις ολόκληρον - ΑΚ 481 (αντίθετα ΑΚ 759)

Πρακτική άσκηση 11

Ο Α συμβάλλεται με την Ο.Ε. επισκευών Β για την βαφή της εξωτερικής όψης της πολυκατοικίας του. Η ο.ε. δεν εκπληρώνει. Μπορεί να το απαιτήσει από τον εταίρο Χ;

Ο εταίρος Χ ευθύνεται. Για ποιο πράγμα όμως; Για να βάψει ή για να αποζημιώσει;

Αλλότριο χρέος με παρακολουθηματικό χρέος.

θεωρία ευθύνης ή θεωρία εκπλήρωσης

Για να εφαρμοσθεί η θεωρία εκπλήρωσης, πρέπει να ρωτήσουμε αν ο Χ είναι μογιάτσης.

- Ο δανειστής μπορεί να ασκήσει αξίωσή του κατά της εταιρείας **ή/και** των εταίρων Ο εκτελεστός τίτλος της εταιρείας εκτελείται Και κατά των εταίρων.
- Ο εναγόμενος εταίρος μπορεί να προβάλει ενστάσεις που έχει ο ίδιος ή η εταιρεία (εφόσον μπορούν να προβληθούν από αυτή) – άρθ. 258 παρ. 2
- Δικαίωμα αναγωγής κατά εταιρείας και εταίρων (κατά την καλή πίστη, πρώτα κατά της εταιρείας)

Πρακτική άσκηση 12

Η ο.ε. Χ, μετά από αγωγή, καταβάλλει στο δανειστή της Α τίμημα από την αγορά μηχανημάτων. Μπορεί να στραφεί αναγωγικά κατά των εταίρων;

Η εταιρεία για δικό της χρέος δεν μπορεί να στραφεί κατά των εταίρων της! Η ευθύνη των εταίρων είναι ευθύνη έναντι τρίτων!

Πρακτική άσκηση 13

Ο εταίρος Α καταβάλλει χρέος της εταιρείας Ο.Ε. στην οποία συμμετέχουν επίσης οι Β,Γ, Δ και Ε. Κατά ποιου πρέπει να στραφεί και γιατί;

Εκπλήρωση εκ μέρους του Α.

Αναγωγή κατά των Β, Γ, Δ και Ε, οι οποίοι ευθύνονται μεταξύ τους ισόποσα.

Πρακτική άσκηση 14

Ο δανειστής Α ασκεί αγωγή κατά του εταίρου Χ για απαίτηση από παροχή υπηρεσιών και ο Χ του προβάλλει ένσταση συμψηφισμού της ο.ε. από δάνειο στον συγκεκριμένο δανειστή. Δικαιούται προς τούτο ο Χ;

Ο Χ ευθύνεται προσωπικά και απεριόριστα άρθρο 249 παρ. 1. Ευθύνη εις ολόκληρον, άμεση, εξωτερική και πρωτογενής. Ορθώς ο Α στρέφεται κατά του Χ.

Επιτρεπτή ένσταση συμψηφισμού άρθρο 258 παρ. 2

- **Ευθύνη εταίρου και μετά την αποχώρηση – μέχρι δημοσίευση**
- Πενταετής παραγραφή από καταχώριση λύσης, ή αποκλεισμού ή εξόδου, εκτός αν συντομότερη παραγραφή για την απαίτηση άρθρο 269
- **Ευθύνη και για τα υφιστάμενα πριν την είσοδό του χρέη – αν. δίκαιο (άρθ. 258 παρ. 3)!**

Πρακτική άσκηση 15

Η προσωπική εταιρεία Χ δεν δημοσιεύεται αλλά ασκεί εμπορική δράση. Ο εταίρος Α αποχωρεί από την εταιρεία το 2010. Ο δανειστής Β του ασκεί σήμερα αγωγή για εταιρικό χρέος. Ποια είναι η γνώμη σας;

Αδημοσίευτη ο.ε. άρα εφαρμόζονται διατάξεις περί ο.ε. Άρα ο Α ευθύνεται παράλληλα προς την εταιρεία.

Αφού δεν έχω γενικά καταχώριση της εταιρείας στο ΓΕΜΗ, δεν νοείται και καταχώριση της εξόδου του Α! ΆΡΑ ΔΕΝ ΙΣΧΥΕΙ Η ΠΕΝΤΑΕΤΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΤΟΥ 269, αλλά 20ετής του ΑΚ.

Επανάληψη του πρακτικού ερωτήματος 2:

Σε μία ο.ε. εισέρχεται νέος εταίρος Κ, με τροποποίηση εταιρικής σύμβασης χωρίς όμως τήρηση διατυπώσεων δημοσιότητας. Ευθύνεται έναντι τρίτων;

Κανόνας η απεριόριστη ευθύνη των εταίρων.

άρθρο 258 παρ. 3 ευθύνη νέου εταίρου για υπαρχοντα χρέη

άρθρο 251 παρ 1 δημοσιότητα τροποποίησης

Ο Κ εφόσον εμφανίζεται ως εταίρος και δρα ως εταίρος προς το συμφέρον της εταιρείας δημιουργείται κατάσταση φαινομένου δικαίου (προστασία καλόπιστων τρίτων). Άρα αυτός ευθύνεται έναντι τρίτων.

Επαναληπτική πρακτική άσκηση 16

Οι Α, Β και Γ είναι εταίροι και διαχειριστές της Ο.Ε. «Κ» που παρέχει τουριστικές υπηρεσίες στην Σαντορίνη. Ο Α σκοπεύει να αγοράσει στο όνομα της ο.ε. ακριβό jeep που θα χρησιμοποιούν στην πραγματικότητα η γυναίκα και η κόρη του. Ο Γ αντιτίθεται στη δαπάνη αυτή και ενημερώνει σχετικά το διανομέα αυτοκινήτων Σ.

Ο Α προβαίνει παρ' όλα αυτά, στην αγορά του πολυτελούς αυτοκινήτου. Υποχρεούται η ο.ε. να καταβάλει το τίμημα; Ποια δικαιώματα έχουν οι Β και Γ;

Πράξη καθυπέρβαση του σκοπού της εταιρείας

Σ ενημερωμένος άρα κακόπιστος τρίτος άρα η εταιρεία δεν δεσμεύεται. Αν ο Γ είχε παραλείψει να ενημερώσει τον Σ, αυτός θα ήταν καλόπιστος και εταιρεία θα ευθυνόταν.

Ο Γ έχει το βάρος απόδειξης της κακοπιστίας, ως επικαλών την κακοπιστία.

Αθανασίου, 04.11.2020

Μεταβολές εταίρων- Λύση και εκκαθάριση

Μεταβολές εταίρων

- ☐ Στόχος η συνέχιση της επιχείρησης
- Οι μεταβολές υπόκεινται σε δημοσιότητα

Μεταβίβαση συμμετοχής

- Εταιρική συμμετοχή μη μεταβιβαστή εκτός αν προβλέπεται στην εταιρική σύμβαση ή συναίνεση (άρθ. 256)

Έξοδος εταίρου:

- Ακούσια: άρθ. 260
- Θάνατος, πτώχευση, δικαστική συμπαράσταση, εκτός αν προβλέπεται άλλως
- Η εταιρεία συνεχίζεται με λοιπούς
- Λόγος λύσης στην αστική εταιρεία (ΑΚ 773,775)
- Κληρονόμοι : **άρθ. 265**

Εκούσια έξοδος εταίρου – άρθ. 261 - Έμφαση στην συνέχιση της επιχείρησης.

- Αντί της καταγγελίας (που δεν προβλέπεται πλέον ούτε για σπουδαίο λόγο)
- Με δήλωση του προς εταιρεία και εταίρους, χωρίς προϋποθέσεις
- Μπορεί να προβλέπεται διαφορετικά
- Αξία συμμετοχής αναλόγως:

- Εταιρεία αορίστου χρόνου: ακόμη και χωρίς σπουδαίο λόγο – καταβολή συμμετοχής στο τέλος εταιρικής χρήσης
- Εταιρεία ορισμένου χρόνου: χωρίς σπουδαίο λόγο δεν έχει αξίωση για καταβολή αξίας συμμετοχής

➤ Μπορεί να ζητηθεί από ατομικό δανειστή (άρθ. 262)

Όταν η έξοδος δεν είναι εκούσια, αλλά εξαναγκασμένη, είναι αποκλεισμός.

Αποκλεισμός εταίρου (άρθ. 263, 264)

- Σπουδαίος λόγος
- Αίτηση λοιπών εταίρων
- Έκδοση διαπλαστικής δικαστικής απόφασης, αντί για λύση
- Μπορεί να προβλέπεται άλλως στη σύμβαση
- Αξίωση κατά της εταιρείας για απόδοση αξίας συμμετοχής του
- Αυτούσια απόδοση των αντικειμένων που είχε εισφέρει κατά χρήση

Μονοπρόσωπη εταιρεία μετά από έξοδο ή αποκλεισμό (άρθ. 267)

- Τετράμηνη προθεσμία για εξεύρεση νέου εταίρου
- Άλλως λύση και εκκαθάριση

Λύση και εκκαθάριση

- Λύση – εκκαθάριση – περάτωση
- Λόγοι λύσης (άρθ. 259): λήξη διάρκειας (ορισμένου ή αορίστου χρόνου – ΑΚ 769), απόφαση εταίρων (με καταχώριση στο ΓΕΜΗ), κήρυξη σε πτώχευση, δικαστική απόφαση για σπουδαίο λόγο (με καταχώριση στο ΓΕ.ΜΗ).
- Δυνατότητα αναβίωσης με απόφαση εταίρων
- Δυνατότητα μετατροπής
- Εκκαθάριση - όπως η αστική εταιρεία (ΑΚ 777επ.)
- Συνεχίζει η ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων
- Διεξαγωγή εκκαθάρισης: **άρθ. 268**

Πρακτική άσκηση 17

Ο εταίρος Α εξέρχεται από την ο.ε. αλλά η έξοδος του δεν καταχωρίζεται. Ποιες είναι συνέπειες όσον αφορά την ευθύνη του για παλαιά και νέα χρέη της ο.ε.;

Εταίρος Α-ομόρρυθμος εταίρος- ευθύνεται προσωπικώς, απεριόριστα και εις ολόκληρον.

άρθρο 258παρ3 ευθύνεται για τα παλαιά χρέη.

Για να αρχίσει να μετράει η πενταετής παραγραφή χρειάζεται να υπάρχει καταχώριση της εξόδου στο ΓΕΜΗ άρθρο 269παρ.1,3! Άρα ισχύει εικοσαετής παραγραφή του ΑΚ. Άρα ευθύνεται για τα μελλοντικά χρέη της εταιρείας.

Πρακτική άσκηση 18

Ο εταίρος – διαχειριστής Α παραβαίνει συνεχώς τις υποχρεώσεις του έναντι της ο.ε., ιδίως την υποχρέωση πίστης. Ποια μέσα δράσης διαθέτουν οι εταίροι Β και Γ;

Καταστατική διαχείριση. Υποχρέωση πίστης-αρνητικό και θετικό περιεχόμενο.

1. Ανάκληση διαχειριστή ΑΚ752
2. Αποκλεισμός άρθρα263,264 (μπορεί ο αποκλεισθείς να ζητήσει την αξία της συμμετοχής, όσα απέδωσε και ίσως αποζημίωση)

Πρακτική άσκηση 19

Ρήτρες καταστατικού ο.ε.

Καταρχήν υπάρχει ελευθερία των συμβάσεων. Οπότε ελέγχω αν υπάρχει συγκεκριμένη απαγόρευση της ρήτρας ή αν αντίκειται σε κάποια άλλη αρχή π.χ. ίση μεταχείριση των εταίρων.

- Ανάκληση κατά πλειοψηφία-ΑΚ752 ενδοτικό δίκαιο άρα έγκυρη
- Μη ανάκληση διαχειριστή ακόμη και για σπουδαίο λόγο- ΑΚ752 άκυρη
- Έξοδος εταίρου μόνο για σπουδαίο λόγο-άρθρο261ενδοτικό δίκαιο άρα έγκυρη
- Σε περίπτωση εξόδου, καταβάλλεται το ποσό της αρχικής εισφοράς - άρθρο261 ΑΛΛΑ ΕΛΕΓΧΕΤΑΙ ΣΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΩΝ ΑΚ178,179 και ΑΚ281
- Δεκτή για 2 χρόνια η τέλεση πράξεων ανταγωνισμού- έγκυρη καθώς εισάγεται εξαίρεση από την υποχρέωση πίστης ΑΚ747·γιατί; συμβατική ελευθερία εσωτερικών σχέσεων(εταίρων), αλλά όχι πλήρης υποχώρηση της υποχρέωσης πίστης.
- Αποκλεισμός εταίρου χωρίς δικαστική απόφαση-άρθρο263 ωστόσο συμβατική ελευθερία σχέσεων εταίρων άρα επιτρεπτή ρήτρα (κρατούσα άποψη)- διαφορετικά άκυρη ως σημαντική μεταβολή (μειοψηφούσα άποψη)
- Οι εταίροι έχουν μόνο δικαίωμα καταγγελίας της εταιρείας – έγκυρη

- Οι εταίροι δεν δύνανται να μεταβιβάζουν τα μερίδιά τους
- Αποκλεισμός δικαιώματος ελέγχου για τους εταίρους που δεν έχουν εισφέρει χρήματα-άκυρη
- Ρήτρα που αποκλείει τον εταίρο Γ από ψήφο σε όλα τα εταιρικά θέματα-άκυρη
- Ρήτρα που προβλέπει πλειοψηφική λήψη αποφάσεων-άκυρη
- Ρήτρα που προβλέπει ότι δεν θα ψηφίζουν οι εταίροι σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων-έγκυρη
- Ρήτρα που αποκλείει τον εταίρο Γ από τη διαχείριση-έγκυρη άρθρο 254
- Ρήτρα που αποκλείει την αναγωγή κατά των εταίρων Α & Β-έγκυρη
- Η εταιρική συμμετοχή δεν είναι κληρονομητή
- Οι κληρονόμοι θα υπεισέρχονται ως ομόρρυθμοι εταίροι
- Η διαχείριση ανατίθεται στους εταίρους Α, Β, Γ
- Λήψη αποφάσεων με πλειοψηφία συμμετοχών
- Ο Α δεν συμμετέχει στα κέρδη, διότι κατοικεί σε κτήριο της εταιρείας
- Μέρος των κερδών για σχηματισμό αποθεματικών
- Δυνατή η συνέχιση μονοπρόσωπης και πέραν τετραμήνου
- Οι εταίροι δεν δύνανται να μεταβιβάζουν τα μερίδιά τους
- Οι εταίροι υποχρεούνται να προσφέρουν μερίδια πρώτα στους λοιπούς
- Η εταιρική συμμετοχή δεν είναι κληρονομητή
- Οι κληρονόμοι θα υπεισέρχονται ως ομόρρυθμοι εταίροι
- Η διαχείριση ανατίθεται στους εταίρους Α, Β, Γ
- Λήψη αποφάσεων με πλειοψηφία συμμετοχών
- Ο Α δεν συμμετέχει στα κέρδη, διότι κατοικεί σε κτήριο της εταιρείας
- Μέρος των κερδών για σχηματισμό αποθεματικών
- Δυνατή η συνέχιση μονοπρόσωπης και πέραν τετραμήνου
- Οι εταίροι δεν δύνανται να μεταβιβάζουν τα μερίδιά τους
- Η εταιρική συμμετοχή δεν είναι κληρονομητή
- Οι κληρονόμοι θα υπεισέρχονται ως ομόρρυθμοι εταίροι
- Η διαχείριση ανατίθεται στους εταίρους Α, Β, Γ
- Ο Α δεν συμμετέχει στα κέρδη, διότι κατοικεί σε κτήριο της εταιρείας
- Μέρος των κερδών για σχηματισμό αποθεματικών
- Δυνατή η συνέχιση μονοπρόσωπης και πέραν τετραμήνου

Αθανασίου, 13.11.2020

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

- Νόμος 4548/2018, όπως τροποποιήθηκε (ήδη) από τον Ν. 4587/2018
- Έναρξη ισχύος: 1.1.2019
- Αυτοτελής (πλέον) νόμος για τους «εταιρικούς μετασχηματισμούς» → Ν.4601/2019
- Προϊσχύσαν δίκαιο: κ.ν. 2190/1920
- Περίοδος εναρμόνισης καταστατικών: έως 31.12.2019

Άρθ.1 - Έννοια ΑΕ:

- κεφαλαιουχική εταιρεία.
- εμπορική κατά το τυπικό σύστημα.
- για τα χρέη της οποίας ευθύνεται μόνο η ίδια με την περιουσία της - αρχή της αυτοτέλειας
- το κεφάλαιό της διαιρείται σε μετοχές. όχι εταίροι, πλέον είναι μέτοχοι(shareholders)

Χαρακτηριστικά

- Νομική προσωπικότητα
- Σωματειακή δομή
- Τυπικά εμπορική
- Μη προσωποπαγής χαρακτήρας – έμφαση στην εισφορά με στόχο τη δημιουργία του μετοχικού κεφαλαίου
- Μετοχικό κεφάλαιο-κεντρική έννοια
- Αρχή χωρισμού εταιρικής περιουσίας
- Διάκριση μετοχικής ιδιοκτησίας & διοίκησης (βασική διαφορά με π.ε.)
- Ίδια διοικητικά όργανα –διοικητικό συμβούλιο και γενική συνέλευση
- Ευθύνη διοικητικών οργάνων
- Αναγκαστικοί κανόνες – τυποποίηση μετοχικής σχέσης. Γιατί; Είναι πολυπρόσωπες, με στόχο το επιχειρηματικό κέρδος.

Τι άλλαξε με τον Ν. 4548/2018;

- Κατάργηση διοικητικής εποπτείας!
- Ενίσχυση συμβατικής ελευθερίας
- Αξιοποίηση τεχνολογίας (π.χ. ηλεκτρονική συμμετοχή, ηλεκτρονική ΓΣ)
- Ενίσχυση μετοχικής συμμετοχής – ευελιξία - ταυτοποίηση
- Νέα ρύθμιση για συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα

- Ονομαστικοποίηση μετοχών !!! sos! Οξύμωρο αλλά συμβαίνει. Προς κατάργηση μαύρου χρήματος και επίτευξη τραπεζικής διαφάνειας.
- Νέες κινητές αξίες (π.χ. Warrants)
- Δυνατότητα πρόβλεψης αόριστης διάρκειας
- Δυνατότητα πρόβλεψης μονομελούς ΔΣ (μικρές και πολύ μικρές ΑΕ)

Κεντρικά προβλήματα:

- Συγκρούσεις και έννοια εταιρικού συμφέροντος (μονιστική vs πλουραλιστική άποψη)
Μεγάλες συγκρούσεις, οι οποίες είναι διαφορετικές από ότι στην π.ε. Στις Α.Ε. είναι συστημικές.
- ΑΕ συγκεντρωμένης ιδιοκτησίας: σύγκρουση πλειοψηφίας – μειοψηφίας, τις αποφάσεις παίρνει η πλειοψηφία (μέσω του διοικητικού συμβουλίου που εκλέγεται), άρα χρήζει προστασίας η μειοψηφία. (περισσότερες ελληνικές Α.Ε)
- Πολυμετοχικές ΑΕ: σύγκρουση διοίκησης και ΓΣ (ευθύνη του διοικητικού οργάνου έναντι μετόχων-δανειστών) – αντιστοίχιση εξουσίας & ευθύνης

-Οικονομική ανάλυση δικαίου της ανώνυμης εταιρείας-κεντρική θέση του μετόχου (ενδιαφέρει για ratio των διατάξεων)

■ Η θέση του μετόχου:

- Ως «κύριος της επιχείρησης» (οικονομική διάσταση «έμμεσος ιδιοκτήτης»)
- Πολιτική θεώρηση: εταιρικοί *jacksonians*, κανόνες για συλλογική δράση-εκδημοκρατισμός δομών – έμφαση στη διαδικασία
- Ο μέτοχος ως «φορέας ελέγχου»: οικονομική θεωρία διαχείρισης αλλοτρίων συμφερόντων (*agency theory*)
- Principal-agent: ασυμμετρία συμφερόντων (αποκόμιση ιδίου οφέλους από διαχειριστή – φυγοπονία – ενρίζωση)
- Ασυμμετρία πληροφόρησης (πληροφορία=εξουσία) – δύναμη του agent
- Agency loss- η οποία αντιμετωπίζεται με διατάξεις προστασίας της μειοψηφίας και ευθύνης της διοίκησης

Στις Α.Ε. συγκεντρωμένης ιδιοκτησίας ο principal είναι η μειοψηφία και agent η πλειοψηφία!
Στις πολυμετοχικές Α.Ε. principal είναι οι μέτοχοι και agent το Διοικητικό Συμβούλιο.

■ Τρεις αρχές αναγκαστικού δικαίου για το μέτοχο:

- Εξουσία διαχείρισης – εκπροσώπησης δεν είναι μετοχικό δικαίωμα
- Ελεύθερη μεταβίβαση μετοχικής σχέσης
- Έλλειψη υποχρεώσεων από μετοχική σχέση
- Προσοχή:
 - Διάκριση εισηγμένων και μη εισηγμένων
 - Διάκριση μικρής και μεγάλης α.ε.

- Επηρεάζεται η νομική θέση του μετόχου (π.χ. πίστη)
- Ειδικές μορφές α.ε. (τραπεζικές, ναυτικές, ασφαλιστικές κλπ.)
- Εξωεταιρικές συμφωνίες

Α.Ε.- Ίδρυση

■ *Τρία στάδια:*

- Καταστατικό
- Κάλυψη κεφαλαίου (ανάληψη μετοχών)
- Δημοσιότητα

■ *Α. Καταστατικό*

- Σύμβαση μεταξύ ιδρυτών (και με μονομερή δήλωση ενός προσώπου)
- 2 σε 1: ιδρυτική σύμβαση & καταστατικός χάρτης της ΑΕ
- Ισχύει και έναντι νέων μετόχων
- Τύπος: Συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με ιδιωτικό έγγραφο (αν υιοθετείται πρότυπο καταστατικό - άρθ. 4).
 - Απαραίτητος ο συμβολαιογραφικός τύπος: όπου υπάρχει ρητή πρόβλεψη νόμου, όταν εισφέρονται στην ΑΕ περιουσιακά στοιχεία για τα οποία απαιτείται (πχ. ακίνητα).
- Τροποποιήσεις καταστατικού με απόφαση ΓΣ ή και με απόφαση ΔΣ όπου προβλέπεται (άρθ.).
- Κωδικοποίηση καταστατικού με απόφαση ΔΣ

Ελάχιστο περιεχόμενο καταστατικού (άρθ.5)

- Επωνυμία (άρθ. 6)
- Σκοπός (αντικείμενο της επιχείρησης)
- Έδρα (όπου ασκείται η διοίκηση) (άρθ. 7)
- Διάρκεια– πλέον και αόριστη (άρθ. 8)
- Ύψος και τρόπος καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου (άρθ. 15επ.)
- Είδος, αριθμός, ονομαστική αξία, έκδοση μετοχών
- Κατηγορίες μετοχών (άρθ. 34επ.)
- Προϋποθέσεις και διαδικασία μετατροπής ανώνυμων μετοχών σε ονομαστικές (άρθ. 40, 184)
- Σύγκληση, συγκρότηση, λειτουργία και αρμοδιότητες ΓΣ (άρθ. 119επ.) και ΔΣ (άρθ. 77επ.)
- Ελεγκτές
- Δικαιώματα μετόχων (άρθ. 141επ.)
- Διατάξεις για ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και διάθεση κερδών (άρθ. 145επ.)
- Διατάξεις για την λύση και την εκκαθάριση (άρθ. 164επ.)

- Ύψος καλυφθέντος κεφαλαίου (καταβλητέου κατά την σύσταση)
 - Ατομικά στοιχεία φπ/νπ που υπέγραψαν το καταστατικό
 - Το συνολικό ποσό των εξόδων για την σύσταση (τα οποία και επωμίζεται η ΑΕ)
 - Αν δεν υπάρχει πρόβλεψη, ισχύουν διατάξεις νόμου. Αποκλίσαις με ιδιωτική βούληση
 - Σημαντική ενίσχυση καταστατικής ελευθερίας (σε σχέση με κ.ν. 2190/1920)
 - Όμως, ακόμη χωρίς οριοθέτηση
 - Προστασία νέων μετόχων, δανειστών, ασφάλεια συναλλαγών
 - Ασαφή τα όρια της καταστατικής ελευθερίας
 - Ο Νόμος περιέχει ρυθμίσεις για διαμόρφωση καταστατικού *a la carte*
 - Καταστατικές ρήτρες επιλογής, «υπαγωγής» (ισχύει ο νόμος αν η ρύθμιση είναι επιθυμητή – *opt-in*), «εξαίρεσης» (απόκλιση από το νόμο/*opt-out*)
 - Εξωεταιρικές συμφωνίες: καταρχήν έγκυρες – *ad hoc* αξιολόγηση
- *B. Ανάλυση μετοχών (άρθ. 15-22)*
- Μετοχικό κεφάλαιο = άθροισμα της αξίας των εισφορών (αναγράφεται στο καταστατικό)
 - Διαιρείται σε ισότιμα μερίδια = μετοχές
 - Το μετοχικό κεφάλαιο συγκεντρώνεται με την καταβολή της αξίας των μετοχών
 - Μετοχικό κεφάλαιο ≠ εταιρική περιουσία (Γιατί;)
 - Δέσμευση & μη διανομή μετοχικού κεφαλαίου (αποκλειστική ευθύνη εταιρείας για χρέη της)
- Διάκριση κάλυψης και καταβολής μετοχικού κεφαλαίου:
- **Κάλυψη:** ανάληψη υποχρέωσης για καταβολή εισφοράς (ανάληψη μετοχών)
 - **Καταβολή:** εκπλήρωση υποχρέωσης για καταβολή εισφοράς
 - Ανάληψη όλου του μ.κ. μέχρι τις διατυπώσεις δημοσιότητας: προϋπόθεση για την ίδρυση α.ε. – όχι όμως η καταβολή
 - Έκδοση μετοχών υπό το άρθρο, υπέρ το άρτιο, στο άρτιο = διάθεση στην ονομαστική αξία
 - Δύο μορφές ίδρυσης – αρθ. 16 παρ. 2,3:
 - Ενιαία ίδρυση: όλες οι μετοχές αναλαμβάνονται από ιδρυτές – Ανάληψη αναγράφεται στο καταστατικό
 - Διαδοχική ή σταδιακή ίδρυση: δημόσια προσφορά – μέχρι την άδεια σύστασης

Καταβολή - άρθ. 16, 20, 21

- Κατά τη σύσταση
- Πιστοποίηση εντός διμήνου από τη σύσταση με έκθεση ελεγκτή / ή από ΔΣ – δημοσιότητα – άρθ. 20
- Ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο (25.000 ευρώ): Ολοσχερής καταβολή
- Μερική καταβολή (με πρόβλεψη καταστατικού – άρθ. 21):
 - Μόνο για χρηματικές εισφορές
 - Μόνο σε μη εισηγμένες εταιρείες
 - Υπό τις προϋποθέσεις του άρθ. 21
 - Καταβολή το ανώτερο εντός πενταετίας (άλλως μετοχές αυτοδικαίως άκυρες)

Εισφορές σε είδος – άρθ. 17:

- Εξαίρεση – εισφορές αποτιμητές σε χρήμα / μόνο στοιχεία ενεργητικού (όχι απαιτήσεις)
- Δικαιώματα σε κινητά/ακίνητα, αξιόγραφα, απαιτήσεις, άυλα αγαθά, συμμετοχές κλπ. όχι όμως εργασία ή παροχή υπηρεσιών
- Υποβάλλονται σε εκτιμητικό έλεγχο προς αποφυγή υπερεκτίμησης
- Έκθεση αποτίμησης πλέον από 2 ορκωτούς ελεγκτές/ ή ανεξάρτητους εκτιμητές / περιεχόμενο έκθεσης + δημοσιότητα
- Καταβολή εισφορών σε είδος εντός εξαμήνου από την ημ/μηνία σύνταξης της έκθεσης
- Εκτίμηση και για πωλήσεις προς την εταιρεία από ιδρυτές, μετόχους, άνω του 1/20 (άρθ. 19)

■ Γ. Δημοσιότητα

- Ν. 4548/2018: άρθ. 12επ. – δημοσιότητα στο ΓΕΜΗ μόνο
 - Συγκεκριμένες πράξεις και στοιχεία, που υποβάλλονται σε δημοσιότητα → άρθ. 12
 - Πραγματοποίηση δημοσιότητας με την εγγραφή της ΑΕ στο ΓΕΜΗ και την καταχώριση των δημοσιευτέων πράξεων/στοιχείων.
 - Η καταχώριση είναι ευθύνη του ΔΣ (άρθ. 13)
- Νομική προσωπικότητα με καταχώριση (άρθ. άρθ. 12 παρ. 2)
- Συστατική δημοσιότητα για ίδρυση και για τροποποιήσεις καταστατικού
- Σημασία δημοσιότητας για προβολή έναντι τρίτων: άρθ. 12 παρ. 2 □ άρθ. 15, 16 ν. 3419/2005 (νόμος ΓΕΜΗ)

Πρακτική άσκηση 20

Οι Α, Β, Γ και Δ συνέστησαν α.ε. που δημοσιεύτηκε στο ΓΕΜΗ. Στη συνέχεια, οι Α και Β ισχυρίστηκαν ότι εξαπατήθηκαν από τους Γ και Δ και ζήτησαν την ακύρωση της εταιρικής σύμβασης. Μπορούν να το επιτύχουν; Ποια θα ήταν η απάντησή σας αν οι Α και Β ήταν ανίκανοι για δικαιοπραξία; Ποια θα ήταν η απάντησή σας αν αντικείμενο της εταιρείας ήταν η διακίνηση παρανόμων ουσιών;

!Αν δεν έχει δημοσιευθεί εφαρμόζεται άρθρο 251 ομόρρυθμων.

!!!Ελαττώματα βουλήσεως ιδρυτικής διαδικασίας Α.Ε. – άρθρο 11 ν.4548/2018 με εξαντλητική ρύθμιση, άρα δεν μπορούν να επικαλεστούν απάτη (αντίθετα στις Ο.Ε. εφαρμόζονται γενικές αρχές ΑΚ).

Άρθρο 11 περ.β –κήρυξη ακυρότητας από την κήρυξη και για το μέλλον (αντίθετα με αναδρομική ισχύ ΑΚ) – πρόβλεψη αν είναι όλοι ή ο μοναδικός ιδρυτής, άρα δεν μπορούν να επικαλεστούν ότι θίγεται η εγκυρότητα.

➤ Αποκλείεται *de facto* ΑΕ

- Μη καταχωρισμένη ΟΕ ή αστική εταιρεία
- Ελαττωματική ίδρυση αναφέρεται σε καταχωρισμένη «εταιρεία»
- Λόγοι ακυρότητας αφορούν σοβαρές παραβάσεις -εξαντλητικά (άρθ. 11)
 - μη τήρηση τύπου (εφόσον χρειάζεται), ελαττώματα σχετικά με επωνυμία – κεφάλαιο, παράνομος /αντίθετος στη δημόσια τάξη σκοπός [δυνατότητα θεραπείας με τροποποίηση καταστατικού]
 - ανικανότητα για δικαιοπραξία (μοναδικού ιδρυτή ή όλων)
- Άσκηση αγωγής (ύπαρξη εννόμου συμφέροντος) - δικαστική διαπλαστική απόφαση – ενεργεί για το μέλλον - εκκαθάριση
- διετής αποσβεστική προθεσμία από καταχώριση ΓΕΜΗ
- Λοιπά ελαττώματα θεραπεύονται με καταχώριση
- Ευθύνη των ιδρυτών για πλημμέλειες κατά την ίδρυση (άρθ. 10 παρ.2)

Πρακτική άσκηση 21

Οι Α, Β και Γ συστήνουν ΑΕ, η οποία μισθώνει τετραόροφο κτήριο στο κέντρο της Αθήνας για την εμπορική της δραστηριότητα. Η εταιρεία κηρύσσεται στη συνέχεια άκυρη, διότι ο σκοπός ήταν παράνομος εν γνώσει των ιδρυτών. Κατά ποιου μπορεί να στραφεί ο εκμισθωτής;

Κατά των ιδρυτών εντός 5 ετών- άρθρο 10παρ.2

Πρακτική άσκηση 22

Οι Α και Β αγόρασαν στο όνομα της υπό ίδρυση ΑΕ Χ έπιπλα και της έκαναν δωρεά 5 ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Η ΑΕ ανέλαβε τη σχετική υποχρέωση 4 μήνες μετά τη σύστασή της, δεν υπήρξε όμως καμία απόφαση για τη δωρεά. Ποιες είναι οι συνέπειες; Τι θα λέγατε αν οι Α και Β είχαν αγοράσει ακίνητο στο όνομα της υπό ίδρυση ΑΕ;

Άρθρο 10παρ.2 , περί αγοράς επίπλων · καίτοι έχει περάσει η προθεσμία ευθύνονται και οι Α ,Β αλλά και η Α.Ε. (η προθεσμία δεν είναι αποκλειστική βάσει νομολογίας)

Περί δωρεάς· (χαριστική δικαιοπραξία-άρα δικαίωμα)- τα δικαιώματα προερίρχονται κατευθείαν στην εταιρεία, καθώς η ανάληψη υποχρεώσεων ενδιαφέρει για την προστασία των τρίτων.

Περί αγοράς ακινήτου· «στο όνομα της υπό ίδρυσης»- αίρεση αναβλητική

- **ΑΕ υπό ίδρυση (άρθ. 10 παρ.1)**
- προσωπική εταιρεία μεταξύ ιδρυτών-
- Για τις υποχρεώσεις ευθύνονται οι ενεργήσαντες *απεριόριστα και εις ολόκληρον* –
- Ευθύνεται μόνο η ΑΕ:
 - Για πράξεις που έγιναν ρητά στο όνομά της και
 - τις ανέλαβε η ΑΕ εντός 3 μηνών από σύσταση.
- Δικαιώματα μεταβαίνουν αυτομάτως στην εταιρεία με τη σύσταση

Αθανασίου, 16.11.2020

- *Τρεις αρχές αναγκαστικού δικαίου για το μέτοχο:*
- Εξουσία διαχείρισης – εκπροσώπησης δεν είναι μετοχικό δικαίωμα
- Ελεύθερη μεταβίβαση μετοχικής σχέσης
- Έλλειψη υποχρεώσεων από μετοχική σχέση
- Προσοχή:
 - Διάκριση εισηγμένων και μη εισηγμένων
 - Διάκριση μικρής και μεγάλης α.ε.
 - Επηρεάζεται η νομική θέση του μετόχου (π.χ. πίστη)

- Ειδικές μορφές α.ε. (τραπεζικές, ναυτικές, ασφαλιστικές κλπ.)
- Εξωεταιρικές συμφωνίες

Α.Ε.- Ίδρυση

- *Τρία στάδια:*
 - Καταστατικό
 - **Κάλυψη κεφαλαίου (ανάληψη μετοχών)**
 - Δημοσιότητα

Σε αντίθεση με τις προσωπικές (άρα και τις ομόρρυθμες) που είχαν δύο στάδια ίδρυσης: 1.σύμβαση και 2. Δημοσίωση.

Α. Καταστατικό

- Σύμβαση μεταξύ ιδρυτών (και με μονομερή δήλωση ενός προσώπου)
- 2 σε 1: ιδρυτική σύμβαση & καταστατικός χάρτης της ΑΕ
- Ισχύει και έναντι νέων μετόχων
- Τύπος: Συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με ιδιωτικό έγγραφο (αν υιοθετείται πρότυπο καταστατικό - άρθ. 4-νέο!).
 - Απαραίτητος ο συμβολαιογραφικός τύπος: όπου υπάρχει ρητή πρόβλεψη νόμου, όταν εισφέρονται στην ΑΕ περιουσιακά στοιχεία για τα οποία απαιτείται (πχ. ακίνητα).
- Τροποποιήσεις καταστατικού με απόφαση ΓΣ ή και με απόφαση ΔΣ όπου προβλέπεται (άρθ.4§3).
- Κωδικοποίηση καταστατικού με απόφαση ΔΣ

Ελάχιστο περιεχόμενο καταστατικού (άρθ.5)

- Επωνυμία (άρθ. 6)
- Σκοπός (αντικείμενο της επιχείρησης)
- Έδρα (όπου ασκείται η διοίκηση) (άρθ. 7)
- Διάρκεια– πλέον και αόριστη (άρθ. 8)
- Ύψος και τρόπος καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου (άρθ. 15επ.)
- Είδος, αριθμός, ονομαστική αξία, έκδοση μετοχών
- Κατηγορίες μετοχών (άρθ. 34επ.)
- [Προϋποθέσεις και διαδικασία μετατροπής ανώνυμων μετοχών σε ονομαστικές (άρθ. 40, 184)]- μέχρι το τέλος του 2019!
- Σύγκληση, συγκρότηση, λειτουργία και αρμοδιότητες ΓΣ (άρθ. 119επ.) και ΔΣ (άρθ. 77επ.)
- Ελεγκτές

*Τρία βασικά όργανα Α.Ε.: 1. Διοικητικό συμβούλιο , 2.Γενική Συνέλευση, 3. Ελεγκτές

- Δικαιώματα μετόχων (άρθ. 141επ.)
- Διατάξεις για ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και διάθεση κερδών (άρθ. 145επ.)
- Διατάξεις για την λύση και την εκκαθάριση (άρθ. 164επ.)
- Ύψος καλυφθέντος κεφαλαίου (καταβλητέου κατά την σύσταση)
- Ατομικά στοιχεία φπ/νπ που υπέγραψαν το καταστατικό
- Το συνολικό ποσό των εξόδων για την σύσταση (τα οποία και επωμίζεται η ΑΕ)
- Αν δεν υπάρχει πρόβλεψη, ισχύουν διατάξεις νόμου
- Αποκλίσεις με ιδιωτική βούληση
- **Σημαντική ενίσχυση καταστατικής ελευθερίας (σε σχέση με κ.ν. 2190/1920-νέο!)**
- Όμως, ακόμη χωρίς οριοθέτηση
- Προστασία νέων μετόχων, δανειστών, ασφάλεια συναλλαγών
- Ασαφή τα όρια της καταστατικής ελευθερίας
- Ο Νόμος περιέχει ρυθμίσεις για διαμόρφωση καταστατικού a la carte
- Καταστατικές ρήτρες επιλογής, «υπαγωγής» (ισχύει ο νόμος αν η ρύθμιση είναι επιθυμητή – opt-in), «εξαίρεσης» (απόκλιση από το νόμο/opt-out) –δεν υπάρχει στο βιβλίο.
- **Εξωεταιρικές συμφωνίες:** καταρχήν έγκυρες – ad hoc αξιολόγηση

Β. Ανάλυση μετοχών (άρθ. 15-22)

- Μετοχικό κεφάλαιο= άθροισμα της αξίας των εισφορών (αναγράφεται στο καταστατικό)
- Διαίρεται σε **ισότιμα μερίδια = μετοχές**
- Το μετοχικό κεφάλαιο συγκεντρώνεται με την καταβολή της αξίας των μετοχών
- **Μετοχικό κεφάλαιο ≠ εταιρική περιουσία (Γιατί;)**

Το μετοχικό κεφάλαιο είναι σταθερό λογιστικό μέγεθος, το οποίο αντιστοιχεί στο άθροισμα της αξίας των εισφορών, και αλλάζει με τροποποίηση καταστατικού. Η εταιρική περιουσία είναι δυναμικό μέγεθος το οποίο υπόκειται σε αυξομειώσεις.

- **Δέσμευση & μη διανομή μετοχικού κεφαλαίου (αποκλειστική ευθύνη εταιρείας για χρέη της)**

▪ Διάκριση κάλυψης και καταβολής μετοχικού κεφαλαίου:

- **Κάλυψη:** ανάληψη υποχρέωσης για καταβολή εισφοράς (ανάληψη μετοχών)
- **Καταβολή:** εκπλήρωση υποχρέωσης για καταβολή εισφοράς
- Ανάληψη όλου του μ.κ. μέχρι τις διατυπώσεις δημοσιότητας: προϋπόθεση για την ίδρυση ΑΕ – όχι όμως η καταβολή
- Δύο μορφές ίδρυσης (άρθ. 16 παρ. 2, 3): -ταύτα αφορούν κάλυψη.

- **Ενιαία ίδρυση:** όλες οι μετοχές αναλαμβάνονται από ιδρυτές – Η ανάληψη αναγράφεται στο καταστατικό (μη εισηγμένες)
- **Διαδοχική ή σταδιακή ίδρυση:** δημόσια προσφορά – μέχρι την άδεια σύστασης
 - Έκδοση μετοχών με τρεις τρόπους: υπό το άρτιο, υπέρ το άρτιο & στο άρτιο (= διάθεση στην ονομαστική αξία τους)
 - *Καταβολή (άρθ. 16, 20, 21)*
 - Κατά τη σύσταση – με την ανάληψη υποχρέωσης καταβολής
 - Χρήμα ή είδος (πρόβλεψη καταστατικού-μερική!)
 - Πιστοποίηση εντός διμήνου από τη σύσταση με απόφαση ΔΣ (μικρές ή πολύ μικρές οντότητες) ή με έκθεση ελεγκτή λογιστή/ελεγκτικής εταιρείας – δημοσιότητα (άρθ. 20)
 - **Ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο – 25.000 ευρώ (άρθ. 15)**
 - Ολοσχερής καταβολή (άρθ. 16 παρ. 1)
 - Μερική καταβολή (άρθ. 16 παρ. 2, 21 -με πρόβλεψη καταστατικού):
 - Μόνο για χρηματικές εισφορές (άρθ. 16 παρ. 2 και άρθ. 21 παρ. 2)
 - Σε μη εισηγμένες εταιρείες (άρθ. 21 παρ. 2)
 - Το ανώτερο εντός πενταετίας (η εταιρεία ακυρώνει τις μετοχές - άρθ. 21 παρ. 3α)
 - **Εισφορές σε είδος (άρθ. 17):**
 - Εξαίρεση – εισφορές αποτιμητές σε χρήμα / μόνο στοιχεία ενεργητικού
 - Δικαιώματα σε κινητά/ακίνητα, αξιόγραφα, απαιτήσεις, άυλα αγαθά, συμμετοχές κλπ. όχι όμως εργασία ή παροχή υπηρεσιών
 - Υποβάλλονται σε εκτιμητικό έλεγχο προς αποφυγή υπερεκτίμησης
 - Έκθεση **αποτίμησης** πλέον από 2 ορκωτούς ελεγκτές/ ή ανεξάρτητους εκτιμητές / περιεχόμενο έκθεσης + δημοσιότητα
 - Καταβολή εισφορών σε είδος εντός εξαμήνου από την ημ/μηνία σύνταξης της έκθεσης
 - Εκτίμηση και για πωλήσεις προς την εταιρεία από ιδρυτές, μετόχους, άνω του 1/20 (άρθ. 19)

Γ. Δημοσιότητα

- Ν. 4548/2018: άρθ. 12επ. – δημοσιότητα στο ΓΕΜΗ μόνο- νέο!
 - Συγκεκριμένες πράξεις και στοιχεία, που υποβάλλονται σε δημοσιότητα □ άρθ. 12
 - Πραγματοποίηση δημοσιότητας με την εγγραφή της ΑΕ στο ΓΕΜΗ και την καταχώριση των δημοσιευτέων πράξεων/στοιχείων.
 - Η καταχώριση είναι ευθύνη του ΔΣ (άρθ. 13)
- Νομική προσωπικότητα με καταχώριση (άρθ. 12 παρ. 2 + άρθ. 15, 16 Ν. 3419/2005 - ΓΕΜΗ)

- Συστατική δημοσιότητα για ίδρυση και για τροποποιήσεις καταστατικού
- Σημασία δημοσιότητας για προβολή έναντι τρίτων: άρθ. 12 παρ. 2 □ άρθ. 15, 16 ν. 3419/2005 (νόμος ΓΕΜΗ)

- **Αποκλείεται de facto ΑΕ**

- Πρόκειται για μη καταχωρισμένη ΟΕ ή αστική εταιρεία
- **Ελαττωματική ίδρυση αναφέρεται σε καταχωρισμένη «εταιρεία»**
- Οι λόγοι ακυρότητας αφορούν σοβαρές παραβάσεις -εξαντλητικά (άρθ. άρθ. 11)
 - μη τήρηση τύπου (εφόσον χρειάζεται), ελαττώματα σχετικά με επωνυμία – κεφάλαιο, παράνομος /αντίθετος στη δημόσια τάξη σκοπός [δυνατότητα θεραπείας με τροποποίηση καταστατικού]
 - ανικανότητα για δικαιοπραξία (μοναδικού ιδρυτή ή όλων)
- Άσκηση αγωγής (ύπαρξη εννόμου συμφέροντος) - δικαστική διαπλαστική απόφαση – **ενεργεί για το μέλλον** - εκκαθάριση
- Διετής αποσβεστική προθεσμία από καταχώριση ΓΕΜΗ
- Λοιπά ελαττώματα θεραπεύονται με καταχώριση
- Ευθύνη των ιδρυτών για πλημμέλειες κατά την ίδρυση (άρθ. 10 παρ.2)
- Λοιπά ελαττώματα θεραπεύονται με την καταχώριση στο ΓΕΜΗ

- **ΑΕ υπό ίδρυση (άρθ. 10 παρ.1)**

- προσωπική εταιρεία μεταξύ ιδρυτών-
- Για τις υποχρεώσεις ευθύνονται οι ενεργήσαντες απεριόριστα και εις ολόκληρον –
- Ευθύνεται μόνο η ΑΕ:
 - Για πράξεις που έγιναν ρητά στο όνομά της και
 - τις ανέλαβε η ΑΕ εντός 3 μηνών από σύσταση.
- Δικαιώματα μεταβαίνουν αυτομάτως στην εταιρεία με τη σύσταση

Αθανασίου, 18.11.2020

Για πρακτική άσκηση 22·

- **ΑΕ υπό ίδρυση (άρθ. 10 παρ.1)**

- προσωπική εταιρεία μεταξύ ιδρυτών-
- Για τις υποχρεώσεις ευθύνονται οι ενεργήσαντες *απεριόριστα και εις ολόκληρον* –
- Ευθύνεται μόνο η ΑΕ:
 - Για πράξεις που έγιναν ρητά στο όνομά της και

- τις ανέλαβε η ΑΕ εντός 3 μηνών από σύσταση.
- Δικαιώματα μεταβαίνουν αυτομάτως στην εταιρεία με τη σύσταση
- B. Ανάλυση μετοχών (άρθ. 15-22)
 - Μετοχικό κεφάλαιο= άθροισμα της αξίας των εισφορών (αναγράφεται στο καταστατικό)
 - Διαιρείται σε ισότιμα μερίδια = μετοχές
 - Το μετοχικό κεφάλαιο συγκεντρώνεται με την καταβολή της αξίας των μετοχών
 - Μετοχικό κεφάλαιο ≠ εταιρική περιουσία (Γιατί;)
 - Δέσμευση & μη διανομή μετοχικού κεφαλαίου (αποκλειστική ευθύνη εταιρείας για χρέη της) – Δέσμευση όχι με την έννοια μη χρησιμοποίησης αυτής αλλά με την έννοια ότι δεν δύναται να επιστραφεί στους μετόχους φανερά ή και κεκαλυμμένα.

Α.Ε. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

- Τρία υποχρεωτικά όργανα με καθορισμένο κύκλο αρμοδιοτήτων:
 - ΓΣ: **συλλογικό μετοχικό όργανο**- με δράση προς τα έσω- (ανώτατο όργανο της εταιρείας) – εκλέγει το ΔΣ (άρθ.116-148)
 - ΔΣ: **διαχειριστικό και εκπροσωπευτικό όργανο** – με δράση προς τα έξω-εκτελεστικό όργανο· πράξεις συνήθους ή ασυνήθους διαχείρισης και εκπροσώπησης εκτός αν είναι αρμοδιότητα άλλου οργάνου (άρθ. 77-115)
 - **Ελεγκτές**: ελέγχουν τη διαχείριση ως ανεξάρτητο όργανο- εκλέγονται από ΓΣ (άρθ. 117 παρ. 1) - κατά κύριο λόγο κάνουν **λογιστικό έλεγχο**
 - Η ανωτέρω σειρά αποτελεί και ιεραρχική σειρά.

I. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

■ Χαρακτηριστικά ΓΣ

- **Υποχρεωτικό** εταιρικό (συλλογικό) όργανο·
- Συμμετέχουν όλοι οι μέτοχοι
- **Ανώτατο όργανο** – βούληση «ιδιοκτητών» εταιρείας προς τα έσω (άρθ. 116§1)
- Λαμβάνει βασικές αποφάσεις: τροποποιήσεις καταστατικού, εκλογή και έλεγχος ΔΣ και ελεγκτών, σχέσεις μετόχων & εταιρείας κ.λ.π.
- Θεωρητική «παντοδυναμία» – **θεσμός επί μακρόν σε παρακμή**
- **Πλειοψηφική επιβολή – έλλογη αδράνεια μικρομετόχων**

■ Αποφασιστική αρμοδιότητα:

- Αποφασίζει για τα θεμελιώδη ζητήματα της ΑΕ-καταρχήν εκ του νόμου κατανομή αρμοδιοτήτων. Υπάρχει μία «γκρίζα» ζώνη αρμοδιοτήτων αρρύθμιστων. πράξεις που συντελούνται από όργανα αναρμόδια ΔΕΝ δεσμεύουν!
- Ανάλογα με τα θέματα και τον τρόπο σύγκλησης, τρία είδη γ.σ.: **τακτική, έκτακτη, καταστατική**.
 - Τακτική· μία φορά τον χρόνο
 - Έκτακτη· εκτάκτως για κρίσεις
 - Καταστατική· για την τροποποίηση του καταστατικού
- Καταρχήν αποκλειστική αρμοδιότητα
- Απαρίθμηση θεμάτων: **άρθ. 117**
- Συναίνεση για ορισμένες πράξεις:
 - π.χ. χορήγηση άδειας για κατάρτιση συναλλαγής με συνδεδεμένο μέρος σε συγκεκριμένες περιπτώσεις (άρθ. 100), χορήγηση άδειας σε μέλος ΔΣ για διενέργεια ανταγωνιστικών προς την εταιρεία πράξεων (άρθ. 98)
- Καταστατικές προβλέψεις

■ Αρρύθμιστη αποφασιστική αρμοδιότητα

- **Εκ του νόμου κατανομή εξουσιών**
- ΔΣ εξουσία να διενεργεί πράξεις συνήθους & ασυνήθους διαχείρισης – διάθεση εταιρικών περιουσιακών στοιχείων
- Εκτός αν η πράξη ανατίθεται σε άλλο όργανο (ΓΣ)
- Οριοθέτηση αρμοδιοτήτων με βάση ερμηνευτική πλήρωση νομοθετικού κενού
- Σημασία: πράξεις από αναρμόδιο όργανο δεν δεσμεύουν εταιρεία
 - **Το άρθ. 116 δεν δίδει απάντηση**

Πρακτική άσκηση 23

Λόγω μακράς έλλειψης ρευστότητας, το ΔΣ της ΑΕ «Χ» επιθυμεί να προβεί σε εκποίηση ευρεσιτεχνίας της εταιρείας, το οποίο αντιπροσωπεύει περίπου το 75% της αξίας της εταιρικής περιουσίας. Ποιο εταιρικό όργανο είναι αρμόδιο να λάβει τη σχετική απόφαση και γιατί; Ποιες θα ήταν οι συνέπειες αν η απόφαση ληφθεί από αναρμόδιο όργανο;

Άρθρο 117 αφού δεν ανάγεται στην αρμοδιότητα της Γ.Σ. συνήθως πάει αρμοδιότητα στο Δ.Σ., ωστόσο εν προκειμένω υπάρχει επέμβαση στο οικονομικό δικαίωμα και στο συμμετοχικό δικαίωμα με εκποίηση πολύ μεγάλου ποσοστού. Ενώ φαίνεται να είναι πράξη ασυνήθους διαχείρισης, πρόκειται για αρρυθμιστη αρμοδιότητα της Γ.Σ. (ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ.)

■ Κριτήρια οριοθέτησης

- Θεωρία agency: ΔΣ ως διαχειριστής ξένης περιουσίας, μεγάλη ασυμμετρία συμφερόντων
- Διορθωτική λειτουργία της ΓΣ: σε περίπτωση νόθευσης της κρίσης των διαχειριστών λόγω σύγκρουσης συμφερόντων
- Holzmüller/ Gelatine I, II: ουσιώδης επέμβαση σε συμμετοχικό δικαίωμα, σε βαθμό τέτοιο που εν τοις πράγμασι να εξομοιώνεται με καταστάσεις που απαιτούν καταστατική τροποποίηση
- Αναγκαία η έγκριση μέτρων που συνεπάγονται ουσιώδη και διαρκή μεταβολή στη δομή της εταιρείας- αυξημένη απαρτία - πλειοψηφία
- Ποιοτικό κριτήριο : αφορά τη φύση της πράξης (επιχειρηματική, οικονομική, διοικητική δομή)
- Ποσοτικό κριτήριο: εγγύτητα σε ήδη ρυθμισμένη αρμοδιότητα

Πρακτική άσκηση 24

Ποια θα ήταν η απάντησή σας στην Πρακτική Άσκηση 23, αν αντί να το εκποιήσει σε τρίτους, το ΔΣ επιθυμούσε να μεταβιβάσει το δικαίωμα επί της ευρεσιτεχνίας σε 100% θυγατρική εταιρεία;

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ Ο.Ε.

1. Οι Α, Β, Γ και Δ συστήνουν α.ε. αλλά δεν προβαίνουν στις απαραίτητες διατυπώσεις δημοσιότητας. Ορίζουν ως μέλος του μονομελούς ΔΣ το Δ. Ο Α προβαίνει σε αγορές πρώτων υλών (δερμάτων) για την κατασκευή τσαντών και πορτοφολιών. Τα τιμολόγια προμήθειας δεν εξοφλούνται. Είναι έγκυρη η αγορά των δερμάτων; Ποιος ευθύνεται για την πληρωμή τους;

2. Οι Α, Β, Γ και Δ συστήνουν α.ε. αλλά δεν προβαίνουν στις απαραίτητες διατυπώσεις δημοσιότητας. Ορίζουν ως μέλος του μονομελούς ΔΣ το Δ. Ο Α προβαίνει σε αγορές πρώτων υλών (δερμάτων) για την κατασκευή τσαντών και πορτοφολιών. Τα τιμολόγια προμήθειας δεν εξοφλούνται. Είναι έγκυρη η αγορά των δερμάτων; Ποιος ευθύνεται για την πληρωμή τους;

Μη καταχωρισμένη ο.ε. άρθρο 251παρ3

Διαχειριστής Δ –καταστατική διαχείριση άρθρο257παρ1

Α (μη διαχειριστής) άρα δεν σεσμεύει την εταιρεία, άρα μη έγκυρη αγορά δερμάτων

(Ευθύνη γενικά εταίρων άρθρο249παρ.1, Ειδικά άρθρο258παρ.1)

Αθανασίου, 23.11.2020

Α.Ε.- Εταιρικά όργανα

Γενική Συνέλευση

■ Είδη συνελεύσεων

- **Τακτική:** (άρθ. 119 παρ. 1) συγκαλείται από ΔΣ τουλάχιστον άπαξ σε κάθε εταιρική χρήση, το αργότερο έως την 10^η ημέρα του 9^{ου} μήνα μετά τη λήξη εταιρικής χρήσης (άρθ. 119) → για εταιρεία με «κανονική» χρήση (01.01-31.12), η τακτική ΓΣ λαμβάνει χώρα το αργότερο την 10.09 του επόμενου έτους
 - εγκρίνει λογαριασμούς & διανομή κερδών, απαλλάσσει ΔΣ & ελεγκτές από ευθύνη, εκλέγει ελεγκτές
- **Έκτακτη:** (άρθ. 119 παρ. 2) συγκαλείται από ΔΣ, με δική του πρωτοβουλία, ή με αίτηση μειοψηφίας ή ελεγκτών όταν κρίνεται αναγκαίο
 - για θέματα που αναφέρονται στην αίτηση
- **Καταστατική:** (άρθ. 119 παρ. 3)
 - αποφάσεις για τροποποίηση καταστατικού
 - Αποφάσεις θέματα μείζονος σημασίας, όπου απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία
 - Μπορεί να είναι τακτική, ή έκτακτη
- Διατηρείται η **καθολική ΓΣ (άρθ. 121 παρ.5)**
 - Έγκυρη ΓΣ χωρίς αποστολή πρόσκλησης εφόσον παρίσταται ή εκπροσωπείται το 100% του μετοχικού κεφαλαίου

Στάδια ΓΣ·

- ✓ Σύγκληση
- ✓ Συγκρότηση
- ✓ Συνεδρίαση
- ✓ Λήψη αποφάσεων

Για το τελευταίο απαιτείται σωστή διενέργηση όλων των προηγούμενων· διαφορετικά μπορεί να υπάρχει ακυρωσία, η ακόμα και ακυρότητα ή ανυπόστατο (πολύ σπάνιο) της απόφασης.

- ΓΣ προϋποθέτει σύγκληση
- Εξαρτάται από είδος εταιρείας & είδος ΓΣ
- Υπάρχουν όμως και άλλοι τρόποι με τους οποίους οι μέτοχοι λαμβάνουν αποφάσεις
- Οι παρακάτω προϋποθέσεις σύγκλησης αναφέρονται στην κλασική ΓΣ

A. Σύγκληση «κλασικής» ΓΣ

- Στόχος η εξασφάλιση δυνατότητας συμμετοχής.
- Συγκαλείται από ΔΣ – η ΓΣ είναι «περιοδικό» όργανο!-δεν υπάρχει δηλαδή μόνιμα όπως το ΔΣ.
 - Συγκαλείται και από σύνδικο, ειδικό διαχειριστή, ειδικό εκκαθαριστή ή με αίτηση μειοψηφίας, ελεγκτή (άρθ. 121).
- Πρόσκληση μετόχων (άρθ. 122)
 - Δημοσίευση 20 πλήρεις ημέρες πριν τη συνεδρίαση με καταχώριση στη μερίδα της εταιρείας στο ΓΕ.ΜΗ. ή όπως άλλως προβλέπει το καταστατικό.
 - Επί εισηγμένων εταιρειών: δημοσίευση 20 πλήρεις ημέρες πριν τη συνεδρίαση και στο site
- Δεν απαιτούνται διατυπώσεις όταν πρόκειται για καθολική ΓΣ (άρθ. 121 παρ. 5)

*Για να έχω καθολική ΓΣ πρέπει να είναι όλοι εκεί και να μην αντιλέγει κανείς στη διενέργεια αυτής. Δεν έχει υπάρξει πρόσκληση. Πρέπει να συμφωνούν στη διενέργεια της ΓΣ όχι στην λήψη απόφασης.

- Περιεχόμενο πρόσκλησης: άρθ. 121 παρ. 3 (μη εισηγμένες), παρ. 4 (εισηγμένες)
- Τόπος (άρθ. 120)
 - Έδρα εταιρείας ή όπου αλλού προβλέπεται στο καταστατικό
 - Οπουδήποτε (χωρίς να προβλέπεται καν στο καταστατικό) εφόσον (α) παρίσταται ή εκπροσωπείται το 100% του μετοχικού κεφαλαίου και (β) ουδείς αντιλέγει.
- Μετοχικό δικαίωμα σε μη εισηγμένες :
 - α) για ατομική ηλεκτρονική πληροφόρηση για διεξαγωγή ΓΣ (άρθ. 122 παρ. 4)

- ο β) ατομική ηλεκτρονική ενημέρωση 10 ημέρες πριν ΓΣ για χρηματοοικονομικές καταστάσεις και έκθεση ΔΣ (άρθ. 123)

B. Συγκρότηση

- Συμμετέχει όποιος έχει και αποδεικνύει εταιρική ιδιότητα (άρθ. 124):
 - ο Επί μη εισηγμένων εταιρειών: *κατά την ημέρα διεξαγωγής της ΓΣ* (άρθ. 124 παρ.1) – **κατάργηση θεσμού της δέσμευσης των μετόχων** δια κατάθεσης στο ΤΠΔ(προισχύσαν δίκαιο), άρα πριν η «απόδειξη» προηγείτο της ΓΣ
 - ο Επί εισηγμένων εταιρειών: κατά την έναρξη της πέμπτης ημέρας πριν από την ημέρα της αρχικής ΓΣ (άρθ. 124 παρ. 6) – **«ημερομηνία καταγραφής»**. Μπλοκάρει ο κατάλογος των μετόχων δυνάμενων να ψηφίσουν 5 μέρες προ ΓΣ!
 - ο Δυνατές οι διαφορετικές καταστατικές ρυθμίσεις: ενδεικτικά κατάθεση μετοχών π.χ. στο ΤΠκΔ, σε πιστωτικό ίδρυμα / κατάρτιση πίνακα μετόχων από το ΔΣ (άρθ. 124 παρ. 2-4)
- Πρόεδρος της ΓΣ (άρθ. 129)
 - ο Προσωρινός πρόεδρος της ΓΣ ο πρόεδρος του ΔΣ
 - ο Εκλογή οριστικού προέδρου της ΓΣ με απλή πλειοψηφία – μπορεί να συνεπικουρείται από γραμματέα και ψηφολέκτη
 - ο Αρμοδιότητες προέδρου της ΓΣ (παρ. 2)
 - ο **Ελαττώματα ως προς την εκλογή του προέδρου δεν επηρεάζουν το κύρος της απόφασης της ΓΣ**

Γ. Συνεδρίαση

- Νομιμοποιούμενοι μέτοχοι
 - ο Αλλά και δυνατότητα παράστασης (όχι ψηφοφορίας) μη μετόχων (άρθ. 127)
- Αυτοπρόσωπη συμμετοχή ή διά αντιπροσώπου (άρθ. 128)
 - ο Δυνατότητα περιορισμού (όχι αποκλεισμού) ελευθερίας επιλογής αντιπροσώπων με καταστατική πρόβλεψη [opt-in]
 - ο Χωρίς περιορισμούς στις εισηγμένες εταιρείες
 - ο Διορισμός, ανάκληση, αντικατάσταση υποβάλλονται πριν τη ΓΣ
- Δημοκρατικοποίηση της διαδικασίας
- Η λήψη αποφάσεων προϋποθέτει τη διευκόλυνση συμμετοχής
- Διεθνοποίηση της μετοχικής σύνθεσης στις μεγάλες α.ε.
- Οδ. 36/2007 & 828/2017 (ενθάρρυνση της μακροπρόθεσμης ενεργού συμμετοχής των μετόχων)

- Φυσική συμμετοχή vs. εξ αποστάσεως συμμετοχή
- Φυσική συνεδρίαση vs. Διεσπαρμένη ή/και εικονική συνεδρίαση
 - 1. Φυσική συμμετοχή
 - 2. Συμμετοχή με **επιστολική ψήφο πριν τη ΓΣ** (εξ αποστάσεως συμμετοχή είτε με ηλεκτρονικά μέσα είτε δια αλληλογραφίας) – άρθ. 126
 - **Με καταστατική πρόβλεψη [opt-in]**
 - 3. Συμμετοχή με ηλεκτρονικά μέσα σε **πραγματικό χρόνο** (π.χ. τηλεδιάσκεψη)
 - **με καταστατική πρόβλεψη** (άρθ. 125) – τήρηση επαρκών μέτρων από την εταιρεία
 - 4. Εξ ολοκλήρου **«μη φυσική» συνεδρίαση** – μη εισηγμένες – άρθ. 120 παρ. 3 – **καταστατική πρόβλεψη**
- Δυνατότητα λήψης αποφάσεων από τους μετόχους **χωρίς συνεδρίαση** (written resolutions - άρθ. 135)
 - Λήψη απόφασης επί συγκεκριμένης πρότασης του ΔΣ.
 - Υπό προϋποθέσεις:
 - Μόνο επί μη εισηγμένων εταιρειών
 - Σχετική **καταστατική πρόβλεψη**
 - Γνωστοποίηση στοιχείων ηλ. επικοινωνίας των μετόχων
 - Μη εναντίωση μειοψηφίας μετόχων (1/5)
- Δυνατότητα λήψης απόφασης με **προσυπογραφή πρακτικού** χωρίς συνεδρίαση (άρθ. 136-ίσχυε και στο προηγούμενο καθεστώς).
 - Συναίνεση όλων των μετόχων.
 - Εναλλακτικά, οι υπογραφές αντικαθίστανται με ανταλλαγή emails εφόσον υπάρχει

Διαφορά προσυπογραφής πρακτικού και καθολικής ΓΣ: στην προσυπογραφή υπάρχει μόνο το τελευταίο στάδιο ενώ στην καθολική ΓΣ απλώς παραλείπεται το στάδιο της πρόσκλησης.

Δ. Λήψη αποφάσεων

- Κανόνας κεφαλαιουχικής πλειοψηφίας
- Φανερή ψηφοφορία (άρθ. 131), εκτός αν ορίζεται άλλως [opt-out]
- Επί θεμάτων ημερήσιας διάταξης – περισσότερες αποφάσεις. Ανά θέμα και απόφαση όχι ανά συνέλευση απόφαση.
- Διακοπή ΓΣ (χωρίς νέες διατυπώσεις)
- Κανόνες απαρτίας και πλειοψηφίας (δεν υπάρχουν στην ο.ε.)
- (α) Απαρτία: άρθ. 130 – Συνήθης (1/5) ή αυξημένη (1/2)
 - Αρχή της φθίνουσας απαρτίας:
 - Ως προς την αυξημένη απαρτία: $1/2 \rightarrow 1/3$ [αρ. 130 παρ. 3, 4]

- Ως προς την συνήθη απαρτία: 1/5 → οποιοδήποτε εκπροσωπούμενο ποσοστό
- Δυνατότητα καταστατικής πρόβλεψης μεγαλύτερων ποσοστών
- Αυξημένη απαρτία: βλ. θέματα άρθ. 130 παρ. 3
 - Καταστατική ρύθμιση για **μεγαλύτερες απαρτίες & πλειοψηφίες**:
 - Ζητήματα απλής απαρτίας → όχι πάνω από 2/3 (άρθ. 130 παρ. 5)
 - Υψηλότερα ποσοστά πλειοψηφίας, ακόμη και ομοφωνία για όλες τις αποφάσεις (αρ. 132 παρ. 3)
- (β) Πλειοψηφία (άρθ. 132):
 - Συνήθης πλειοψηφία : 50% +1 στη βάση των εκπροσωπούμενων στη ΓΣ μετοχών. (όπου χρειάζεται συνήθης απαρτία, επί της βάσης της απαρτίας)
 - Αυξημένη πλειοψηφία: 2/3 στη βάση των εκπροσωπούμενων στη ΓΣ μετοχών. (στην αυξημένη απαρτία)
 - Δυνατότητα καταστατικής πρόβλεψης μεγαλύτερων ποσοστών
- Αυξημένη πλειοψηφία: βλ. θέματα άρθ. 130 παρ. 3

II. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

➤ Χαρακτηριστικά

- Όργανο διαχείρισης συλλογικό (άρθ. 77 / πράξεις του είναι πράξεις εταιρείας: ΑΚ 70)
- Όργανο διαρκές (σε αντίθεση με τη ΓΣ)
- Δεν απαρτίζεται υποχρεωτικά από μετόχους – δεν ισχύει η αρχή αυτοδιαχείρισης (ο.ε.).
- Από **3 έως 15 μέλη** (άρθ. 77 παρ. 3)
 - Εισάγεται μονομελής ΔΣ – σύμβουλος διαχειριστής για μικρές μη εισηγμένες ΑΕ (άρθ. 115)-καινούρια ρύθμιση
 - Ρύθμιση της συμμετοχής νομικού προσώπου ως μέλους ΔΣ (άρθ. 77 παρ.4)
- **Κανόνας η εκλογή από ΓΣ** (*de facto* επιρροή από «ιδιοκτήτες» - άρθ. 78)
 - Ορισμός πρώτου ΔΣ στο καταστατικό
- Μονιστικό σύστημα (οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες –και η Ελλάδα- αντίθετη η Γερμανία)
- Διορισμός & παύση υπόκεινται σε δημοσιότητα (δηλωτική, αλλά με σημασία ως προς το αντιτάξιμο προς τρίτους, άρθ. 84)
- Σχέση ΔΣ με εταιρεία
 - Διάκριση οργανικής – υποκειμένης σχέσης

- Οργανική σχέση με εταιρεία από εκλογή
- Υποκείμενη σχέση: προς τα έσω σχέση, από αποδοχή
 - Εντολή: χωρίς αμοιβή, αν δεν έχει συμφωνηθεί
 - Παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών: με αμοιβή
- Διορισμός
 - Κανόνας: η εκλογή από ΓΣ (αποκλειστική αρμοδιότητα – άρθ. 78 και 117 – δεν παραχωρείται)
 - Το 1ο ΔΣ ορίζεται στο καταστατικό (άρθ. 78)
 - Απευθείας διορισμός μελών από μέτοχο έως 2/5 συνολικού αριθμού (άρθ. 79 παρ. 1)
 - Δυνατότητα εκλογής ΔΣ βάσει καταλόγων (άρθ. 80) – καταστατική πρόβλεψη
 - Προϋποθέσεις εκλογιμότητας: μόνο η πλήρης δικαιοπρακτική ανικανότητα (άρθ. 83)
 - Το καταστατικό όμως μπορεί να προσθέτει και άλλες (ασυμβίβαστα από άλλες διατάξεις)

Πρακτική άσκηση 25

Το ΔΣ της ΑΕ «Χ» αποτελείται από 7 μέλη. Ένα μέλος παραιτείται και ένα άλλο αποβιώνει. Μπορούν να υπόλοιπα 5 να λαμβάνουν αποφάσεις; Πώς πρέπει να ενεργήσουν;

Ελλιπές ΔΣ «κολοβό»- δομική έλλειψη

Άρθρο 83- επιλογή αναπληρωματικών, με απευθείας επιλογή από το ΔΣ

Μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις ΕΦΟΣΣΟΝ υπάρχει ρήτρα στο καταστατικό ότι λαμβάνονται αποφάσεις με μέλη που υπερβαίνουν το ήμισυ.

Αν θέλουν συγκαλούν ΓΣ για διορισμό καινούριου ΔΣ.

- ✓ Τι είναι το «κολοβό» ΔΣ [ελλιπές ΔΣ, άρθ. 82]:
- Δυνατότητα εκλογής ή διορισμού **αναπληρωματικών μελών ΔΣ** ανεξαρτήτως καταστατικής πρόβλεψης (άρθ. 81)
- **Αναπλήρωση συμβούλων από το ίδιο το ΔΣ** και χωρίς καταστατική πρόβλεψη (άρθ. 82 παρ. 1)
 - Εφόσον τα εναπομείναντα μέλη είναι τουλάχιστον 3.
 - Για το υπόλοιπο της θητείας.

- **Συνέχιση διαχείρισης** χωρίς αντικατάσταση, εφόσον ο αριθμός των απομεινάντων υπερβαίνει το ήμισυ των μελών (άρθ. 82 παρ.2)

- Με καταστατική πρόβλεψη

- Εξουσία απομεινάντων **να συγκαλέσουν ΓΣ** για την εκλογή νέου ΔΣ (άρθ. 82 παρ. 3)

→ Περιορίζεται εφαρμογή άρθ. 69 ΑΚ

Αθανασίου, 25.11.2020

Διοικητικό Συμβούλιο

- Χαρακτηριστικά

- Όργανο διαχείρισης συλλογικό (άρθ. 77 / πράξεις του είναι πράξεις εταιρείας: ΑΚ 70)
- Όργανο διαρκές – εκλέγεται από ΓΣ
- Δεν απαρτίζεται υποχρεωτικά από μετόχους – δεν ισχύει η αρχή αυτοδιαχείρισης.
- Από 3 έως 15 μέλη (άρθ. 77 παρ. 3)
- Διορισμός και παύση σε δηλωτική δημοσιότητα (άρθ. 84)

- Σχέση ΔΣ με εταιρεία

- Διάκριση οργανικής – υποκείμενης σχέσης
 - Οργανική σχέση με εταιρεία από εκλογή
 - Υποκείμενη σχέση: προς τα έσω σχέση, από αποδοχή
- Εντολή: χωρίς αμοιβή, αν δεν έχει συμφωνηθεί
- Παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών: με αμοιβή

- **Διορισμός**

- Κανόνας: η εκλογή από ΓΣ (αποκλειστική αρμοδιότητα – άρθ. 78 και 117 – δεν παραχωρείται)
- Δυνατότητα εκλογής ΔΣ **βάσει καταλόγων** (άρθ. 80) – **καταστατική πρόβλεψη**
- Δυνατότητα εκλογής **αναπληρωματικών μελών** (άρθ. 81)
- Προϋποθέσεις εκλογιμότητας: μόνο η πλήρης δικαιοπρακτική ανικανότητα (άρθ. 83)
 - Το καταστατικό όμως μπορεί να προσθέτει και άλλες (ασυμβίβαστα από άλλες διατάξεις)

- **Το 1ο ΔΣ ορίζεται στο καταστατικό** (άρθ. 78)

- **Απευθείας διορισμός μελών από μέτοχο έως 2/5 συνολικού αριθμού** (άρθ. 79 παρ. 1)
- **Θητεία ΔΣ** (άρθ. 85):
 - Πρόβλεψη στο καταστατικό - **κατ' ανώτατο όριο** - κατ' εξαίρεση έως την αμέσως επόμενη τακτική ΓΣ
 - Τυχόν πρόβλεψη για μεγαλύτερη διάρκεια ισχύει για 6 έτη
 - Δυνατότητα τμηματικής ανανέωσης ΔΣ – **staggered board** (άρθ. 85 παρ. 2) – ευχέρεια ή υποχρέωση (με καταστατική πρόβλεψη)
- **Ανάκληση μελών ΔΣ** (άρθ. 77 παρ. 2)
 - **Ελευθέρως ανακλητά, ανεξαρτήτως σπουδαίου λόγου**, και πριν την λήξη της θητείας τους
 - Δυνατότητα δικαστικής ανάκλησης για σπουδαίο λόγο μέλους που διορίστηκε απευθείας από μέτοχο με αίτηση μετόχων εκπροσωπούμενων τουλάχιστον το 1/10 καταβεβλημένου κεφαλαίου (άρθ. 79 παρ. 3)
- ✓ Τι είναι το «κολοβό» ΔΣ [ελλιπές ΔΣ, άρθ. 82]:
- Δυνατότητα εκλογής ή διορισμού **αναπληρωματικών μελών ΔΣ** ανεξαρτήτως καταστατικής πρόβλεψης (άρθ. 81)
- **Αναπλήρωση συμβούλων από το ίδιο το ΔΣ** και χωρίς καταστατική πρόβλεψη (άρθ. 82 παρ. 1)
 - Εφόσον τα εναπομείναντα μέλη είναι τουλάχιστον 3.
 - Για το υπόλοιπο της θητείας.
- **Συνέχιση διαχείρισης** χωρίς αντικατάσταση, εφόσον ο αριθμός των απομεινάντων υπερβαίνει το ήμισυ των μελών (άρθ. 82 παρ.2)
 - Με καταστατική πρόβλεψη
- Εξουσία απομεινάντων **να συγκαλέσουν ΓΣ** για την εκλογή νέου ΔΣ (άρθ. 82 παρ. 3)
 - Περιορίζεται εφαρμογή άρθ. 69 ΑΚ

Πρακτική άσκηση 26

Ο Α θέλει να επενδύσει στην ΑΕ «Χ» αποκτώντας 15% του μ.κ. Θέλει όμως να εξασφαλίσει δυνατότητα συμμετοχής στη λήψη των αποφάσεων. Τι θα τον συμβουλευάτε;

1. καταστατική ρήτρα να διορίζει ο Α 2 μέλη στο ΔΣ
2. καταστατική ρήτρα αύξησης των ποσοστών της απαρτίας και της πλειοψηφίας
3. Εξωεταιρικές συμβάσεις

■ Πρακτική άσκηση 19 (συνέχεια)

- Οι εταίροι δεν δύνανται να μεταβιβάσουν τα μερίδιά τους- έγκυρη άρθρο 256
- Οι εταίροι υποχρεούνται να προσφέρουν μερίδια πρώτα στους λοιπούς- έγκυρη άρθρο 256
- Η εταιρική συμμετοχή δεν είναι κληρονομητή-έγκυρη άρθρο 260, άρθρο 265
- Οι κληρονόμοι θα υπεισέρχονται ως ομόρρυθμοι εταίροι- έγκυρη άρθρο 265
- Η διαχείριση ανατίθεται στους εταίρους Α, Β, Γ -έγκυρη
- Λήψη αποφάσεων με πλειοψηφία συμμετοχών έγκυρη άρθρο 253
- Ο Α δεν συμμετέχει στα κέρδη, διότι κατοικεί σε κτήριο της εταιρείας έγκυρη -ΑΚ764
- Μέρος των κερδών για σχηματισμό αποθεματικών- άκυρη ως μη συνήθης διαχείριση
- Δυνατή η συνέχιση μονοπρόσωπης και πέραν τετραμήνου- άκυρη αν.δίκαιο άρθρο 255

Αθανασίου, 30.11.2020

Συνέχεια & (προσωρινό) τέλος επαναληπτικών ασκήσεων ΟΕ

■ Πρακτική άσκηση 19 (συνέχεια)

- Έξοδος δυνατή λόγω συνταξιοδότησης- άρθρο 260 παρ 2 έγκυρη
- Οι εταίροι δύνανται να ψηφίζουν με αντιπρόσωπο- έγκυρη
- Ανάκληση διαχειριστή και χωρίς σπουδαίο λόγο- ΑΚ752 έγκυρη
- Πρόβλεψη για απολήψεις ανά τρίμηνο άρθρο 255 ρήτρα opt-in έγκυρη
- Συμμετοχή στα κέρδη και τις ζημίες κατά ίσα μέρη – άρθρο 255 έγκυρη
- Αποκλεισμός ενός εταίρου από τις ζημίες- καταρχήν άκυρη ΑΚ764
- Αποκλεισμός ενός εταίρου από τα κέρδη- ΑΚ764 άκυρη
- Υποχρέωση συμπληρωματικής εισφοράς σε περίπτωση ζημίας- ΑΚ745 εδ.δ έγκυρη
- Οι εταίροι μπορούν να μεταβιβάσουν απαίτηση καταβολής κερδών- έγκυρη
- Οι εταίροι μπορούν να μεταβιβάσουν τα δικαιώματα διοίκησης – άρθρο 245 αρχή αυτοδιαχείρισης, άκυρη

- Οι Α, Β, Γ και Δ συστήνουν α.ε. αλλά δεν προβαίνουν στις απαραίτητες διατυπώσεις δημοσιότητας. Ορίζουν ως μέλος του μονομελούς ΔΣ το Δ. Ο Α προβαίνει σε αγορές πρώτων υλών (δερμάτων) για την κατασκευή τσαντών και πορτοφολιών. Τα τιμολόγια προμήθειας δεν εξοφλούνται. Είναι έγκυρη η αγορά των δερμάτων; Ποιος ευθύνεται για την πληρωμή τους;
- Οι Α, Β, Γ και Δ συστήνουν ο.ε. για την εμπορία βιολογικών γαλακτομικών προϊόντων. Διαχειριστής σύμφωνα με το καταστατικό ορίστηκε ο Α, προβλέφθηκε όμως ότι θα έχει τη γραπτή έγκριση των υπολοίπων για την επιλογή των προμηθευτών. Ο Α συνάπτει βιαστικά σύμβαση αποκλειστικής προμήθειας με τον Π χωρίς να ενημερώσει τους υπόλοιπους εταίρους, σε ερώτηση δε του Π εξηγεί το λόγο της βιασύνης. Οι Β, Γ και Δ σας ρωτούν αν είναι έγκυρη η σύμβαση και πώς μπορούν να ενεργήσουν.

Μη καταχωρισθείσα- άρθρο 251παρ3 οε

Άρθρα 254παρ1, 257παρ1 καταστατική διαχείριση

Έγκυρη αγορά, ευθύνεται η αδ. ΟΕ απεριόριστα και εις ολόκληρον (άρθρο249)

Διοικητικό Συμβούλιο

■ Απώλεια ιδιότητας μέλους δ.σ.

- Παραίτηση, θάνατος, ανικανότητα
- Ανάκληση (άρθ. 77 παρ. 2)
 - Ελευθέρως ανακλητά, ανεξαρτήτως σπουδαίου λόγου, και πριν την λήξη της θητείας τους
 - Δυνατότητα δικαστικής ανάκλησης για σπουδαίο λόγο μέλους που διορίστηκε απευθείας από μέτοχο με αίτηση μετόχων εκπροσωπούμενων τουλάχιστον το 1/10 καταβεβλημένου κεφαλαίου (άρθ. 79 παρ. 3)
- Με ανάκληση δεν περατώνεται και υποκείμενη σχέση – πρέπει να συντρέχουν προϋποθέσεις καταγγελίας της (θέμα για αμοιβή (αμφ)). – δεν οφείλεται αποζημίωση λόγω ανάκλησης εκτός αν ανάκληση καταχρηστική)

■ Λειτουργία ΔΣ

- Συγκρότηση σε σώμα (εκλογή προέδρου, άρθ.89, ανάθεση αρμοδιοτήτων)
- Τόπος – Τρόπος συνεδρίασης (άρθ. 90)

- Στην έδρα της ΑΕ.
- Οπουδήποτε αλλού δυνάμει καταστατικής πρόβλεψης.
- Ελλείψει καταστατικής πρόβλεψης, οπουδήποτε αλλού εφόσον παρίστανται (ή αντιπροσωπεύονται) όλα τα μέλη ΔΣ και συναινούν.
- Δυνατότητα τηλεδιάσκεψης δυνάμει καταστατικής πρόβλεψης.
- Προσυπογραφή πρακτικού από όλα τα μέλη χωρίς συνεδρίαση (ή με ανταλλαγή email) (άρθ. 94)
- Σύγκληση **από πρόεδρο με πρόσκληση προ 2 εργάσιμων ημερών** (ή 5 εργάσιμων ημερών αν η συνεδρίαση λάβει χώρα εκτός έδρας) (άρθ. 91)
 - Κατόπιν αίτησης **δύο τουλάχιστον μελών**
- Στην πρόσκληση αναφέρονται θέματα ημερήσιας διάταξης
- **Ελλείψεις θεραπεύονται με συμμετοχή και συμφωνία όλων των μελών.**
- Προϋποθέσεις έγκυρης λήψης απόφασης: νόμιμη σύνθεση, απαρτία, πλειοψηφία, άλλως **ακυρότητα** απόφασης (άρθ. 95 - ΝΕΟ)
- **Απαρτία** [για έγκυρη συνεδρίαση] → άρθ. 92 παρ.1
- Παράσταση (ή αντιπροσώπευση) του ημίσεως πλέον ενός των μελών ΔΣ, κατ' ελάχιστο όμως 3.
- **Πλειοψηφία** [για έγκυρη λήψη αποφάσεων] → άρθ. 92 παρ. 2
- Απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων (ή αντιπροσωπευόμενων) μελών / με την επιφύλαξη αντίθετης πρόβλεψης του καταστατικού ή του νόμου (πχ. θέματα αυξημένης πλειοψηφίας).
- 1 ψήφος ανά μέλος ΔΣ – ίση ισχύς
- Σε περίπτωση ισοψηφίας → υπερίσχυση ψήφου προέδρου (με καταστατική πρόβλεψη)
- 1 μέλος ΔΣ μπορεί να αντιπροσωπεύει 1 μέλος ΔΣ (όχι αντιπροσώπευση από μη μέλος ΔΣ)
- Κατάρτιση και τήρηση πρακτικών (άρθ. 93)
 - Φυσική ή ηλεκτρονική μορφή – ειδικό βιβλίο.

- Περίληψη γνώμης συμβούλου κατόπιν αιτήματος.
- Δυνατότητα τήρησης ενιαίου βιβλίου πρακτικών ΔΣ και ΓΣ (για μη εισηγμένες)
- Κατάρτιση & υπογραφή πρακτικού από όλα τα μέλη του ΔΣ ισοδυναμεί με απόφαση, ακόμη και αν δεν προηγήθηκε συνεδρίαση (άρθ. 94)
- Άρθρο 96

Πρακτική άσκηση 27

Η ΑΕ φωτοβολταϊκών Χ διοικείται από 7μελές ΔΣ. Την προηγούμενη Παρασκευή συναντιούνται στο σπίτι του Προέδρου 4 μέλη και αποφασίζουν την σύναψη δανείου με την τράπεζα Πειραιώς. Είναι έγκυρη η απόφαση και γιατί;

Δεν φαίνεται να έχει προηγηθεί πρόσκληση προέδρου. Τόπος συνεδρίασης;

Η απαρτία δεν αρκεί. Θέλουμε σωστή διαδικασία. Άρα άκυρη.

Εξουσίες: Διαχείριση και Εκπροσώπηση

- Διαχειριστική εξουσία: Περιορισμένη και περιορίσιμη
 - Συλλογική δράση ΔΣ (κατά κύριο λόγο)
 - Ασκείται προς το συμφέρον της εταιρείας
 - Τήρηση κανόνων σύνθεσης – απαρτίας - πλειοψηφίας
 - Προώθηση εταιρικού συμφέροντος- **υποχρέωση πίστης** (άρθ. 97)
 - Απαγόρευση ανταγωνισμού (άρθ. 98)
 - Σύγκρουση συμφερόντων : μη συμμετοχή σε ψηφοφορία (άρθ. 97παρ.3)
 - Δικαίωμα ενημέρωσης μελών που δεν συμμετέχουν στη διαχείριση
 - Συνέπειες: **ευθύνη μελών ΔΣ (άρθ. 102, 107) (to be cont'd)**
- Εκπροσώπηση
 - Εκπροσώπηση με *συλλογική* δράση (με βάση νόμιμη σύνθεση, απαρτία & πλειοψηφία, ώστε να εξασφαλίζεται η δυνατότητα συμμετοχής όλων) – άρθ. 77 παρ. 1
 - Συλλογική δράση δεν είναι αν. δίκαιο – δυνατότητα διαφορετικών καταστατικών προβλέψεων (βλ. και άρθ. 87)
 - **Ανάθεση (οργανικών) εξουσιών σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα (μέλη ή μη) με καταστατική πρόβλεψη – συνήθως τομείς αρμοδιοτήτων (άρθ. 87)**
 - Σε μεγάλες εταιρείες, κανόνας η ανάθεση εξουσιών – δ.σ. χαράσσει πολιτική, αποφασίζει για σημαντικά θέματα και ασκεί εποπτεία, ενώ τα **«υποκατάστατα»** όργανα ασκούν συνήθη διαχείριση (διευθύνων σύμβουλος /γενικοί διευθυντές)
- Δυνατότητα σύστασης και λήψης αποφάσεων από Εκτελεστική Επιτροπή (άρθ. 87 παρ.4)

- Δυνατότητα εισαγωγής «εκτελεστικών» – «μη εκτελεστικών» μελών ΔΣ - όπως και στις μη εισηγμένες (άρθ. 87 παρ.5)
- Εκπροσώπηση με (α) επωνυμία ΑΕ, (β) υπογραφή νομίμου εκπροσώπου και (γ) αναφορά της ιδιότητάς του – εταιρική σφραγίδα δεν απαιτείται (άρθ. 88)
- **Έκταση εκπροσωπευτικής εξουσίας: απεριόριστη και μη περιορίσιμη – SOS (άρθ. 86)**
- Πράξεις εκτός εταιρικού σκοπού δεσμεύουν την εταιρεία, εκτός αν τρίτος είναι κακόπιστος - ο τρίτος πρέπει να γνωρίζει (άρθ. 86 παρ. 2) – η τήρηση δημοσιότητας δεν αρκεί – βάρος απόδειξης φέρει η εταιρεία
- Μη περιορίσιμη από διατάξεις καταστατικού ή αποφάσεις ΓΣ - δεν αντιτάσσονται σε τρίτους (άρθ. 86 παρ. 3)
 - Ομοίως δεν αντιτάσσονται περιορισμοί του διευθύνοντος συμβούλου από ΔΣ
- *Αφορά πράξεις εντός αρμοδιότητας ΔΣ*

Αθανασίου, 07.12.2020

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρακτική άσκηση 28

Ο διευθύνων σύμβουλος της ΑΕ «Χ» αποδέχεται στο όνομα της εταιρείας συναλλαγματική ευκολία ύψους 5.000.000 ευρώ, για να εξασφαλίσει δάνειο που έλαβε η σύζυγός του από την Εθνική Τράπεζα για την υλοποίηση βιολογικών καλλιεργειών στα κτήματά της. Επίσης αποφασίζει την επέκταση της δράσης της εταιρείας εκτός του σκοπού αυτής και τη μετατροπή της σε ΙΚΕ για πιο ευέλικτη λειτουργία. Είναι έγκυρες οι ενέργειες αυτές;

Για δάνειο:

Άρθρο 86, το ΔΣ όργανο εκπροσωπευτικό με εξουσία απεριόριστη ,εκτός αν ο τρίτος όφειλε να γνωρίζει, και μη περιορίσιμη .

Άρθρο 87, υποκατάστατα όργανα, Καταστατική πρόβλεψη- ανάθεση εξουσιών δ.σ. σε μέλος

Εδώ εκδίδεται συναλλαγματική ευκολία (συναλλαγματική για να διεκολύνω κάποιο πρόσωπο), άρα είναι εκτός εταιρικού σκοπού. Οι πράξεις εκτός εταιρικού σκοπού

δεσμεύουν την εταιρεία εκτός αν ο τρίτος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει (βάρος απόδειξης έχει η εταιρεία). Η τράπεζα όφειλε να γνωρίζει; Μάλλον ναι.

Για μετατροπή σε ΙΚΕ:

Αρμοδιότητα ΓΣ άρα εκτός αρμοδιότητας ανέγκυρη

Πρακτική άσκηση 29

Το καταστατικό της εταιρείας Χ προβλέπει ότι για την υπογραφή συμβάσεων άνω του 1εκ. απαιτούνται υπογραφές δύο μελών ΔΣ, του διευθύνοντος συμβούλου και του οικονομικού διευθυντή. Ο διευθύνων σύμβουλος Κ υπογράφει μόνος του μία σύμβαση αγοράς εξοπλισμού ύψους 2.500.000 ευρώ. Δεσμεύει την εταιρεία; Ποια θα ήταν η γνώμη σας, αν το καταστατικό προέβλεπε συναίνεση της ΓΣ ως προς την επιλογή των (μεγάλων) προμηθευτών, την οποία είχε παραλείψει ο Κ;

Άρθρο 86παρ.2

Υποκατάστατο όργανο είναι και οι δύο μαζί, όχι ο ένας.

Άρα δεν δεσμεύει την εταιρεία.

▪ Υποχρεώσεις και Ευθύνη

▪ Υποχρεώσεις ΔΣ

- Διαχειριστές ξένης περιουσίας, με βάση τη οικονομική θεωρία διαχείρισης αλλοτρίων συμφερόντων (agency theory)
- Προνομιακή πρόσβαση στην πληροφόρηση & λήψη αποφάσεων
- Κίνδυνος αποκόμισης ιδίου οφέλους (opportunism), φυγοπονίας-πλημμελούς διαχείρισης (shirking), σύγκρουσης θέσης-συμφερόντων- (positional conflict)
- Νομοθετική πρόβλεψη υποχρεώσεων **με κεντρικό άξονα την υποχρέωση πίστης και επιμέρους εφαρμογές αυτής** – αντιστάθμισμα του ελλείμματος εποπτείας
- **Duty of care – duty of loyalty**
- **Ειδικό καθεστώς ευθύνης**

Υποχρέωση πίστης – γενικά χαρακτηριστικά

- **Duty of loyalty:** μέλη ΔΣ και υποκατάστατα όργανα οφείλουν, καταβάλλοντας τη δέουσα επιμέλεια, να προβαίνουν σε κάθε ενέργεια που προωθεί τα συμφέροντα της εταιρείας και να παραλείπουν κάθε ενέργεια που τα βλάπτει (άρθ. 96).
- Εξειδικεύσεις υποχρέωσης πίστης:

- **Απαγόρευση επιδίωξης ιδίων συμφερόντων** που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της εταιρείας – **διαφάνεια & υποχρέωση αποκάλυψης σύγκρουσης συμφερόντων** (άρθ. 97 παρ. 1 περ. α' και β').
- **Υποχρέωση εχεμύθειας**: τήρηση απορρήτων της εταιρείας που περιήλθαν σε γνώση τους λόγω της ιδιότητάς τους (άρθ. 97 παρ. 1 περ. γ').
- Δυνατότητα περαιτέρω εξειδίκευσης στο καταστατικό.
- Το ενδιαφερόμενο μέλος ΔΣ (που βρίσκεται σε σύγκρουση συμφερόντων) δεν ψηφίζει σε σχετικά θέματα (άρθ. 97 παρ. 3).
 - Λήψη αποφάσεων από λοιπά μέλη ΔΣ.
 - Αν υπάρχει αδυναμία επίτευξης απαρτίας □ υποχρέωση σύγκλησης ΓΣ για την λήψη απόφασης επί του συγκεκριμένου θέματος

Πρακτική άσκηση 30

Ο διευθύνων σύμβουλος της ξενοδοχειακής ΑΕ «Χ» συναλλάσσεται με τουριστικά γραφεία, με σκοπό να στέλνει πελάτες σε κοντινό ξενοδοχείο που διαχειρίζεται η σύζυγός του. Ο μέτοχος Α το πληροφορείται και σας ερωτά αν επιτρέπεται. Θα μπορούσε να υπάρχει σχετική θετική πρόβλεψη στο καταστατικό της εταιρείας και υπό ποιες προϋποθέσεις;

Παραβίαση υποχρέωσης πίστης- υπό τη μορφή ανταγωνιστικής πράξης (αρνητικό περιεχόμενο)

Άρθρο 98

Εξαίρεση καταστατικά· Μπορεί να μπει ως Ρήτρα opt-in.(διαφορετικά εξαίρεση μέσω ΓΣ)

Δυνατότητες- αξίωση αποζημίωσης ή αποκατάσταση (δεν είναι το δεύτερο δυνατό εδώ γιατί οι πράξεις έγιναν προς όφελος της συζύγου) –παραγραφή εντός ενός έτους εκ της γνωστοποίησης της πράξης.

➤ **Υποχρέωση αποχής από πράξεις ανταγωνισμού (άρθ. 98)**

- ❖ Δεσμεύονται τα μέλη ΔΣ που συμμετέχουν στη διοίκηση & οι διευθυντές
- ❖ Αφορά (α) άσκηση πράξεων που εμπίπτουν στον εταιρικό σκοπό για δικό τους λογαριασμό ή τρίτων & (β) συμμετοχή τους ως ομορρύθμων εταίρων σε ΟΕ ή ΕΕ
- ❖ **Εξαίρεση**: κατόπιν άδειας από τη ΓΣ ή βάσει καταστατικής πρόβλεψης
- ❖ Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης υποχρέωσης, η εταιρεία έχει **αξίωση αποζημίωσης ή υποκατάστασης** (στη σύμβαση ή στην ωφέλεια)
 - ❖ Για πράξεις υπέρ τρίτων, αξίωση αμοιβής ή εκχώρηση απαίτησης

- ❖ Παραγραφή: άρθ. 98 παρ. 1 → 1 έτος από ανακοίνωση στο ΔΣ και πάντως 5 έτη από την διενέργεια της πράξης
- ❖ Εκμετάλλευση επιχειρηματικών ευκαιριών (*corporate opportunities*)

➤ Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη – Related party transaction

➤ Self-dealing

- ❖ Δυσπιστία νόμου για πιθανές καταχρήσεις - Σκοπός: η προστασία της μειοψηφίας
- ❖ Ενσωμάτωση οδηγίας SRD II-2017/828 (9γ) → Ν. 99-101 (η Οδηγία αφορά τις εισηγμένες εταιρείες / ανάγκη προστασίας όμως και στις μη εισηγμένες)
- ❖ Ανάγκη στάθμισης μεταξύ αποτροπής συγκρούσεων & προστασίας συμφερόντων ομίλων: «διαδικαστικοποίηση» και δημοσιότητα
- ❖ **Κανόνας:** Απαγόρευση σύναψης συμβάσεων μεταξύ ΑΕ και συνδεδεμένων μερών χωρίς άδεια από το ΔΣ (ή κατά περίπτωση από την ΓΣ) – άλλως άκυρη η σύναψη (άρθ. 99 παρ.1)

❖ Καινοτομία→ αρμοδιότητα έγκρισης στο Δ.Σ. (παλαιότερα: 23^α κν 2190/1920→ η αρμοδιότητα στη ΓΣ)

❖ Υποκειμενικά όρια –

- ❖ Ποια είναι «συνδεδεμένα μέρη» (άρ.99 παρ. 2):

- ❖ Επί εισηγμένων → ΔΛΠ 24 (Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα)
- ❖ Επί μη εισηγμένων → μέλη ΔΣ, πρόσωπα που ελέγχουν την ΑΕ και στενά μέλη οικογένειας αυτών βάσει αρ. 32 ν. 4308/2014 (ΕΛΠ), και τα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται από αυτούς.
- ❖ Γενικοί διευθυντές και διευθυντές (με καταστατική πρόβλεψη)

❖ Αντικειμενικά όρια –

- ❖ Ποιες συναλλαγές καλύπτονται:

- ❖ Συναλλαγές εταιρείας με συνδεδεμένα πρόσωπα & συναλλαγές με τρίτους υπέρ συνδεδεμένων προσώπων (εγγυήσεις, ασφάλειες)

■ Ποιες συναλλαγές δεν καλύπτονται (άρθ. 99 παρ. 3):

- Συμβάσεις εντός των **τρεχουσών συναλλαγών** (τρέχουσες ως προς είδος, μέγεθος και σύναψη at arm's length - τεκμήριο κάτω 10% ενεργητικού – παρ. 5), at arm's length με τους όρους της αγοράς. Όχι απαραίτητα συνήθης αν <10%, αλλά τεκμήριο μη συνήθους για >10%.
- Συμβάσεις ΑΕ με μετόχους, εφόσον διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των μετόχων και η προστασία συμφερόντων της ΑΕ
- Συναλλαγές ΑΕ με θυγατρικές από τις οποίες προκύπτει ωφέλεια και δεν κινδυνεύουν τα συμφέροντα των μετόχων μειοψηφίας της ΑΕ
- Συμβάσεις ΑΕ με 100% θυγατρική ή θυγατρική στην οποία δεν μετέχει συνδεδεμένο μέρος
- Συναλλαγές για την απόκτηση στοιχείων ενεργητικού (βλ. άρθ. 19)
- Εγκεκριμένες με καταστατικό συναλλαγές (παρ. 4)

■ *Ειδικές ρυθμίσεις για αμοιβές Δ.Σ. (άρθ. 109επ.)*

✓ **Άδεια (άρθ. 100)**

■ **Χορήγηση άδειας από ΔΣ**

- Ισχύς για 6 μήνες.
- Επί επαναλαμβανόμενων συμβάσεων με τον ίδιο αντισυμβαλλόμενο, δυνατότητα χορήγησης ενιαίας άδειας με ισχύ 1 έτους (ορισμός χαρακτηριστικών συναλλαγών).
- Επί εισηγμένης ΑΕ χρειάζεται έκθεση ορκωτού ελεγκτή

■ **Ανακοίνωση της άδειας του ΔΣ στο ΓΕΜΗ**

- **10ήμερη προθεσμία μετόχων του 1/20 του καταβεβλημένου κεφαλαίου να ζητήσουν σύγκληση της ΓΣ για την παροχή της άδειας (εξαιρέση: άδεια από ΓΣ)**
 - Το καταστατικό μπορεί να μειώσει το ποσοστό έως και 1/100 του καταβεβλημένου κεφαλαίου.
 - **Αναβλητική αίρεση**
- Άπρακτη παρέλευση 10ήμερης προθεσμίας → οριστικά έγκυρη η σύμβαση
- Χορήγηση άδειας από ΓΣ → οριστικά έγκυρη η σύμβαση-
- Αν η σύμβαση αφορά μέτοχο της εταιρείας και συγκληθεί η ΓΣ για να χορηγήσει άδεια → ο μέτοχος δεν ψηφίζει και δεν λογίζεται για τον σχηματισμό απαρτίας και πλειοψηφίας
- **Δικαίωμα veto μειοψηφίας (παρ.4, 5)**

✓ **Δημοσιότητα (άρθ. 101)**

- Το ΔΣ ανακοινώνει (α) την παροχή της άδειας και (β) την άπρακτη παρέλευση της 10ήμερης προθεσμίας (άρα 2 ανακοινώσεις).
- Δημοσιότητα πριν την συναλλαγή.
- Περιεχόμενο της ανακοίνωσης (παρ. 3):
 - Φύση σχέσης με συνδεδεμένο μέρος, ημερομηνία & αξία, κάθε πληροφορία που δικαιολογεί το δίκαιο & εύλογο της συναλλαγής.
- Όριο: κανόνες για την δημοσιοποίηση προνομιακών πληροφοριών
- ✓ **Αποκλίσεις:**
- Συμβάσεις ΑΕ με μοναδικό μέτοχο (=δεν υπάρχουν μέτοχοι μειοψηφίας που να χρήζουν προστασίας): είτε καταχώρισή συμβάσεων στα πρακτικά ΔΣ ή ΓΣ (αναφορά βασικών χαρακτηριστικών) είτε κατάρτιση συμβάσεων εγγράφως (επί ποινή ακυρότητας).
 - Εξαιρούνται οι τρέχουσες συναλλαγές, για τις οποίες δεν απαιτείται άδεια.

■ **Ευθύνη ΔΣ**

- Άρθ. 102 παρ. 1: «Κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου ευθύνεται **έναντι της εταιρείας** για ζημία που αυτή υφίσταται λόγω πράξης ή παράλειψης που συνιστά **παράβαση των καθηκόντων του**».
- Άρθ. 102 παρ. 2: «Η ευθύνη αυτή δεν υφίσταται, αν το μέλος του διοικητικού συμβουλίου αποδείξει ότι κατέβαλε κατά την άσκηση των καθηκόντων του την **επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία** που δραστηριοποιείται σε παρόμοιες συνθήκες. Η επιμέλεια αυτή κρίνεται με βάση και την **ιδιότητα** κάθε μέλους και τα **καθήκοντα** που του έχουν ανατεθεί κατά το νόμο, το καταστατικό ή με απόφαση των αρμόδιων εταιρικών οργάνων».
- Άρθ. 102 παρ. 4: «Η ευθύνη [...] δεν υφίσταται προκειμένου για πράξεις ή παραλείψεις που στηρίζονται σε **σύννομη απόφαση της γενικής συνέλευσης ή που αφορούν εύλογη επιχειρηματική απόφαση**, η οποία ελήφθη (α) με **καλή πίστη**, (β) με βάση **επαρκή**, για τις συγκεκριμένες συνθήκες, **πληροφόρηση** και (γ) με αποκλειστικό κριτήριο την **εξυπηρέτηση του εταιρικού συμφέροντος**. Τα στοιχεία αυτά κρίνονται με αναφορά στο χρόνο λήψης της απόφασης. [...]. Επίσης το δικαστήριο μπορεί να θεωρήσει ότι δεν υφίσταται ευθύνη προκειμένου για πράξεις ή παραλείψεις που στηρίζονται σε **εισήγηση ή γνώμη ανεξάρτητου οργάνου ή επιτροπής**, που λειτουργεί στην εταιρεία, σύμφωνα με το νόμο»
- Κωδικοποίηση προϋφιστάμενης νομολογιακής λύσης
- Ειδικό διαχειριστικό πταίσμα (λόγος αποκλεισμού ευθύνης, ένσταση αμφ)

Πρακτικό 31 Βλ. σελίδα 90.

Χαρακτηριστικά ευθύνης

- Εσωτερική
- Έναντι της εταιρείας (όχι έναντι μετόχων και τρίτων) – άρθ. 107
 - Ανεξάρτητη η ευθύνη μελών ΔΣ έναντι μετόχων ή τρίτων
 - Ανεξάρτητη η ευθύνη μελών ΔΣ βάσει άρθ.98 ΠτΚ (άρθ. 127, Ν. 4738/2020)
- *Νόθος αντικειμενική (αντιστροφή του βάρους απόδειξης του πταίσματος)*
- Εις ολόκληρον λόγω συλλογικής δράσης – άρθ. 102 παρ. 3
- Συλλογική ευθύνη δεν υφίσταται σε περίπτωση κατανομής αρμοδιοτήτων / δικαστικός καταμερισμός ευθύνης – παραμένει υποχρέωση εποπτείας
- Διαβαθμισμένη με βάση ιδιότητα
- Ισχύει και για τα υποκατάστατα όργανα – παρ. 5
- Έννοια του διαχειριστικού πταίσματος (**BusinessJudgementRule**)

Αθανασίου, 14.12.2020

Ευθύνη ΔΣ

Χαρακτηριστικά ευθύνης

- Εσωτερική
- Έναντι της εταιρείας (όχι έναντι μετόχων και τρίτων) – άρθ. 107
 - Ανεξάρτητη η ευθύνη μελών ΔΣ έναντι μετόχων ή τρίτων
 - Ανεξάρτητη η ευθύνη μελών ΔΣ βάσει άρθ.98 ΠτΚ
- *Νόθος αντικειμενική (αντιστροφή του βάρους απόδειξης του πταίσματος)*
- Εις ολόκληρον λόγω συλλογικής δράσης – άρθ. 102 παρ. 3
- Συλλογική ευθύνη δεν υφίσταται σε περίπτωση κατανομής αρμοδιοτήτων
- Διαβαθμισμένη με βάση ιδιότητα/ δικαστικός καταμερισμός ευθύνης – παραμένει υποχρέωση εποπτείας
- Ισχύει και για τα υποκατάστατα όργανα – παρ. 5

- Έννοια του διαχειριστικού πταίσματος (**BJR**)

Κανόνας της εύλογης επιχειρηματικής κρίσης – business judgment rule

- Προέλευση: αμερικανική
- Abstention theory – “safe harbor” διάταξη με ουσιαστικό και δικονομικό περιεχόμενο (περιορισμός ευθύνης/ μέτρο δικαστικού ελέγχου)
- Επέλευση ζημίας δεν αρκεί για κατάφαση ευθύνης
- Επιχειρηματική δράση ριψοκίνδυνη εκ φύσεως
- Ανάγκη ευρείας διακριτικής ευχέρειας, εφόσον δεν συντρέχει σύγκρουση συμφερόντων
- Στάθμιση μεταξύ ατολμίας/αυστηρότητας & αποτροπής πλημμελούς διαχείρισης
- Άρα, καταρχάς ευθύνη για υπαίτια παράβαση καθηκόντων, όμως..
- Η Διοίκηση απαλλάσσεται εφόσον έλαβε αναγκαίες πληροφορίες, στάθμισε με σύνεση και κινήθηκε στο λογικό πλαίσιο του επιχειρείν
- Δηλ. δεν ελέγχεται σκοπιμότητα της απόφασης (δεν υπάρχουν στο βιβλίο)

Πρακτική άσκηση 32

Το ΔΣ της ΑΕ«Χ» έχει αναθέσει στο διευθύνοντα σύμβουλο Κ να αξιοποιήσει τα αποθεματικά της εταιρείας. Ο Κ κάνει παράτολμες επενδύσεις σε ακίνητα, τα οποία όμως τον επόμενο χρόνο χάνουν τα 2/3 της αγοραίας αξίας τους. Ευθύνεται ο Κ για την περιουσιακή απώλεια; Τα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ; Ποιος ασκεί τις σχετικές αξιώσεις;

Άρθρο 87 υποκατάστατο όργανο ο Κ

Άρθρο 102 επέλευση ζημίας και μόνο δεν ενεργοποιεί την ευθύνη προς αποζημίωση, αυτό κρίνεται βάσει το κανόνα της εύλογης επιχειρηματικής κρίσης. Δεν έχει ευθύννη ο Κ αν αποδείξει ότι επέβαλε την επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία άρθρο 102παρ.4

Ευθύνεται αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ.4, δεν ευθύνεται αν πληρολυνται σωρευτικά.

Τα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ αν δεν άσκησαν την προβλεπόμενη απαραίτητη εποπτεία, ευθύνονται.

- ❖ Άρθ. 102 παρ. 4: «*Η ευθύνη [...] δεν υφίσταται προκειμένου για πράξεις ή παραλείψεις που στηρίζονται σε **σύννομη απόφαση της γενικής συνέλευσης ή που αφορούν εύλογη επιχειρηματική απόφαση**, η οποία ελήφθη (α) με **καλή πίστη**, (β) με βάση **επαρκή**, για τις συγκεκριμένες συνθήκες, **πληροφόρηση** και (γ) με αποκλειστικό κριτήριο την **εξυπηρέτηση του εταιρικού συμφέροντος**. Τα στοιχεία αυτά κρίνονται με αναφορά στο χρόνο λήψης της απόφασης. [...]. Επίσης το δικαστήριο μπορεί να θεωρήσει ότι δεν υφίσταται ευθύνη προκειμένου για πράξεις ή παραλείψεις που στηρίζονται σε **εισήγηση ή***

γνώμη ανεξάρτητου οργάνου ή επιτροπής, που λειτουργεί στην εταιρεία, σύμφωνα με το νόμο»

❖ Κωδικοποίηση προϋφιστάμενης νομολογιακής λύσης: Ειδικό διαχειριστικό πταίσμα.

Απαιτείται :

- α) λήψη επιχειρηματικής απόφασης,
- β) χωρίς σύγκρουση συμφερόντων (independent judgment),
- γ) πληροφόρηση (informed judgment),
- δ) αντικειμενικά εύλογη συμπεριφορά (some rationality),
- ε) καλή πίστη (good faith)
- -Κρίση ex ante – δηλαδή κρίση κατά τον χρόνο λήψεως της απόφασης, δύσκολο πρακτικά να αγνοούνται τα αποτελέσματα.
- Αξιολόγηση ανάλογα με κατανομή καθηκόντων
- Μη εκτελεστικά μέλη (MEM): υποχρέωση εποπτείας
- Σύναψη ασφαλιστικής κάλυψης για αστική ευθύνη (D & O Insurance)
- Προσοχή: κανόνας δεν ισχύει για παράνομη απόφαση
- Τριετής παραγραφή – αναστολή όσο διαρκεί η ιδιότητα, άλλως 10ετία (102 παρ. 6)

■ **Σύνθεση ΔΣ εισηγμένων εταιρειών (άρθ. 2, 5, 9 Ν. 4706/2020) – άρθ. 87 παρ. 5 - και σε μη εισηγμένες, με καταστατική πρόβλεψη**

- ✓ Ιδιότητα του μέλους ορίζεται από το ΔΣ
- ✓ Τρεις κατηγορίες μελών: **Εκτελεστικά, Μ.Ε.Μ., Ανεξάρτητα**
- ✓ Εκτελεστικά: τους ανατίθενται εκτελεστικές αρμοδιότητες όσον αφορά διαχείριση εταιρείας (και άρθ. 6 Ν. 4706/2020)
- ✓ Μ.Ε.Μ.: ρόλος συστηματικής επίβλεψης και παρακολούθησης λήψης αποφάσεων από τη διοίκηση (και άρθ. 7 Ν. 4706/2020) + Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.
- ✓ Ανεξάρτητα: υποκατηγορία των Μ.Ε.Μ., Μ.Ε.Μ. που κατά την εκλογή τους πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια ανεξαρτησίας (άρθ. 9 Ν. 4706/2020):
 - όχι πάνω από 0,5 % μ.κ.
 - και να μην έχουν σχέση οικονομικής, επιχειρηματικής ή οικογενειακής εξάρτησης με εταιρεία ή συνδεδεμένα πρόσωπα (π.χ. επαγγελματική σχέση, μέλος δ.σ.για πάνω από 9 έτη, ή στέλεχος, συγγένεια, ορισμός από μέτοχο)
 - Μην ξεχνάτε: ανεξαρτησία είναι κατεξοχήν στάση ζωής

(δεν υπάρχουν στο βιβλίο)

Εταιρική αγωγή – άρθ. 102-103

- ❖ Μόνο η ζημιωθείσα εταιρεία ως τυπικός φορέας εταιρικής περιουσίας, έχει αξιώσεις κατά υπαιτίων μελών ΔΣ
- ❖ Εμμέσως αποκαθίσταται η ζημία λοιπών (μετόχων, τρίτων δανειστών)
- ❖ Αλλά πώς θα εξασφαλισθεί ότι η εταιρεία θα ασκήσει αγωγή κατά του ΔΣ της;
- A. Κανόνες: άσκηση εταιρικής αγωγής από ΔΣ
- ❖ Ευθύνη ΔΣ για έγκαιρη, πλήρη και επιμελή άσκηση των αξιώσεων της εταιρείας - στάθμιση εταιρικού συμφέροντος (άρθ. 103)
 - ❖ Παροχή εξηγήσεων σε ΓΣ για την μη άσκηση.
- ❖ Φραγμοί στην **δυνατότητα παραίτησης από αξιώσεις ή σύναψη συμβιβασμού**
 - ❖ Με απόφαση ΔΣ + μη εναντίωση μετόχων που εκπροσωπούν το 1/10 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου (ή 1/20 αν η παραίτηση έπεται χρονικά της άσκησης της αγωγής)
 - ❖ Μετά 2 έτη από γένεση αξίωσης

Πιστεύετε ότι το ΔΣ ασκεί συχνά αγωγές αποζημίωσης κατά μελών διοίκησης; Ναι ή όχι, και γιατί;

- ❖ **B. Άσκηση με αίτημα της πλειοψηφίας**
- ❖ Πρωτοβουλία της ΓΣ (άρθ. 104 παρ.4)
- ❖ Δεν εγκρίνεται η συνολική διαχείριση κατά την αντίστοιχη χρήση (άρθ. 108) και αποφασίζεται έγερση αγωγής για την αποκατάσταση της ζημίας της εταιρείας, και εμμέσως μετόχων- δανειστών
- ❖ Κίνδυνος ολιγοψυχίας της πλειοψηφίας – συμπληρωματικές ρυθμίσεις (άρθ. 104)
- ❖ **Υποχρέωση ΔΣ να ασκήσει αξίωση αμελλητί**

Πρακτική άσκηση 33

Ο Β, που κατέχει 9% του μ.κ. της α.ε. «Χ» πληροφορείται ότι ο διευθύνων σύμβουλος, με την υποστήριξη δύο μελών δ.σ., προέβη σε ζημιογόνες επενδύσεις που οδήγησαν σε απώλειες της μισής εταιρικής περιουσίας. Ζητά από τους υπολοίπους μετόχους να ζητήσουν άσκηση εταιρικής αγωγής αλλά δεν υπάρχει ανταπόκριση. Τι μπορεί να πράξει ;

Άρθρο 104παρ3 υποβολή αίτησης στο ΔΣ, περιλαμβάνουσα όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, με εύλογη προθεσμία

➤ Γ. Αίτημα μειοψηφίας

- ❖ Δικαίωμα μειοψηφίας να ζητήσει από ΔΣ άσκηση εταιρικής αγωγής (άρθ. 104)
- ❖ Προϋποθέτει ότι έχουν λάβει γνώση –στην πράξη όχι πάντα προφανές
- ❖ Πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 3:
 - 1/20 του μ.κ. [μείωση με καταστατική πρόβλεψη] – ήδη το μισό του προΐσχύσαντος δικαίου
 - Μέτοχοι τουλάχιστον πριν έξι μήνες
 - Υποβολή κρίσιμων πληροφοριών
- ❖ ΔΣ αποφασίζει με βάση αξιολόγηση αιτήματος, αφού λάβει υπόψη εξηγήσεις ενδιαφερομένων – οι τελευταίοι δεν ψηφίζουν
- ❖ Προθεσμία τουλάχιστον 1 μηνός για λήψη απόφασης
- ❖ Σε περίπτωση απόρριψης, μη απάντησης, ή μη απαρτίας ► διορισμός ειδικού εκπροσώπου (άρθ. 105)

➤ Δ. Διορισμός ειδικών εκπροσώπων (άρθ. 105)

- ❖ Διορισμός για διεξαγωγή δίκης από ΜΠ έδρας κατόπιν αιτήματος της **πλειοψηφίας** των μετόχων, που υπέβαλαν το αίτημα στο ΔΣ, (άρθ. 105) εφόσον:
 - ❖ Το ΔΣ απέρριψε αίτηση μειοψηφίας για άσκηση αγωγής.
 - ❖ Παρήλθε άπρακτη η προθεσμία που έταξε η μειοψηφία στο ΔΣ για να ανταποκριθεί στην αίτηση.
 - ❖ Παρήλθαν άπρακτοι 4 μήνες από την απόφαση του ΔΣ να ασκήσει αγωγή.
 - ❖ Το ΔΣ δεν άσκησε αμελλητί την αγωγή αν και την αίτηση υπέβαλε η πλειοψηφία των μετόχων.
- ❖ Εντός δίμηνης προθεσμίας
- ❖ Ειδικός εκπρόσωπος: Ειδική και **μόνη εξουσία για την άσκηση της αγωγής** – παρ. 4
- ❖ **Ad hoc διοικητικό όργανο** για άσκηση αγωγής –εκπροσώπηση εταιρείας
- ❖ Δυνητικός ο διορισμός εκτός αν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων

- ❖ Το Δικαστήριο εξετάζει αν συντρέχει προφανώς υπέρτερο συμφέρον της εταιρείας περί μη διεξαγωγής του δικαστικού αγώνα (παρ. 2)
- ❖ Αντιστάθμισμα στην μείωση των απαιτούμενων ποσοστών για την ενεργοποίηση εταιρικής αγωγής
- ❖ Μπορεί να διοριστεί αιτών μέτοχος ή και τρίτος / δεν δεσμεύεται το ΜΠ από την πρόταση των αιτούντων - παρ. 3
- ❖ Μπορεί να διοριστεί και αναπληρωτής ειδικός εκπρόσωπος
- ❖ Δικαίωμα και υποχρέωσης ενημέρωσης
- ❖ Επικουρική διαδικασία σε σχέση με αυτή του άρθ. 104
- ❖ Έσχατο καταφύγιο για προστασία της μειοψηφίας, με προληπτική δράση, σε περίπτωση άρνησης, αδυναμίας ή ολιγωρίας ΔΣ.
- ❖ Μπορούν οι μέτοχοι να ασκήσουν αγωγή κατά των μελών ΔΣ;
- ❖ Διάκριση *άμεσης & έμμεσης* ζημίας
- ❖ Έμμεση μετοχική ζημία αποκαθίσταται μόνο μέσω της εταιρικής αγωγής (και σε περίπτωση μη άσκησης, από μετόχους για ατομική τους ζημία, *αμφ.*)
- ❖ Τυχόν άμεση ζημία με τις διατάξεις περί αδικοπραξίας (π.χ. αύξηση κεφαλαίου με αποκλεισμό δικαιώματος προτίμησης)
- ❖ *derivative action*: άσκηση εταιρικής αγωγής από μέτοχο ως μη δικαιούχο διάδικο
- ❖ Δεν υφίσταται ευθύνη έναντι εταιρικών δανειστών, με εξαίρεση άρθ. 98ΠτΚ, νυν άρθ. 127 Ν. 4738/2020 (ευθύνη λόγω παρέλκυσης πτώχευσης & λόγω πρόκλησης πτώχευσης)

Αθανασίου, 18.12.2020

Ευθύνη Δ.Σ

Πρακτική άσκηση 34

Ο μέτοχος Α διαπιστώνει, μετά από έρευνά του, ότι ορισμένα μέλη του ΔΣ ματαίωσαν δόλια μια επωφελή πρόταση εξαγοράς μετοχών, ενώ είχαν προβεί και σε παραπλάνηση των μετόχων με δημοσίευση ψευδών οικονομικών στοιχείων. Παράλληλα, είχαν μεταφέρει το εργοστάσιο της εταιρείας στην Κίνα, παρά τις επιφυλάξεις του Α, με συνέπεια – λόγω της πανδημίας- να καταστεί αδύνατη η μεταφορά των παραγόμενων προϊόντων. Ο Α σας ερωτά αν μπορεί να ασκήσει αξίωση αποζημίωσης, πώς και κατά ποιού;

Τα μέλη του ΔΣ ευθύνονται κατ' άρθρον 102παρ 2 και 4 για την μεταφορά του εργοστασίου και μπορεί να ασκηθεί εταιρική αγωγή, αφού η εταιρεία υφίσταται άμεση ζημία, ενώ οι μέτοχοι μόνο έμμεσοι.

- ❖ Μπορούν οι μέτοχοι να ασκήσουν αγωγή κατά των μελών ΔΣ;
- ❖ Διάκριση *άμεσης & έμμεσης* ζημίας
- ❖ Έμμεση μετοχική ζημία αποκαθίσταται μόνο μέσω της εταιρικής αγωγής (και σε περίπτωση μη άσκησης, από μετόχους για ατομική τους ζημία, *αμφ.*)
- ❖ Τυχόν άμεση ζημία με τις διατάξεις περί αδικοπραξίας (π.χ. αύξηση κεφαλαίου με αποκλεισμό δικαιώματος προτίμησης)
- ❖ *derivative action*: άσκηση εταιρικής αγωγής από μέτοχο ως μη δικαιούχο διάδικο
- ❖ Δεν υφίσταται ευθύνη έναντι εταιρικών δανειστών, με εξαίρεση άρθ. 98ΠτΚ, νυν άρθ. 127 Ν. 4738/2020 (ευθύνη λόγω παρέλκυσης πτώχευσης & λόγω πρόκλησης πτώχευσης)

Κίνητρα προς Δ.Σ. (ιδίως αμοιβές)

Συγκρούσεις συμφερόντων στην α.ε. – ΔΣ

- ❖ Παροχή κινήτρου – κίνδυνος απομύζησης – κατεξοχήν περίπτωση σύγκρουσης
 - ζήτημα υποκείμενης σχέσης -Σύμβουλοι κατά κανόνα έμμισθοι
- ❖ Ασφαλιστικές δικλείδες
 - Αμοιβές/ παροχές σύμφωνα με τον νόμο, το καταστατικό ή την πολιτική αποδοχών – άλλως απαιτείται ειδική απόφαση της ΓΣ (άρθ. 109 παρ. 1).
 - Αν συνίσταται σε ποσοστό επί των καθαρών κερδών, απαιτείται καταστατική πρόβλεψη και το ύψος προσδιορίζεται με απόφαση ΓΣ (παρ.2).
 - Προστασία μειοψηφίας με δικαστικό έλεγχο – μείωση αμοιβής αν κριθεί υπέρογκη υπό τις υφιστάμενες συνθήκες (Αν αντιταχθεί στη ΓΣ το 1/10 και υποβληθεί αίτηση προς το δικαστήριο από το 1/20)
 - Προστασία μη επαρκής για μειοψηφία. **Γιατί;** Βλ. και εξαίρεση άρθ. 109 παρ. 5, που εξαιρεί την περίπτωση της παρ. 3

Γενική κατεύθυνση:

- α) Απλουστευμένη εγκριτική διαδικασία,
- β) αύξηση της διαφάνειας

- Θεσμοθέτηση πολιτικής αποδοχών τετραετούς, κατ ανώτατο όριο, διάρκειας που εγκρίνεται από τη ΓΣ (άρθ. 110)- – say on pay εισηγμένες εταιρείες – μη εισηγμένες με καταστατική πρόβλεψη
 - Εναλλακτικώς: συνέχιση καταβληθέντων στην προηγούμενη χρήση
- Η έγκριση αμοιβών βάσει ειδικής σχέσης υπόκεινται στις προϋποθέσεις των άρθ. 99 επ.
- Διαφάνεια: α) πρόβλεψη ελάχιστου περιεχομένου πολιτικής αποδοχών (άρθ. 111), β) υποβολή εγκεκριμένης πολιτικής αποδοχών σε δημοσιότητα (άρθ. 110), β) σύνταξη έκθεσης αποδοχών που υποβάλλεται προς συζήτηση στη ΓΣ(άρθ. 112).
- Stock options - δικαίωμα προαίρεσης για απόκτηση μετοχών (άρθ. 113)
- Σύγχρονη μέθοδος: Θέσπιση προγράμματος διάθεσης μετοχών σε μέλη ΔΣ (ή προσωπικό) της εταιρείας (ή συνδεδεμένων εταιρειών) από ΓΣ (παρ. 1)
 - **Αυξημένη απαρτία & πλειοψηφία**
 - Ελάχιστο περιεχόμενο απόφασης ΓΣ (παρ. 2)
 - Ή θέσπιση από ΔΣ κατόπιν χορήγησης εξουσιοδότησης από την ΓΣ (υποκείμενη σε δημοσιότητα) με 5ετή διάρκεια (παρ. 4)
- Μείωση της ασυμμετρίας συμφερόντων (συμμετοχή στο αποτέλεσμα των προσπαθειών της διοίκησης) – από αύξηση κεφαλαίου ή απόκτηση ιδίων μετοχών
- Όριο: Μέχρι 1/10 του καταβεβλημένου μ.κ.
- Ικανοποίηση του δικαιώματος προαίρεσης μέσω αύξησης μ.κ. ή απόκτησης από την εταιρεία ιδίων μετοχών
- Δωρεάν διάθεση μετοχών σε μέλη ΔΣ ή στο προσωπικό (ή συνδεδεμένων εταιρειών) – άρθ. 114
 - Με απόφαση ΓΣ (αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία)
 - Μέσω είτε απόκτησης ιδίων μετοχών είτε έκδοσης νέων με κεφαλαιοποίηση μη διανεμηθέντων κερδών ή διανεμητών αποθεματικών ή διαφοράς από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (παρ. 2)
 - Ελάχιστο περιεχόμενο απόφασης ΓΣ (παρ. 2) – ανάθεση στο ΔΣ εξουσίας καθορισμού των δικαιούχων
 - Όριο: Μέχρι 1/10 του καταβεβλημένου μ.κ.

- Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της μεθόδου των κινήτρων (αμοιβών);

Νομική θέση μετόχου

Δικαιώματα μετόχου

- Α. Διοικητικά [αρχή του αδιαιρέτου]
 - ατομικά (π.χ. πληροφόρησης, ψήφου)
 - μειοψηφίας (π.χ. σύγκληση γ.σ., ελέγχου)
- Β. Περιουσιακά
- Σταδιακή μετατόπιση προς ατομικά ή δικαιώματα μειωμένης μειοψηφίας

Αθανασίου, 21.12.2020

Νομική θέση μετόχου

Διοικητικά δικαιώματα

- Βασικό ατομικό δικαίωμα: Δικαίωμα ψήφου
- Μέρος του σύνθετου δικαιώματος συμμετοχής [πληροφόρηση, παράσταση, πρωτοβουλία, ψήφος) – αυτοτελή & αλληλοεξαρτούμενα – ατομικά & μειοψηφίας
- Εκδήλωση αρχής ισότητας: *one share, one vote* (άρθ. 36, 38παρ.2)- κάθε μετοχή παρέχει το δικαίωμα ψήφου
- Εξέλιξη από δικαίωμα ψήφου στο δικαίωμα πεφωτισμένης ψήφου- ποιοτικής ψήφου, «εμπλουτισμένης» με άλλα δικαιώματα κυρίως πληροφόρησης
- Ασκείται εντός γ.σ. – δικαίωμα ατομικό
- **Ποιότητα άσκησης εξαρτάται από πληροφόρηση** – διαμόρφωση ημερήσιας διάταξης (Συνδέεται με *anti-director rights* & δικαιώματα μειοψηφίας)
- Και με αντιπρόσωπο (άρθ. 128) - με οδηγίες
- Και από απόσταση (άρθ. 125)
- Συγκρούσεις συμφερόντων δεν επηρεάζουν άσκηση, εκτός αν προβλέπεται άλλως (π.χ. άρθ. 100 παρ. 5)

- Εξωεταιρικές συμφωνίες ψήφου, ισχυρές (εκτός αν άρθ. ΑΚ 178, 79)- θέματα που ρυθμίζονται μεταξύ μετόχων, τα οποία βρίσκονται εκτός καταστατικού

Πρακτική άσκηση 36

Οι Α, Β, Γ, Δ & Ε είναι μέτοχοι της Α.Ε. «Χ» με ποσοστό 30% ο πρώτος, 25% ο δεύτερος και 15% οι υπόλοιποι. Ο Κ, ενόψει της αγοράς του ποσοστού του Α, συνάπτει συμφωνία με αυτόν και με τον Β ότι θα ψηφίσουν από κοινού στη ΓΣ για την εκλογή μελών ΔΣ της επιλογής του Κ καθώς και την αύξηση των ποσοστών απαρτίας και πλειοψηφίας στη ΓΣ. Οι Α και Β δεν τηρούν τα συμφωνηθέντα. Είναι έγκυρη η απόφαση της ΓΣ; Τι μπορεί να κάνει ο Κ; ποια θα ήταν η απάντησή σας αν είχαν συμβληθεί και οι 5 μέτοχοι στην ως άνω συμφωνία;

Πρόκειται για μία συμφωνία εξωεταιρική. Είναι έγκυρη; Ποιες συνέπειες παράβασης; Αλλάζουν οι απαντήσεις με την αλλαγή τη σύστασης;

Πρόκειται για συμβάσεις έγκυρες εκτός αν κρίνεται ότι θίγονται τα ακραία όρια της ΓΣ, ο πυρήνας της ΓΣ. ΑΚ178-179

Είναι έγκυρη **ενοχική** συμφωνία η οποία δεν θίγει την εγκυρότητα των αποφάσεων της ΓΣ.

Προσοχή· αν είχαν συμβληθεί όλοι θα ήταν οιονεί καταστατική συμφωνία-ρήτρα, η οποία θα καταργούσε τα δικαιώματα της μειοψηφίας και θα έθιγε τα άκρα όρια της ΓΣ, άρα θα ήταν ακυρώσιμη.

I. Δικαίωμα σύγκλησης γ.σ. (δικαίωμα μειοψηφίας)

- Άρθ. 141 παρ. 1
- Αίτηση από τουλάχιστον 1/20 μ.κ. με ημερήσια διάταξη
- Δ.σ. υποχρεούται να συγκαλέσει γ.σ. εντός 45 ημερών
- Αν δεν ορίσει ημερομηνία εντός 20 ημ., σύγκληση με απόφαση ΜΜ (διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων) με δαπάνες της εταιρείας.
- Αίτημα αναβολής: παρ. 5
- Αίτημα φανεράς ψηφοφορίας: παρ. 9

II. Δικαίωμα πρωτοβουλίας

- Σημασία· σαφής κατεύθυνση εκδημοκρατισμού
- Έλεγχος ημερήσια διάταξης (χρόνος, σειρά, περιεχόμενο θεμάτων) -προστιθέμενη αξία πρωτοβουλίας (δημοσιότητα)
- Μειονεκτήματα: κόστος, *nuisance proposals*, *killer amendments*
- Δύο μορφές:
 - Προσθήκη θεμάτων στην ημερήσια διάταξη
 - Υποβολή συγκεκριμένων προτάσεων – σχεδίων αποφάσεων – άρθρο 141 παρ.2
 - προσοχή σε άρθρο 141 παρ.4 περιορισμός δικαιώματος! Το Δ.Σ. δεν είναι υποχρεωμένο να συμπεριλάβει τα θέματα αν αντιτίθενται αυτά στον νόμο ή στα χρηστά ήθη.
 - Αν δεν υπάρχει προφανής λόγος αποκλεισμού του θέματος, απόφαση είναι ακυρώσιμη.

II (α). Προσθήκη θεμάτων ημερήσιας διάταξης

- Δικαίωμα μειοψηφίας στο ελληνικό δίκαιο – άρθ. 141 παρ. 2
- Αίτηση 1/20 μ.κ. (πρόβλεψη ποσοστού ως φίλτρο)
- 15 ημ. πριν γ.σ. (με αιτιολογία/σχέδιο απόφασης για εισηγμένες)
- Γνωστοποίηση πριν 7 ημ. (13 ημ. για εισηγμένες)
- Αφορούν θέματα μετοχικής αρμοδιότητας
- Άρνηση δ.σ. λόγω αντίθεσης στο νόμο ή στα χρηστά ήθη (παρ. 4)
- Αν δεν περιληφθούν θέματα:
 - Μέτοχοι έχουν δικαίωμα αναβολής
 - Δημοσίευση από μετόχους με δαπάνες εταιρείας
 - Ακυρώσιμη απόφαση γ.σ.

II(β): Υποβολή προτάσεων & σχεδίων αποφάσεων

- Άρθ. 141 παρ. 3

- Υποβολή σχεδίων από μετόχους του 1/20, 7 ημ. πριν γ.σ.
- Γνωστοποίηση 6 ημ. Πριν γ.σ.

III. Δικαίωμα πληροφόρησης SOS

- *Ανάγκη στάθμισης αντιτιθέμενων συμφερόντων*
- A. Ατομικό (141 παρ. 6)
 - ❖ Με αίτηση οποιουδήποτε μετόχου 5 ημ. πριν γ.σ.
 - ❖ Πληροφορίες για τις υποθέσεις εταιρείας που είναι χρήσιμες για εκτίμηση θεμάτων ημερήσιας διάταξης
 - ❖ Πληροφορίες (γραπτές) δίνονται στη γ.σ. – όχι στο μέτοχο
 - ❖ Νέο ατομικό για θέση μετόχου (παρ. 10) – καταστατική πρόβλεψη (παρ. 11)
- B. Δικαίωμα μικρής μειοψηφίας (141 παρ. 6)
 - Αίτηση 1/20
 - Ποσά διετίας σε μέλη δ.σ. και γενικούς διευθυντές (& λοιπές παροχές)
- Γ. Δικαίωμα μεγάλης μειοψηφίας
 - Αίτηση 1/10 μ.κ. – 5 ημ. πριν τη γ.σ.
 - Πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων & περιουσιακή κατάσταση της εταιρείας
 - Άρνηση δ.σ. για *αποχρώντα-ουσιώδη* λόγο που αναγράφεται στα πρακτικά (141 παρ.6,7)
 - Δικαίωμα προσφυγής στο ΜονΠρωτ – διαδικασία ασφαλιστικών – απόφαση μη υποκείμενη σε ένδικα μέσα (141 παρ. 8)
- **Νέα ρύθμιση άρθ. 144**
 - Σύσταση ενώσεων μετόχων – δυνατότητα
 - Για την άσκηση δικαιωμάτων μειοψηφίας ως μη δικαιούχοι διάδικοι
 - Αποκτούν νομική προσωπικότητα με εγγραφή στο Μητρώο Ενώσεων Καταναλωτών

- Στο όνομά τους αλλά για λογαριασμό των μετόχων
- Μέτοχοι μίας ή περισσοτέρων εταιρειών
- Διευκόλυνση άσκησης μετοχικών δικαιωμάτων- έλεγχος εταιρικής διοίκησης
- Διαδικτυακό forum Μετόχων
- (αναμένεται Π.Δ.)

-Υπάρχει τρόπος (άτυπου) συντονισμού δράσεων των μετόχων; Α.εξωεταιρική συμφωνία, Β. Ορισμός κοινού αντιπροσώπου (άρθρο128)

IV.Τελευταίο δικαίωμα μειοψηφίας : διαχειριστικός έλεγχος

- Άρθ. 142, 143
- Αίτηση έκτακτου ελέγχου από δικαστήριο (εκούσια δικαιοδ.)
- 1/20 μ.κ. αν πιθανολογούνται παραβιάσεις νόμου, καταστατικού, αποφάσεων γ.σ. (παρ.2 άρθ. 142)
- 1/5 μ.κ. αν πιθανολογείται μη χρηστή/μη συνετή διαχείριση (παρ. 3)
- Έλεγχος ανατίθεται σε ορκωτό ελεγκτή ή ελεγκτική εταιρεία (άρθ. 143)
- Η έκθεση υποβάλλεται στην εταιρεία (δσ → γσ), στον αιτούντα και – για τις εισηγμένες- στην ΕΚ, ενδεχομένως και εισαγγελική αρχή [δημοσιότητα]

Συνέπειες παραβίασεως αυτών των δικαιωμάτων

■ Ελαττωματικότητα αποφάσεων ΓΣ

- Ακυρωσία → άρθ. 137 –το πιο σύνηθες
- Ακυρότητα → άρθ. 138
- Ανυπόστατο → άρθ. 139

Πρακτική άσκηση 37

Το ΔΣ συγκαλεί ΓΣ, κατά τη διάρκεια της οποίας ο μέτοχος πλειοψηφίας Α ζητά τη συζήτηση και λήψη απόφασης για την εκποίηση του εργοστασίου της εταιρείας. Η απόφαση λαμβάνεται. Πώς μπορεί να προστατευτεί ο μέτοχος μειοψηφίας Β;

Άρθρο 137 ακυρώσιμες οι αποφάσεις που δεν λήφθηκαν με τον νόμο ή το καταστατικό

****όταν το ελάττωμα αφορά διαδικασία-ακυρωσία 137!!! (όταν αφορά ουσία 138)**

Δεν υπήρχε στην ημερήσια διάταξη το ζήτημα άρα ελάττωμα διαδικασίας άρα η απόφαση είναι ακυρώσιμη, άρα ο Β βάσει άρθρου 137 παρ.3 μπορεί να υποβάλει αγωγή ακύρωσης. Ποσοχή στις προϋποθέσεις: α.2/20 και β. παράσταση και αντίλεξη. Αν έχει λιγότερο ποσοστό έχει μόνο αξίωση αποζημίωσης, βάσει παρ.4.

■ **Ελαττωματικότητα αποφάσεων ΓΣ**

➤ **Άρθ. 137 Ακυρωσία (αφορά τον τρόπο λήψης της απόφασης)**

➤ Περιπτώσεις ακυρωσίας:

- Ελαττώματα ως προς τη διαδικασία λήψης της απόφασης
 - Μη σύμφωνη με νόμο ή καταστατικό
 - Π.χ.: μη νόμιμη σύγκληση, μη νόμιμη συγκρότηση, μη νόμιμη διεξαγωγή διαδικασίας, μη πληροφόρηση.
- Καταχρηστική απόφαση ΓΣ – κατάχρηση εξουσίας πλειοψηφίας / ΑΚ 281
- Λόγοι για τους οποίους δεν ακυρώνεται η απόφαση ΓΣ → παρ. 5

Πρακτική άσκηση 38 skipped

- **Ακύρωση από το δικαστήριο** – με αγωγή ενώπιον ΜΠ έδρας / και δυνατότητα λήψης ασφαλιστικών μέτρων
- Ακύρωση μπορούν να ζητήσουν (παρ. 3):
 - Μέλη ΔΣ (και έκαστο μέλος χωριστά)
 - Μέτοχος (2/100 μ.κ. και εφόσον δεν παρέστη στην ΓΣ ή παρέστη και αντιτάχθηκε)
 - Μέτοχος τόσο κατά το χρόνο άσκησης, όσο και συζήτησης (παρ.9)-οφείλουν να το αποδείξουν.
 - Οι μη πληρούντες τα ανωτέρω κριτήρια μπορούν να ζητήσουν την αποκατάσταση της ζημίας (ακόμα και αν η απόφαση ακυρώθηκε εν τέλει)
- Εντός 4 μηνών από την απόφαση ΓΣ (ή την καταχώριση στο ΓΕΜΗ) – αναδρομική ενέργεια

➤ *Erga omnes* ακύρωση

- Δημοσιότητα (αγωγής, απόφασης για την ακύρωση, απόφασης ασφ. μέτρων) – **προστασία καλόπιστων τρίτων-δεν θίγονται τα δικαιώματά τους. (παρ.10)**

Πρακτική άσκηση 39

Ο οικονομικός διευθυντής της ΑΕ «Χ» συγκαλεί ΓΣ για να αποφασίσει μεταφορά έδρας στη Βουλγαρία. Ο μέτοχος Α θέλει να προσβάλει την απόφαση. Τι θα τον συμβουλευάτε;

Ζητήματα συγκλήσεως και πρόσκλησεως

Άρθρα 137,138

138παρ1,2! Αν δεν υπήρχε καθόλου σύγκληση, όπως εν προκειμένω σύγκληση από τον οικονομικό διευθυντή, η απόφαση είναι άκυρη. Άρα ο Α μπορεί να την προσβάλει ως άκυρη.

- Αν το ΔΣ συγκάλεσε με απόφασή του τη ΓΣ, χωρίς όμως να το έχει ως θέμα στη δική του ημερήσια διάταξη;
Υπάρχει σύγκληση και πρόσκληση. Δεν συμπεριλήφθηκε όμως στην ημερήσια διάταξη του ΔΣ (η σύγκληση της ΓΣ). Δεν ακυρώνεται απόφαση λόγω ελαττώματος της απόφασης του ΔΣ άρθρο 137παρ5 περ.δ!
- Ποια θα ήταν η απάντησή σας αν η πρόσκληση δεν είχε δημοσιευθεί;
Υπάρχει σύγκληση και πρόσκληση, αλλά όχι δημοσίευση. 138παρ.1,2 άρα άκυρη
- Αν δεν ορίζει τόπο και ημερομηνία συνεδρίασης;
ουσιώδες στοιχείο της πρόσκλησης, άρα σαν να μην υπάρχει 138παρ1,2 άκυρη
- Αν είχε δημοσιευθεί και δεν περιείχε θέματα ημερήσιας διάταξης;
Ελάττωμα που αφορά την διαδικασία, 137παρ.1 ακυρωσία

Αθανασίου,23.12.2020

Πρακτική άσκηση 38

Ο μέτοχος Α, με ποσοστό 18%, έχει ορίσει ως αντιπρόσωπό του στη ΓΣ τον Φ. Ο Φ ψηφίζει σε αυτήν στο θέμα που αφορά την εκλογή του ΔΣ, αντίθετα από τις οδηγίες του Α. Μετά την ψηφοφορία και κατά τη διάρκεια της ΓΣ, ο Α αναζητά τηλεφωνικά τον Πρόεδρο για να διαμαρτυρηθεί, πληροφορείται όμως ότι δεν έχει εκλεγεί τέτοιος.

Σας ερωτά αν μπορεί να επιδιώξει την ακύρωση της απόφασης της ΓΣ. Ποια είναι η γνώμη σας;

-Αντιπροσώπηση επιτρεπτή, ωστόσο ο αντιπρόσωπος ψηφίζει διαφορετικά από τις οδηγίες του.

-Έλλειψη προέδρου. 137παρ1,2

Αφορούν τα ελαττώματα ακυρωσία άρα μιλάμε ακυρωσία.

137παρ5περ. Ε, άρα η αντίθετη ψήφος ΔΕΝ επηρεάζει την απόφαση. Μπορεί ο Α να στραφεί εναντίον του Φ ενοχικώς για την μεταξύ του συμφωνία.

Πρακτική άσκηση 40

Ποια θα ήταν η απάντησή σας αν σε νόμιμα συγκληθείσα ΓΣ η απόφαση αφορούσε την μεσιτεία σε αγοραπωλησία ανθρωπίνων οργάνων;

Άρθρο 138παρ.1

Άρθρο 138παρ.4 Οποιοσδήποτε με έννομο συμφέρον προσβάλει την άκυρη απόφαση.

Πρακτική άσκηση 41

Ποιες είναι οι διαφορές ακυρωσίας, ακυρότητας στο ρυθμιστικό πλαίσιο των άρθ. 137, 138;

διαφορά ακυρότητα και ακυρωσίας· στην πρώτη η απόφαση προσβάλλεται από οποιονδήποτε με έννομο συμφέρον (και τρίτο), ενώ στην δεύτερη μόνο από μέτοχο. Επίσης διαφέρουν στην προθεσμία· 1 έτος για ακυρότητα αλλά 4 μήνες για την ακυρωσία. Απόφαση δικαστηρίου περί ακυρότητας είναι αναγνωριστική, περί ακυρωσίας διαπλαστική. Και στις δύο περιπτώσεις, μπορούν να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα.

- **Ακυρότητα αποφάσεων** (βαρύτερες παραβάσεις) – άρθ. 138
- (α) μη σύγκληση ΓΣ
- Βλ. όμως και 138 παρ. 2, 3
- (β) περιεχόμενο αντίθετο στο νόμο ή το καταστατικό (ή τα χρηστά ήθη [αμφ.])
- Π.χ. αποφάσεις εκτός αρμοδιότητας
- Π.χ. επιβολή υποχρεώσεων στους μετόχους
- Π.χ. καταβολές από μη πραγματοποιηθέντα κέρδη
- Π.χ. υιοθέτηση παράνομου σκοπού
- Προβολή (από μέτοχο ή τρίτο) εντός προθεσμίας 1 έτους εκτός αν πρόκειται για διαρκή αντίθεση σε κανόνες αναγκαστικού δικαίου (τροποποίηση καταστατικού), άλλως ίαση – παρ. 4
- Αναγνωριστική αγωγή ακυρότητας - λαμβάνεται υπόψη & αυτεπαγγέλτως – παρ.3

- Δημοσιότητα (αγωγή και απόφαση αναγνώρισης ακυρότητας, απόφαση ασφ. μέτρων)
- Τι γίνεται με καλόπιστους τρίτους; 137παρ.10! προστατεύονται.

Πρακτική άσκηση 42

Ο μέτοχος Α, πεθαίνοντας, αφήνει τις μετοχές στο γιο του Β. Η κόρη του Γ αμφισβητεί την εγκυρότητα της διαθήκης και άρα τη συμμετοχή του Β στην ΓΣ, στην οποία αποφασίζεται κεφαλαιοποίηση των δανειακών υποχρεώσεων. Είναι έγκυρη η απόφαση της ΓΣ;

Ελάττωμα που αφορά την διαδικασία, άρα 137παρ1

137παρ5περ.α συμμετοχή προσώπων που δεν είχαν δικαίωμα αν δεν επηρέασαν την απαρτία, δεν είναι ακυρώσιμη.

■ Ανυπόστατες αποφάσεις – άρθ. 139

- Περιορισμός περιπτώσεων
 - Αποφάσεις με ψήφους μη μετόχων στο σύνολό τους
 - Αποφάσεις με ψήφους προσώπων που έχουν αρυσθεί δικαίωμα από μη μετόχους, στο σύνολό τους
- Χωρίς ίαση
- Δυνατή η άσκηση αναγνωριστικής αγωγής

Πρακτική άσκηση 43

- Το 7μελές δ.σ. της α.ε. Χ που δραστηριοποιείται στον τομέα της καπνοβιομηχανίας, συνεδριάζει σε διαφορετικό τόπο από αυτόν που προβλέπει η πρόσκληση. Είναι έγκυρη ή όχι η απόφαση αυτή; Καταρχήν άκυρη, αλλά αν παρέστησαν όλα τα μέλη και δεν αντέλεξαν ιάται. Άρθρο 95παρ2
- Ποια θα ήταν η απάντησή σας αν είχε ληφθεί απόφαση με παρουσία 6 μελών και θετική ψήφο 3 εξ αυτών; Μετά τα Χριστούγεννα.
- Ποια θα ήταν η απάντησή σας αν το ΔΣ λαμβάνει απόφαση που, αντικειμενικώς αξιολογούμενη, οδηγεί σε διασπάθιση μεγάλου μέρους της εταιρικής περιουσίας;

Δεν τίθεται ζήτημα ακυρότητας, αλλά ευθύνης άρθρα 102επ.

✓ **Άρθ. 95 (νέα ενιαία ρύθμιση)**

✓ **Ακυρότητα** αποφάσεων αν:

- Περιεχόμενο αντίθετο στο νόμο ή το καταστατικό (παρ. 1)
 - Διαδικασία αντίθετη στο νόμο ή το καταστατικό, εκτός αν ομοφωνία (παρ.2)
 - Δεν αφορά κακή διαχείριση
 - Εντός 6 μηνών από καταχώριση σε πρακτικά ή δημοσιότητα, εκτός αν διαρκής αντίθεση σε κανόνα αναγκαστικού δικαίου με αίτηση μέλους δ.σ. ή τρίτου με ειδικό έννομο συμφέρον (παρ. 3)
 - Περιοριστική απαρίθμηση αποφάσεων όπου αναλογική εφαρμογή άρθ. 137, 138
 - Όχι για κατάχρηση πλειοψηφίας (ενδεχόμενη εφαρμογή ΑΚ 281, *αμφ*)
 - Αν η απόφαση ΔΣ σε δημοσιότητα, το ίδιο και η δικαστική απόφαση (παρ.5)
- *Γιατί διαφέρει ρύθμιση μεταξύ αποφάσεων ΔΣ και ΓΣ;*

Αθανασίου, 11.01.2021

Α.Ε. & Εταιρικοί δανειστές

- Νομοθετική προστασία
- Ευθύνη μελών Δ.Σ.
- Ευθύνη μετόχων

Α. Ο μηχανισμός του μετοχικού κεφαλαίου

- *Το μ.κ. ως εργαλείο προστασίας των δανειστών, ελλείπει μετοχικής ευθύνης*
- Αντικείμενο διεθνούς θεωρητικής διαμάχης
- Μ.Κ. : σταθερό μέγεθος- αφηρημένη μαθηματική ποσότητα, που ορίζεται στο καταστατικό & μπορεί να μεταβληθεί μόνο με τροποποίηση καταστατικού
- *Εκφράζεται πάντα σε χρήμα*
- Είναι άθροισμα αξίας εισφορών (βλ. προηγούμενες παραδόσεις)

- Διακρίνεται από την εταιρική περιουσία (σύνολο περιουσιακών στοιχείων, μεταβαλλόμενο σε σύνθεση και αξία)
- Νομοθετική κατοχύρωση του μ.κ.
- Υποχρέωση καταβολής και διατήρησης (*δέσμευσης*)
- Πρόβλεψη ελάχιστου ορίου μ.κ., ολοσχερώς καταβεβλημένου κατά τη σύσταση – 25.000 ευρώ (άρθ. 15 παρ.2) – αυξημένα όρια για κατηγορίες εταιρειών
 - Κήρυξη ακυρότητας εταιρείας (άρθ. 11 παρ. 1 και άρθ. 5 παρ. 1, δ')
- Απαγόρευση διάθεσης μετοχών σε τιμή κατώτερη του άρτιου (άρθ. 35 παρ. 2) – σε τιμή κατώτερη της ονομαστικής τους αξίας γιατί αυτό θα δημιουργούσε πραγματική αξία κατώτερη και σύγχυση κατά των εταιρικών δανειστών – δυνατή η έκδοση υπέρ το άρτιο (νόμιμο έκτακτο αποθεματικό)
- Εκτίμηση εισφορών σε είδος
 - Εισφορές σε είδος και αποτίμηση αυτών– άρθ. 17
 - Από δύο ορκωτούς ελεγκτές ή πιστοποιημένους εκτιμητές - ο διορισμός των προσώπων αυτών υπόκειται σε περιορισμούς ώστε να μην διενεργείται αποτίμηση υπό συνθήκες σύγκρουσης συμφερόντων
- Ακριβείς εγγραφές στις χρηματ. καταστάσεις - αυστηρές διατυπώσεις για μεταβολές κεφαλαίου- Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού
- *Μετοχικό κεφάλαιο* : σταθερό λογιστικό μέγεθος – σχηματίζεται από εισφορές & διαιρείται σε μετοχές - αναγράφεται καταστατικό – διατάξεις προστασίας του – μπαίνει στο παθητικό
- *Εταιρική περιουσία* : από εισφορές – υπόκειται σε αυξομειώσεις – μικρότερη ή μεγαλύτερη από κεφάλαιο
- *Αποθεματικά* : τμήμα από μη διανεμόμενα κέρδη (κατά κανόνα)
- *Μέρισμα* : διανεμόμενα κέρδη (άρθ. 160)

- Δέσμευση εταιρικής περιουσίας στο ύψος του μ.κ. (άρθ. 159 παρ.1): το μ.κ. και τα τακτικά αποθεματικά παραμένουν δεσμευμένα και δεν μπορούν να διανεμηθούν ως κέρδη – **η δέσμευση αποτυπώνεται λογιστικά με την εγγραφή του μ.κ. στο παθητικό σκέλος του ισολογισμού** – διανομή κερδών δυνατή μόνο εφόσον το ενεργητικό σκέλος, μετά την αφαίρεση των χρεών, είναι μεγαλύτερο από το παθητικό.
- Περιορισμοί απόκτησης ιδίων μετοχών (άρθ. 49 παρ.1) : έγκριση ΓΣ (+δημοσιότητα) – προθεσμία 24 μηνών – όροι διάθεσης– ανώτατος αριθμός μετοχών– εξαίρεση για διάθεση μετοχών στο προσωπικό της εταιρείας ή συνδεδεμένης εταιρείας (παρ. 3)
- Απαγόρευση επιστροφής εισφορών (άρθ. 22 παρ.2): υποχρέωση απόδοσης αν ο μέτοχος είναι κακόπιστος (άρθ. 163).
- Απαγόρευση **καλυμμένης καταβολής** κερδών- επιστροφής εισφορών: με έμμεσους τρόπους (π.χ. επιζήμιες συμβάσεις, υπέρογκες αμοιβές για υπηρεσίες), π.χ. εγγύηση απόδοσης μετοχών.

Διάθεση κερδών (άρθ. 158-163):

- Καταρχήν γενικό δικαίωμα στα κέρδη: σημαντικότερο περιουσιακό δικαίωμα
- Ανάλογα με το ποσοστό μ.κ. που εκπροσωπεί η μετοχή
- Απαίτηση για καταβολή κερδών (μερίσματος) μετά την έγκριση χρηματοοικ. Καταστάσεων από ΓΣ και απόφαση περί διανομής (άρθ. 160 παρ. 2) (Ενώ για διάθεση κερδών με την μετοχική ιδιότητα)

- Καταβολή εντός 2 μηνών από απόφαση (άρθ. 160 παρ. 3).
- Απαίτηση για καταβολή → ελεύθερα μεταβιβάστη

Πώς γίνεται:

- Υποχρεωτική διανομή ελάχιστου μερίσματος (35% επί των καθαρών κερδών, μείωση μέχρι 10%, καθόλου με πλειοψηφία 80% – άρθ. 161)
- Αφαιρούνται από έσοδα: πιστωτικά κονδύλια → τακτικό αποθεματικό → ελάχιστο μέρισμα → τα υπόλοιπα κέρδη, όπως προβλέπει καταστατικό ή απόφαση ΓΣ.
- Ελάχιστο μέρισμα : μπορεί και κεφαλαιοποίηση με μετοχές (παρ. 3) ή τίτλους ημεδαπών ή αλλοδαπών εταιρειών (παρ. 4) – αυξημένη απαρτία & πλειοψηφία
- Υπόλοιπα κέρδη: π.χ. διανομή ή έκτακτο αποθεματικό, ή παρ. 3 & 4 με απλή πλειοψηφία και απαρτία

****Κάθε απόφαση διανομής κερδών μπορεί να πορσβληθεί ως καταχρηστική άρθρο 137παρ2.**

➤ Αντίστροφα:

- Απαγορεύεται η διανομή κερδών αν, ύστερα από τη διανομή, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων θα γίνει κατώτερο από το ποσόν του κεφαλαίου προσαυξημένου κατά τα αποθεματικά, τα πιστωτικά κονδύλια, κλπ. (άρθρο 159 –αρνητική χροιά)
- Εισάγεται ρητός κανόνας επιστροφής παράνομα εισπραχθέντων ποσών (άρθ. 163).

■ Αποθεματικά – εννοιολογική αποσαφήνιση

- **Τακτικά:** υποχρεωτικά – αφαίρεση 5% τουλάχιστον από τα κέρδη κάθε εταιρικής χρήσης μέχρι το 1/3 μ.κ. (άρθ. 158) – προηγείται της καταβολής ελάχιστου μερίσματος – κάλυψη ζημιών
- **Εκτακτα:** μη υποχρεωτικά – από κέρδη μετά την καταβολή ελάχιστου μερίσματος (άρθ. 160 παρ. 2δ) – κανόνας η καταστατική πρόβλεψη, για την κάλυψη χρηματικών αναγκών εταιρείας
- **Αφανή:** η περιουσιακή κατάσταση της εταιρείας εμφανίζεται στον ισολογισμό χειρότερη από αυτή που είναι (π.χ. διόγκωση παθητικού, υποτίμηση στοιχείων ενεργητικού)

■ Ευθύνη μελών ΔΣ έναντι εταιρικών δανειστών

- Όχι άμεση ευθύνη για μη ικανοποίηση από εταιρεία λόγω πλημμελούς διοίκησης – οργανική σχέση μόνο με εταιρεία (βλ. όμως και ΑΚ 71)
- Άρθ. 98 ΠτΚ (πλέον άρθ. 127 Ν. 4738/2020 – νέος ΠτΚ) –εκτός ύλης
- ευθύνη λόγω παρέλκυσης ή πρόκλησης πτώχευσης
- Αφορά μέλη ΔΣ – και μετόχους ασκούντες επιρροή
- Θεμελιώνει προσωπική ευθύνη έναντι εταιρικών δανειστών
- Παρέλκυση: μη υποβολή αίτησης πτώχευσης εντός 30 ημ. από παύση πληρωμών – ελαφρά αμέλεια αρκεί για την θεμελίωση αξίωσης αποζημίωσης – προϋποθέτει κήρυξη πτώχευσης
- αφορά ζημία που προκύπτει από το χρόνο που θα έπρεπε να υποβληθεί η αίτηση πτώχευσης και μετά
- Άρθ. 127: και νέους πιστωτές /απόπειρα αποφυγής αφερεγγυότητας

- Πρόκληση: ευθύνη για κακοδιαχείριση, εσφαλμένες επιχειρηματικές αποφάσεις και επιτόλαιη ανάληψη κινδύνων (π.χ. ζημιογόνες συμβάσεις, υποκεφαλαιοδότηση)
- απαιτείται δόλος ή βαριά αμέλεια
- αυστηρότερος έλεγχος θα συνιστούσε παρέμβαση στην επιχειρηματική κρίση
- Αμφότερες περιπτώσεις εξωτερικής ευθύνης
- Δεν τυγχάνει εφαρμογής ο BJR (αμφ.)
- Ευθύνη του (κυριαρχούντος) μετόχου έναντι των δανειστών
 Κατ'αρχήν ο μέτοχος δεν ευθλυνεται, άρα δεν μπορεί δανειστής να στραφεί εναντίον του (αρχή του χωρισμού).
- Άρση αυτοτέλειας νομικού προσώπου
- Κατάχρηση θεσμού, 281ΑΚ
- Σύνηθες στις μονοβάπορες εταιρείες, αλλά μόνη η χρησιμοποίηση νομικού προσώπου δεν αρκεί
- Η αρχή της εταιρικής αυτοτέλειας υποχωρεί μόνο όταν η επίκληση της διαφορετικής προσωπικότητας χρησιμεύει για να νομιμοποιηθεί αποτέλεσμα αντίθετο προς τους κανόνες της καλής πίστης · τούτο, κατά τη νομολογία (**ΑΠΟΛ 2/2013**), συμβαίνει κυρίως στις περιπτώσεις που ο κυρίαρχος μέτοχος ή εταίρος χρησιμοποιεί τη νομική προσωπικότητα για να καταστρατηγήσει το νόμο, ή για να προκαλέσει με δόλο ζημία σε τρίτο, ή για να αποφευχθεί η εκπλήρωση είτε ατομικών είτε εταιρικών του υποχρεώσεων που δημιουργήθηκαν καθ' υπέρβαση των πραγματικών ατομικών η εταιρικών του δυνατοτήτων.
- Π.χ. ανεπαρκής κεφαλαιοδότηση (χρηματοδότηση με δάνεια)
- Π.χ. σύγχυση εταιρικής με ατομική περιουσία
- Π.χ. εκπλήρωση συναλλαγών με παρένθετο πρόσωπο την εταιρεία
- Π.χ. εταιρεία χωρίς εταιρική οργάνωση, δεν έχει αναπτύξει επιχειρηματική δράση
- *Ad hoc* άρση εταιρικού πέλλου
- Υπό συγκεκριμένες και αυστηρές προϋποθέσεις
- **Εις ολόκληρον ευθύνη κυριαρχούντος μετόχου και εταιρείας**

■ Ευθύνη του (κυριαρχούντος) μετόχου έναντι των λοιπών μετόχων

- Υποχρέωση πίστης- παράλειψη ιδιοτελούς άσκησης δικαιωμάτων διοίκησης – *fiduciary duties* (απαγόρευση εκμετάλλευσης επιρροής)
- Καταχρηστική συμπεριφορά – 281ΑΚ
- Υποχρέωση εταιρικής αλληλεγγύης (747ΑΚ)- αμφ.
- Υποχρέωση μειοψηφίας; Ίσως, σε ακραίες περιπτώσεις «παρεμπόδισης λειτουργίας»;
- Συνέπεια: υποχρέωση αποζημίωσης της εταιρείας
- Την ασκεί το δ.σ., ή σε περίπτωση αδράνειας κάθε μέτοχος (αμφ)
- Διορισμός ειδικών εκπροσώπων για άσκηση αγωγής (69ΑΚ)

Αθανασίου, 18.01.2021

Μετοχές και άλλοι τίτλοι

■ Η ΑΕ μπορεί να εκδίδει τα ακόλουθα **είδη τίτλων** (άρθ. 33):

- Μετοχές.
- Ομολογίες (άρθ. 59 επ.)
- Τίτλους κτήσης μετοχών (*warrants* – άρθ. 56 επ.). νέος νόμος
- Ιδρυτικούς τίτλους (άρθ. 75 επ.)
- Άλλους τίτλους (βάσει ειδικών διατάξεων).
- *Σύνθετους και υβριδικούς τίτλους* (;) – παρ. 3

■ *Numerous clausus* – κλειστός αριθμός

- Οι ανωτέρω τίτλοι μπορούν να εκδίδονται και σε ειδικότερες κατηγορίες και εν συνεχεία τίτλοι της ίδιας κατηγορίας να εκδίδονται σε επιμέρους σειρές: **Είδος τίτλου > Κατηγορία > Σειρά**

Αρχή του «αδιαίρετου του τίτλου» (άρθ. 33 **παρ. 4**), με δυνατότητα εξαίρεσης (παρ. 5)

➤ **Κατηγορίες μετοχών (περιοριστικά)**

- Κοινές μετοχές (άρθ. 34, πλέον –νέος νόμος - μόνο **ονομαστικές** – άρθ. 40)
- *Προνομιούχες* μετοχές (άρθ. 38)
- *Δεσμευμένες* μετοχές (καταστατική πρόβλεψη - άρ. 43)
- *Εξαγοράσιμες* μετοχές (άρθ. 39)
- Αποσβεσμένες μετοχές - «Μετοχές επικαρπίας» (άρθ. 32)

▪ **Κοινές μετοχές**

- ✓ Τμήμα μ.κ.
- ✓ Ενσωματώνει μετοχική σχέση (άρθ. 34)
- ✓ Συμμετοχικό αξιόγραφο-Τρίτη κατηγορία αξιογράφων· σε αντίθεση με το χρηματόγραφο η μετοχή δεν ενσωματώνει μόνο περιουσιακά δικαιώματα-χρηματική αξίωση- αλλά και δικαιώματα συμμετοχής (ψηφου κτλ) (μεγάλης εμπορευσιμότητας)
- ✓ Κοινές: είναι ο κανόνας, κάθε εταιρεία τουλάχιστον μία κοινή μετοχή (άρθ. 37).
- **Κατάργηση ανωνύμων μετοχών** (από 1.1.2020)– πρόβλεψη μόνο ονομαστικών μετοχών (βλ. και άρθ. 184) → Καταπολέμηση νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές ενέργειες
- **Ονομαστικές:** με εγγραφή σε ειδικό βιβλίο της εταιρείας – έναντι τρίτων μέτοχος είναι ο εγγεγραμμένος (άρθ. 40 παρ. 2)
- **Άυλες:** με καταχώριση στο μητρώο όπου τηρούνται οι κινητές αξίες (υποχρεωτικώς οι εισηγμένες, δυνητικώς οι μη εισηγμένες)

Αξία/ τιμή των μετοχών:

- *Ονομαστική τιμή:* ως τμήμα του μ.κ. (άθροισμα μετοχών στην ονομαστική τους αξία=μ.κ.)

Από 0,04 έως 100 ευρώ, κοινή για όλες, εκτός αν ανήκουν σε άλλη σειρά ή κατηγορία

- *Εσωτερική:* ως τμήμα εταιρικής περιουσίας
- *Τρέχουσα:* η αξία της μετοχής στην αγορά
- *Χρηματιστηριακή:* η αξία της μετοχής σε οργανωμένη αγορά

**μπορεί να διαφοροποιείται ονομαστική τιμή από εσωτερική ως πηλίκο από διαφορετικό διαιρέτη (μ.κ. και εταιρική περιουσία αναλόγως)*

**τρέχουσα αξία ενέχει μία προβολή στο μέλλον (συγκριτικά με εσωτερική)*

Ειδικές κατηγορίες:

- Προνομιούχες μετοχές → άρθ. 38 (πρβλ. 3 κν 2190/20)
 - Εξαίρεση στην αρχή της ισότητας, **με πρόβλεψη στο καταστατικό**
 - Κυρίως για προσέλκυση επενδυτών (είτε κατά την σύσταση, είτε με αύξηση μ.κ.)
 - **Μόνο περιουσιακά προνόμια** – έμφαση στην καταστατική αυτονομία
 - Μορφές προνομίων (υπό την προϋπόθεση ότι δεν θίγεται δεσμευμένη περιουσία):
 - ❖ Μερική ή ολική απόληψη μερίσματος κατά προτεραιότητα
 - ❖ Προνομιακή συμμετοχή στο προϊόν της εκκαθάρισης ή της μείωσης του κεφαλαίου
 - ❖ Προνομιακή καταβολή μερίσματος, ακόμη για χρήσεις χωρίς διανομή (σωρευτικό μέρισμα)
 - ❖ Σταθερό μέρισμα ή εν μέρει συμμετοχή στα εταιρικά κέρδη (*tracking shares*) – από συγκεκριμένες δραστηριότητες
 - ❖ Δικαίωμα απόληψης τόκου με ή χωρίς συμμετοχή στα κέρδη από ορισμένη εταιρική δραστηριότητα
 - ❖ Άλλα καταστατικά προνόμια
 - ❖ Προνομιούχες μετοχές της ίδιας σειράς έκδοσης παρέχουν τα ίδια προνόμια.

Κατηγορίες προνομιούχων μετοχών:

- Προνομιούχες με δικαίωμα ψήφου (παρ. 4)
- Προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου - δεν προσμετρώνται για απαρτία-πλειοψηφία- ναι στο δικαίωμα συμμετοχής (άρθ. 124 παρ.1)
 - μεταξύ μετοχών & ομολογιών: *ποιες είναι οι διαφορές;*
- Προνομιούχες με περιορισμένο δικαίωμα ψήφου (σε ορισμένα θέματα)
- Προνομιούχες μετατρέψιμες (σε κοινές ή σε άλλη κατηγορία προνομιούχων – παρ. 3) – επέρχεται υποχρεωτικά ή με ατομική άσκηση δικαιώματος

- Προνόμια σταθερά κατά την διάρκεια της χρήσης (παρ. 5) – αλλά καταργούνται ή περιορίζονται με απόφαση της συνέλευσης των προνομιούχων με πλειοψηφία 2/3 (παρ.8)
- **Εξαγοράσιμες μετοχές (redeemable shares) – άρθ. 39:**
 - εκδίδονται κατά την αύξηση κεφαλαίου, με ή χωρίς δικαίωμα ψήφου, κοινές ή προνομιούχες
 - δίνουν στην εταιρεία το δικαίωμα εξαγοράς τους, εφόσον προβλέπεται στο καταστατικό (άρθ. 39)
 - Υβριδική μορφή χρηματοδότησης
 - Εξαγορά με δήλωση εταιρείας ή μετόχου (εφόσον υπάρχουν ποσά προς διανομή)
 - προϋποθέσεις εξαγοράς - το ποσό εξαγοράς προέρχεται από αποθεματικά ή κέρδη & οι μετοχές πρέπει να έχουν εξοφληθεί (παρ. 3)
 - *Μη διακριτική άσκηση* εκ μέρους της εταιρείας, εκτός αν τούτο επιβάλλει το εταιρικό συμφέρον
- **Δεσμευμένες μετοχές**
 - Κανόνας: ελευθέρως μεταβιβάστο των μετοχών (ευκολότερο πρακτικά σε εισηγμένες εταιρείες απί ότι σε μη εισηγμένες)
 - Ονομαστικές μετοχές: **συμφωνία + παράδοση**+ καταχώριση στο βιβλίο μετόχων (άρθ. 41 παρ. 2) (για ανώνυμες μετοχές αρκούσε συμφωνία και παράδοση.) Στην ουσία μεταξύ μεταβιβάζοντος και αποκτούντος αρκούσε η συμφωνία και η παράδοση, για την εταιρεία δεν νοείται μεταβίβαση άνευ καταχωρήσεως.
 - Για μετοχές που τηρούνται σε ΚΑΤ, μεταβίβαση από καταχώριση στους εν λόγω λογαριασμούς
 - Δυνατότητα καταστατικής πρόβλεψης περί δέσμευσης των μετοχών
 - Μορφές δέσμευσης (άρθ. 43):
 - ✓ Εισαγωγή προσωπικών στοιχείων στην α.ε.
 - ✓ Έγκριση μεταβίβασης από εταιρεία (ΓΣ ή ΔΣ) – κατ'ελεύθερη (μη καταχρηστική- άρθρο137παρ2περβ, ΑΚ281) κρίση- καταστατικό μπορεί να προβλέπει λόγους άρνησης
 - ✓ Δικαίωμα προτίμησης υφιστάμενων μετόχων –καταστατικές συμφωνίες(ισχύς έναντι όλων)
 - ✓ Υπόδειξη αποκτώντος από την εταιρεία
 - ✓ Καταστατικός ορισμός προθεσμίας ή εξαγοράς από εταιρεία
 - ✓ Δυνατές και **ενοχικές συμφωνίες** δικαιώματος προαίρεσης με καταχώριση στο βιβλίο μετόχων ή στο μητρώο (για άυλες) (άρθ. 44).

■ **Ιδρυτικοί τίτλοι:**

- Δεν ενσωματώνουν μετοχική σχέση – βάσει καταστατικής πρόβλεψης
- Ενσωματώνουν ενοχικά δικαιώματα (συμμετοχή στα κέρδη)
- Μεταβιβάζονται όπως οι μετοχές
- Η ΓΣ δεν μπορεί να τους θίξει χωρίς συγκατάθεση
 - ❖ Κοινοί ιδρυτικοί: κατά την σύσταση της ΑΕ, ως αμοιβή σε όλους ή μερικούς εκ των ιδρυτών για υπηρεσίες κατά τη σύσταση εταιρείας- έως 1/10 των προς έκδοση μετοχών - δικαίωμα απολήψεως μέχρι $\frac{1}{4}$ στα καθαρά κέρδη μετά το μέρισμα (άρθ. 75)
 - ❖ δυνατότητα εξαγοράς από την εταιρεία μετά την παρέλευση 10ετίας.
 - ❖ Εξαιρετικοί ιδρυτικοί: κατά την σύσταση ή λειτουργία της ΑΕ, ανταλλακτικός χαρακτήρας – ως ανταμοιβή μετόχων ή τρίτων για την παραχώρηση στην εταιρεία αντικειμένων – συμμετοχή στα κέρδη χωρίς περιορισμούς – για την έκδοση απαιτείται απόφαση ΓΣ (2/3) + έκθεση αποτίμησης (άρθ. 76)

■ **Τίτλοι κτήσης μετοχών (Warrants) – άρθ. 56επ.**

- Προβλέπονται για πρώτη φορά – για χρηματοδότηση
- Ονομαστικό αξιόγραφο, εκδίδεται από ΑΕ & ενσωματώνει διαπλαστικό δικαίωμα απόκτησης εκδιδόμενων μετοχών σε προκαθορισμένη τιμή & προθεσμία
- Επέρχεται αύξηση του μ.κ.
- Απόφαση καταστατικής ΓΣ (παρ. 1) + δημοσιότητα (παρ. 5)
 - Άλλως η ΓΣ (με απλή απαρτία & πλειοψηφία) ή το ΔΣ με τις προϋποθέσεις των παρ. 1 & 2 του άρθ. 24 (5ετία από την σύσταση) – παρ. 2
 - Στην απόφαση ορίζονται χρόνος, τρόπος και τίμημα έκδοσης τίτλων, τρόπος καταβολής, προθεσμία άσκησης δικαιωμάτων, κατηγορία και αριθμός εκδιδόμενων μετοχών, αξία αυτών ή τρόπο υπολογισμού της, κλπ – παρ. 3
- Συμβατική σχέση (σύμφωνο προαίρεσης) → εν δυνάμει μέτοχοι
- Παροχή δικαιώματος προτίμησης υπέρ των (κατά τον χρόνο έκδοσης των τίτλων) μετόχων

■ **Ομολογίες: τρόπος χρηματοδότησης ΑΕ**

■ **Ομολογίες (bonds): ομολογιακό δάνειο – άρθ. 59 - 74**

- Ομολογία: αξιόγραφο που ενσωματώνει έντοκη απαίτηση κατά της εταιρείας (άρθ. 59 παρ. 1)
- Δεν ενσωματώνει μετοχικά δικαιώματα
- Το ομολογιακό δάνειο διαιρείται σε τμήματα ίσης αξίας, καθένα από τα οποία αποτελεί την ονομαστική αξία μίας ομολογίας

- Διεύρυνση έννοιας: δεν αίρεται ο χαρακτήρας ακόμη κι αν αναληφθεί από ένα πρόσωπο ή συγκεντρωθούν όλες οι ομολογίες σε ένας ομολογιούχο ή ενσωματωθεί το δάνειο σε μία ομολογία
- Μέθοδος χρηματοδότησης- όχι επαρκώς διαδεδομένη – ατομική κάλυψη ή δημόσια προσφορά
- Δικαιώματα ομολογιούχων καθορίζονται στους όρους του ομολογιακού δανείου
- N. 3156/2003: καθεστώς ομολογιούχων → συνέλευση ομολογιούχων (άρθ. 63) – εκπρόσωπος ομολογιούχων (πιστωτικό ίδρυμα - άρθ. 64επ.) - χωριστή περιουσία από καταθέσεις
- Έκδοση ομολογιακού δανείου: απόφαση ΔΣ (με επιφύλαξη αντίθετης πρόβλεψης νόμου ή καταστατικού) – πράξη διαχείρισης, άρθ. 59 παρ. 2
- Ονομαστικές ή ανώνυμες / ενσώματες ή άυλες – άρθ. 59 παρ. 5
 - Οι μετατρέψιμες σε μετοχές: υποχρεωτικά ονομαστικές
 - **Πώς μεταβιβάζονται;** Συμφωνία+παράδοση;;;

Οι ομολογιούχοι δανειστές είναι μέτοχοι, ναι ή όχι και γιατί; Αν όχι, τότε τι είναι; Όχι. Δεν είναι μέτοχοι, είναι εταιρικοί δανειστές, άρα τρίτοι.

-Κατηγορίες ομολογιακών δανείων (άρθ. 69-72 & άρθ. 6-9 ν. 3156/2003), με ή χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις (άρθ. 73):

- **Κοινό ΟΔ** (άρθ. 69): δικαίωμα απόληψης τόκου κατά την διάρκεια ή την λήξη του
- **ΟΔ με ανταλλάξιμες ομολογίες** (άρθ. 70-71) – μερική ή ολική εξόφληση με μεταβίβαση άλλων ομολογιών/μετοχών/τίτλων της εκδότριας ή άλλων εκδοτών)
- **ΟΔ με δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη** (άρθ. 72 - πέραν του τόκου – απόφαση ΓΣ με απλή απαρτία/πλειοψηφία)
- **ΟΔ με μετατρέψιμες ομολογίες** (άρθ. 71): **Δικαίωμα** μετατροπής σε μετοχές (*convertible bonds*) ή **υποχρέωση** μετατροπής σε μετοχές βάσει των όρων του ΟΔ (*mandatory convertible bonds*) - κεφαλαιοποίηση χρεών
 - Υποχρεωτικά ονομαστικές
 - Ποια είναι τα πλεονεκτήματα;
 - Απόφαση καταστατικής ΓΣ για έκδοση ΟΔ με μετατρέψιμες ομολογίες (παρ. 1^α) + δημοσιότητα

- Άλλως η ΓΣ (με απλή απαρτία & πλειοψηφία) ή το ΔΣ με τις προϋποθέσεις των παρ. 1 & 2 του άρθ. 24 (5ετία από την σύσταση) – παρ. 1β
- Στην απόφαση ορίζονται χρόνος, [τρόπος άσκησης δικαιώματος], τιμή ή λόγος μετατροπής, εύρος (παρ. 1γ)
- Με την μετατροπή → αύξηση μ.κ. χωρίς τροποποίηση του καταστατικού
- Το ΔΣ διαπιστώνει την αύξηση και αναπροσαρμόζει το ύψος του μ.κ. στο άρθρο του καταστατικού
- “*Stapling*”: σύζευξη περισσότερων τίτλων, ταυτόχρονη έκδοση, απόκτηση ή και εκποίηση από κοινού.
- “*Stripping*” : χωριστή διάθεση – τιτλοποίηση δικαιωμάτων κινητής αξίας – αρχή αδιαιρέτου ως ενδοτικό δίκαιο (π.χ. χωριστή διάθεση δικαιώματος απόληψης κερδών για 5 έτη).

Αθανασίου, 25.01.2021

Χρηματοδότηση Α.Ε.

■ Αυτοχρηματοδότηση

- Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με νέες εισφορές
- Ίδια κεφάλαια

□ Δανεισμός (αλλότρια κεφάλαια)

- Τραπεζικός
- Ομολογιακό δάνειο
- Ονομαστική υποκεφαλαιοδότηση (δάνεια από μετόχους)
- Ενδιάμεση χρηματοδότηση (π.χ. μετατρέψιμες ομολογίες)
- Τιτλοποίηση απαιτήσεων (*securitization*)

- Αύξηση μ.κ.: βασικός τρόπος χρηματοδότησης
- Άρθ. 23-28
- Καλύτερος από δάνειο. Γιατί; Στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου τα χρήματα πάνε στην εταιρεία(όχι στους μετόχους). Αυξάνεται έτσι η εταιρική περιουσία. Δεν επιστρέφεται ωστόσο. Δεν καθίσταται η εταιρεία οφειλέτης. Αλλά στα κέρδη αυξάνεται το όριο που πρέπει να υπερβούν εφόσον το μετοχικό κεφάλαιο γράφεται στο παθητικό.
- Αύξηση εταιρικής περιουσίας, μεγαλύτερη φερεγγυότητα, μεγαλύτερη προστασία δανειστών
- Πώς επηρεάζει τα κέρδη; αυξάνεται το όριο που πρέπει να υπερβούν τα κέρδη εφόσον το μετοχικό κεφάλαιο γράφεται στο παθητικό, απαιτούνται δηλαδή περισσότερα κέρδη.
- Ποιους κινδύνους έχει για μειοψηφία; Εκδίδονται νέες μετοχές, άρα κίνδυνος αλλαγής ποσοστού μετοχής, αλλαγές δηλαδή στην μετοχική σύνθεση.
- Σημασία του **δικαιώματος προτίμησης**

- *Αύξηση μ.κ. : Πραγματική– ονομαστική*
- **Ονομαστική:** χωρίς αύξηση εταιρικής περιουσίας
- **Πραγματική :** με ισόποση αύξηση εταιρικής περιουσίας
- Δύο μέθοδοι για πραγματική αύξηση: Καταβολή εισφορών & κεφαλαιοποίηση κερδών
- Συνηθέστερη η καταβολή εισφορών
- Προϋποθέτει ότι έχει πλήρως αποπληρωθεί το κεφάλαιο
- Δύο τεχνικές: έκδοση νέων μετοχών ή αύξηση ονομαστικής αξίας
- Τακτική αύξηση: με απόφαση καταστατικής ΓΣ + τροποποίηση καταστατικού
- Εκτακτη αύξηση: με απόφαση απλής ΓΣ ή ΔΣ – με τροποποίηση καταστατικού

➤ *A.1. Πραγματική αύξηση με καταβολή εισφορών*

- Κατά κανόνα *τακτική* (με απόφαση καταστατικής ΓΣ, τροποποίηση καταστατικού, δημοσιότητα) – απαιτείται έγκριση κάθε κατηγορίας μετοχών – άρθ. 23
- Μπορεί και *έκτακτη* (άρθ. 24 - συνιστά τροποποίηση καταστατικού αλλά δεν υπόκειται σε διοικητική έγκριση, παρ. 4), μερικά ή ολικά με έκδοση νέων μετοχών. Αρμόδια όργανα με περιορισμούς:
 - Είτε η **συνήθης ΓΣ** (ρήτρα καταστατικού, εντός 1^{ης} πενταετίας, μέχρι το 8πλάσιο του α.μ.κ.) – παρ. 2. + δημοσιότητα
 - Είτε το **ΔΣ** (ρήτρα καταστατικού, εντός 1^{ης} πενταετίας, πλειοψηφία 2/3 μελών, μέχρι το 3πλάσιο του α.μ.κ.) – παρ.1α
 - Είτε το **ΔΣ** (εξουσιοδότηση από ΓΣ *με ποια ποσοστά*; (άρθρο130παρ3), προθεσμία πενταετίας, μέχρι το τριπλάσιο του μ.κ. κατά την χορήγηση της εξουσιοδότησης, δυνατότητα ανανέωσης εξουσιοδότησης) – παρ. 1β&γ + δημοσιότητα απόφασηςΓΣ
- Αύξηση συντελείται με απόφαση αρμοδίου οργάνου & καταχώριση στο ΓΕΜΗ
- Ανάλυση νέων μετοχών – κάλυψη αύξησης (γεννάται η μετοχική σχέση)
- Από μετόχους- τρίτους- δημόσια προσφορά
- *Καταβολή* αξίας εντός της ορισθείσας προθεσμίας (14 ημέρες – 4 μήνες) – άρθ. 20 παρ. 2 → άσκηση μετοχικών δικαιωμάτων
- *Πιστοποίηση* καταβολής (εντός 1 μήνα από την λήξη προθεσμίας καταβολής) – άρθ. 20 παρ.6
- Δυνατότητα μερικής κάλυψης της αύξησης του μ.κ. - άρθ. 28
 - Εφόσον υπάρχει ρητή πρόβλεψη στην απόφαση για την αύξηση
 - Δυνατότητα μερικής καταβολής – άρθ. 21 παρ. 1

➤ *Δικαίωμα προτίμησης - άρθ. 26 (ρύθμιση για την προστασία μετόχων μειοψηφίας)*

- ✓ Δικαίωμα (όχι υποχρέωση) περιουσιακό και μεταβιβάστο
- ✓ Προς υφιστάμενους μετόχους ανάλογα με την συμμετοχή τους στο μ.κ.
- ✓ Αφορά νέες μετοχές (ενδεχομένως ανά κατηγορίες) ή μετατρέψιμες ομολογίες

- ✓ Μέχρι την αρχική συμμετοχή τους στο μ.κ. (κάτοχοι μετατρέψιμων ομολογιών δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής)
- ✓ Εντός προθεσμίας που ορίζει το αρμόδιο όργανο (όχι μικρότερη 14ημ) – παρ. 2
- ✓ Πρόσκληση & δημοσιότητα (εκτός αν καθολική συμμετοχή, παρ.5)
- ✓ *Μη ανάληψη*: οι μετοχές διατίθενται από ΔΣ σε τιμή όχι κατώτερη από αυτή που καταβάλλουν οι υφιστάμενοι μέτοχοι (παρ. 4)
- ✓ *Αν οι μετοχές διατεθούν σε τρίτους πριν την λήξη προθεσμίας;*
- ✓ Δικαίωμα προτίμησης «β' βαθμού» (παρ. 4)
- ✓ Κατ' αρχήν σε περιπτώσεις αύξησης με χρηματικές εισφορές (παρ. 1)
- ✓ Δυνατή η αύξηση με εισφορά σε είδος (π.χ. συμψηφισμός απαίτησης)
- ✓ Δυνατός ο *περιορισμός ή αποκλεισμός* δικαιώματος προτίμησης για συγκεκριμένη αύξηση μ.κ. υπό αυστηρές προϋποθέσεις - άρθ. 27.
 - ✓ Απόφαση καταστατικής ΓΣ
- ✓ Σε περιπτώσεις έκτακτης αύξησης του μ.κ. (άρθ. 24), το καταστατικό ή η ΓΣ, που παρέχουν την εξουσία αύξησης του μ.κ., δύνανται να παρέχουν την εξουσία περιορισμού ή αποκλεισμού του δικαιώματος προτίμησης στην ΓΣ ή το ΔΣ (με πλειοψηφία 2/3) – παρ. 4
 - ✓ Γραπτή έκθεση ΔΣ με αιτιολογία και προτεινόμενη τιμή
- *A.2. Πραγματική αύξηση με κεφαλαιοποίηση κερδών*
 - ✓ Μπορεί να αναφέρεται στο πρώτο μέρισμα ή στα εναπομείναντα κέρδη
 - ✓ Απόφαση γ.σ. με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία για το ελάχιστο μέρισμα (άρθ. 161 παρ.3)
 - ✓ Απλή απαρτία και πλειοψηφία για τα εναπομείναντα κέρδη (161 Παρ. 5)
 - ✓ Αντί να λάβουν κέρδη, οι μέτοχοι λαμβάνουν μετοχές
- *B. Ονομαστική αύξηση κεφαλαίου*
 - ✓ Δεν ρυθμίζεται
 - ✓ Ως λογιστικό μέγεθος – δεν εισέρχονται νέα περιουσιακά στοιχεία
 - ✓ Αναπροσαρμογή στην μεγαλύτερη αξία της εταιρικής περιουσίας λόγω εμφανών ή αφανών αποθεματικών
 - ✓ Βλ. π.χ. μετοχές υπέρ το άρτιο - κεφαλαιοποίηση (άρθ. 35παρ.3)

- ✓ ΓΣ - Συνήθης απαρτία και πλειοψηφία + δημοσιότητα
- ✓ Έκδοση νέων μετοχών στους υφιστάμενους μετόχους
- ✓ Ratio ?

Μείωση μετοχικού κεφαλαίου

■ **Πραγματική & ονομαστική**

- Κατά κανόνα λογιστική – για να διευκολυνθεί διανομή κερδών
- Εξυγιαντικά: λογιστική μείωση & πραγματική αύξηση – γιατί δεν αρκεί μόνο το ένα;
- Δεν μπορεί να κατέλθει κάτω του ελάχιστου νομίμου ορίου (άρθ. 29 παρ. 2 και άρθ. 15)
- Απόφαση ΓΣ με αυξημένη απαρτία / πλειοψηφία (κατά κανόνα – παρ. 1)
- Πάντα με τροποποίηση του καταστατικού + δημοσιότητα (παρ. 4)
- Υπό την έγκριση των επιμέρους θιγόμενων κατηγοριών μετοχών (παρ. 5, 6).
- Περισσότερες μέθοδοι (μείωση ονομαστικής αξίας, αγορά και ακύρωση ιδίων μετοχών, έκδοση πολλαπλών τίτλων χαμηλότερης αξίας κλπ)

■ **Απόσβεση κεφαλαίου – μετοχές επικαρπίας(αποσβεσμένες) (άρθ. 32)**

- Μερική ή ολική
- Όταν η εταιρεία έχει πολλά κέρδη
- Επιστροφή στους μετόχους από αδέσμευτη εταιρική περιουσία
- *Άρα ποια η διαφορά από μείωση κεφαλαίου;* Η μείωση κεφαλαίου συμβαίνει όταν η εταιρεία δεν έχει κέρδη, αντιθέτως στην απόσβεση η εταιρεία έχει πολλά κέρδη. Στην απόσβεση επιστρέφονται χρήματα στους μετόχους.
- Με απόφαση καταστατικής ΓΣ- εκτός αν άλλως προβλέπεται
- Επιστροφή μέρους ή όλης ονομαστικής αξίας μετοχής-
- Διατηρούνται μετοχικά δικαιώματα πλην επιστροφής εισφοράς σε εκκαθάριση & συμμετοχή στο ελάχιστο μέρος
- Νέοι τίτλοι- αποσβεσμένες μετοχές ή μετοχές επικαρπίας
- *Ποια η διαφορά από δικαίωμα επικαρπίας σε μετοχές; Μετοχή επικαρπίας-/ επικαρπία επί μετοχή, άρθρο 32, ψήφος κυρίου μετοχής και ψήφος επικαρπωτή αντίστοιχα.*

Δικαίωμα μειοψηφίας για εξαγορά μετοχών μειοψηφίας

- Δικαίωμα μειοψηφίας να ζητήσει την εξαγορά των μετοχών της από την εταιρεία (**άρθ. 45**): όταν η παραμονή καθίσταται ιδιαίτερα ασύμφορη - δεν ισχύει στις εισηγμένες
- Άσκηση αγωγής για εξαγορά μετοχών από την εταιρεία (δεν είναι καθαυτό δικαίωμα μειοψηφίας) εντός 3μήνου
- *Προϋποθέσεις:*
 - Μειοψηφία που *αντιτάχθηκε* σε απόφαση ΓΣ για:
 - (α) Μεταφορά έδρας σε άλλο κράτος
 - (β) Εισαγωγή περιορισμών στη μεταβίβαση μετοχών
 - (γ) Αλλαγή εταιρικού σκοπού
 - (δ) Άλλους λόγους που προβλέπει το καταστατικό
 - Αντάλλαγμα και όροι καταβολής καθορίζονται από το δικαστήριο
 - Πρέπει να είναι εύλογο και να ανταποκρίνεται στην αξία μετοχών
 - Δυνατότητα του Δικαστηρίου να διατάξει πραγματογνωμοσύνη
 - Αν το αντάλλαγμα δεν ικανοποιεί μέτοχο, μπορεί να αρνηθεί την εξαγορά
 - Αν εξαγορά δεν ολοκληρωθεί εντός ταχθείσας προθεσμίας, ενδεχόμενη λύση εταιρείας

Δικαίωμα μειοψηφίας για εξαγορά μετοχών από πλειοψηφούντα μέτοχο

- **Sell-out** – **άρθ. 46**
(**διαφορά άρθρων 45 και 46**- αγορά απο εταιρεία και από μέτοχο αντιστοίχως)
- *Προϋποθέσεις:*
 - Μη εισηγμένες
 - Συγκέντρωση ποσοστού 95% σε έναν μέτοχο (συμπεριλαμβανομένων των ποσοστών συνδεδεμένων και συγγενών)
 - Άσκηση αγωγής εντός 5ετίας

- *Ratio*: Ο κίνδυνος καταπίεσης της μειοψηφίας
- Δεν απαιτείται όμως απόδειξη κινδύνου
- Αντίστοιχο δικαίωμα παρέχεται και στις εισηγμένες α.ε. με ν. 3461/2006 (για ποσοστό 90%)
- ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΕΞΟΔΟ /ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ ΕΤΑΙΡΟΥ ΣΤΗΝ Ο.Ε.

➤ **Squeeze-out** - εξαγορά της μειοψηφίας από την πλειοψηφία χωρίς τη συγκατάθεσή της (κύρια διαφορά με άρθρο 46!-όπου η εξαγορά επιδιώκεται από την μειοψηφία)

- άρθ. 47
- Αποκλεισμός μειοψηφίας
- Προϋποθέσεις:
- Ποσοστό 95%
- Εντός 5 ετών από την απόκτηση του ποσοστού
- Έλεγχος προϋποθέσεων και προσδιορισμός ανταλλάγματος από το δικαστήριο – κατά την εκουσία δικαιοδοσία
- Συνυποβολή έκθεσης πραγματογνωμοσύνης από αιτούντα μέτοχο
- Παρακατάθεση ανταλλάγματος και δημόσια δήλωση (ή ατομική αν τα στοιχεία μετόχων μειοψηφίας είναι γνωστά)
- Δημοσιότητα και καταχώριση δήλωσης στο ΓΕΜΗ. Από καταχώριση, επέρχεται αυτοδικαίως η μεταβίβαση και οι μέτοχοι μπορούν να εισπράξουν αντάλλαγμα
- Τυχόν ένδικα μέσα δεν κωλύουν μεταβίβαση
- Παρέχεται και στις εισηγμένες με ν. 3461/2006

Λύση και εκκαθάριση Α.Ε.

- Λύση δεν συνεπάγεται εξαφάνιση εταιρείας
- **Λόγοι προβλέπονται στο άρθρ. 164** (δεν αφορούν το πρόσωπο των μετόχων):
 - Πάροδος διάρκειας (δεν νοείται σιωπηρή παράταση)
 - Απόφαση (καταστατικής) ΓΣ για λύση εταιρείας
 - Πτώχευση (υπάρχουν τα εταιρικά όργανα αλλά τη διαχείριση της περιουσίας την έχει ο σύνδικος)
 - Σε περίπτωση απόρριψης αίτησης πτώχευσης λόγω ανεπάρκειας περιουσίας της εταιρείας
- **Δικαστική λύση** με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον- άρθρ. 165 (λόγοι κυρίως σχετικοί με μ.κ.)
- **Ειδική περίπτωση δικαστικής λύσης: 166** (με αίτηση μειοψηφίας 1/3 για σπουδαίο λόγο που καθιστά συνέχιση εταιρείας αδύνατη, αφορά κυρίως εμπλοκές λόγω συμμετοχών 50/50)
- Αν δεν έχει κέρδη, είναι λόγος λύσης; (βλ. και άρθρ. 119)
 - Μετά τη λύση ακολουθεί στάδιο εκκαθάρισης (άρθρ. 167επ.)
 - Μέχρι περάτωση υφίσταται νομικό πρόσωπο
 - Μεταξύ λύσης & ολοκλήρωσης εκκαθάρισης, δυνατότητα *αναβίωσης* (άρθρ. 171) – υπό προϋποθέσεις
 - Απόφαση καταστατικής ΓΣ
 - Αλλαγή σκοπού (προστασία εταιρικών δανειστών)
 - Ορισμός εκκαθαριστή ανάλογα με τον τρόπο λύσης
 - Εκκαθαριστές ως εταιρικά όργανα στη θέση του ΔΣ - Η ΓΣ διατηρεί εξουσίες της (παρ.4)
 - Υποχρέωση απογραφής, ταχεία περάτωση εκκρεμοτήτων, είσπραξη-εξόφληση, ρευστοποίηση, απόδοση εισφορών, διανομή προϊόντος
 - Έγκριση από ΓΣ οικονομικών καταστάσεων περί πέρατος εκκαθάρισης, δημοσίευση, συστατική καταχώριση διαγραφής σε ΓΕΜΗ
 - Ανάγκη επιτάχυνσης (βλ. άρθρ. 170 – τεκμήριο περάτωσης εκκαθάρισης μετά την παρέλευση πενταετίας)

Αθανασίου, Μαστρομανώλης, 27.01.2020

Επαναληπτικό μάθημα

➤ *Προσωπικές εταιρείες*

Sos διαχείριση-εκροσώπηση-ευθύνη

Τρεις ομάδες αποφάσεων·

Άρθρο253

Άρθρο254 πράξεις διοίκησης-συνήθους ή ασυνήθους, συναίνεση-αφορά εσωτερικές σχέσεις

Άρθρο255

Υπό την επιφύλαξη του 257παρ.2 (εκτός εταιρικού σκοπού)

Επροσώπηση-απεριόριστη και μη περιορίσιμη!

Ευθύνη εταίρων 258- μπορούν να προβληθούν όλες οι ουσιαστικές ενστάσεις κατά εταίρου και κατά εταιρείας.

258 «έναντι τρίτον» παθητική εις ολόκληρον ενοχή, αλλά εντός των εταίρων μέτρο ευθύνης που έχει συμφωνηθεί

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΗΣ ΚΑΙ ΑΔΗΜΟΣΙΕΥΤΗΣ Ο.Ε.- δεν υπάρχει η ευνοϊκή παραγραφή της πενταετίας (εικοσαετής παραγραφή του ΑΚ), καταστατική διαχείριση δεν προβάλεται σε τρίτους άρα ως προς αυτούς ισχύει η νόμιμη.

➤ *Ανώνυμη εταιρεία*

ΔΣ άρθρο 90,95

Διαφορά εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών- ευθύνη διαχείρισης και καθημερινής λειτουργίας και ευθύνη εποπτείας αντιστοίχως. Ενδιαφέρει στο πλαίσιο του άρθρου 102.

Σχέση 108 με 102παρ 7- έγκριση συνολικής διαχείρισης αφορά σύνολο πράξεων και σύνολο μελών.

Ό,τι δεν μπορεί να μπει στο καταστατικό-εξωεταιρική συμφωνία.

Πρακτική άσκηση 31

Μετά την εκλογή του ως διευθύνοντος συμβούλου της ΑΕ «Χ», ο Κ υπογράφει τον πρόεδρο του ΔΣ σύμβαση παροχής υπηρεσιών ως οικονομικός διευθυντής με υψηλή αμοιβή, ως τρέχουσα συναλλαγή. Ένα έτος αργότερα, υπογράφει ο ίδιος την μεταβίβαση εταιρικού ακινήτου στην θυγατέρα του Ε για να το χρησιμοποιήσει ως καλλιτεχνικό στούντιο. Αξιολογείστε την εγκυρότητα κάθε μίας από τις παραπάνω συναλλαγές. Ποια θα ήταν η απάντησή σας αν το ακίνητο το μεταβίβαζε ο Κ στην εταιρεία;

Για αμοιβές πρώτα οικεία άρθρα, αν δεν βρω απάντηση άρθρο 109παρ3 και Άρθρο99παρ3β

Για μεταβίβαση άρθρο19

Ποιος θα το κάνει;- Έχω εκπροσωπευτική. Πώς; Ποια η έκταση αυτής. Άρθρο86

Απλή απαρτία μέχρι 2/3 , αυξημένη μέχρι 100% άρθρο130